Ioan **Popa**

Negustorii de război

Coperta colecţiei de Aliodor Manolea
ISBN 973-9070-00-0
Editura Aldomars, 1990

Motto:
„Și noi stârnim
Furtuni de foc pe soare,
Protuberanţe dănţuind în hău,
Căci omul simte marea lui chemare
Să-nrâurească totu-n jurul său,

Cereştii corpi, urmându-şi toţi rotirea,
Un reciproc efect au, permanent,
Eu simt necontenit înrâurirea
Pământului pe-ntregul firmament.”

L.MARTÂNOV

NĂLUCA

Ploua mereu. Ploua mereu, fără încetare, parcă de la începutul începutului ploua şi părea că această

ploaie nu s-ar fi oprit nicicând şi nici n-ar fi avut de gând să se oprească vreodată!

Stropii grei cădeau cu furie în terciul negru, subţire, care acoperea planeta ca o pojghiţă vâscoasă, peste crusta de stânca minerală. Fiecare picătură, căzând, exploda transformându-se într-un mic crater şi stropi fini, cenuşii, săreau până departe astfel încât solul – dacă putea fi numit acela sol – părea înecat într-un fum, într-un abur greţos şi murdar.

Coloane fără sfârşit de nori veneau din adâncurile cerului, apăsătoare şi sumbre, altele şi altele, mereu mai neistovite, târându-se aproape de suprafaţa planetei în şiruri compacte ca nişte gigantici şerpi zburători. Apoi, deodată, fulgere albastre izbucneau sfărâmându-le, nimicindu-le, iar ploaia se pornea şi mai cumplită şi mai năprasnică.

Ron se opri. Sudoarea îi alunecă de-a lungul tâmplelor usturându-l şi o simţea udă şi caldă în colţurile ochilor: O şuviţă de păr îi acoperea vederea dar o alungă cu o mişcare grăbită a capului.

Revizorul transparent al căştii, în exterior, picăturile de ploaie lunecau în şuvoaie subţiri, uleioase. La picioarele lui acestea începuseră să formeze două băltoace tulburi.

— Cât acid! – gândi Ron. Cât acid!... Ploi nesfârşite de acid, nori, râuri, mari de acid!. Şi cât de frumoasă pare Ant privită de departe, din afara sistemului...

Se uita la cronometrul de pe braţ şi tresări; trebuia să se grăbească. Trecu peste o colină.

— Drace! – şopti, cizmele îi lunecară pe noroiul suişului şi deodată, pe neaşteptate, căzu. Se ridică iute şi scrâşnind din dinţi trecu obstacolul. Terenul se întindea în faţa lui la fel de neted şi monoton. Apoi, o colină. Şi încă una...

O clipă, i se păru că nu mai ştie în ce direcţie pornise, se simţi cuprins de panică, dezorientat. Merse astfel un timp, concentrat în sine, până simţi că datele uitate îi revin şi memoria i se umple cu ele aşa cum plămânii scafandrului se umplu cu aerul proaspăt. Îşi dădu seama că, începând cu acel moment, trebuia să se supravegheze.

— Să mă concentrez! – îşi zise. Numai asta, înainte de toate, orice s-ar întâmpla!

Notă câteva date, calculă (a câta oară?) poziţia şi-şi corectă uşor direcţia.

Departe, în stânga, zări masivul. Surâse – dar surâsul lui era un surâs amar: avea în el mai degrabă

încordare. Ochii i se îngustară încercând să străbată prin ploaie cu privirile, spre ascunzişurile mării, acolo unde era „Platoul”.

— Dat! – strigă somativ în microfon. Dat! – Repetă.

— Da, Ron!

Auzi în receptoarele caştii un glas obosit, slab, precipitându-se intre şuieraturile respiraţiei.

— Dat! – şi vocea lui sună aspră, metalică – cum e acolo?

— Plouă!... Plouă mereu!...

Glasul venea de departe. Abia se mai auzea iar Ron îşi dădu seama că celălalt va ieşi curând din câmpul comun. Simţi furia suind în el surdă, năvalnică, dar se stăpâni. Se opri şi privi gânditor înapoi.

— Dat!

— Pa, şefule!...

— În ce direcţie mergi?

— Beta!... Beta zero... Zero, şefule!...

— Întoarce-te! Urmează alta!

Glasul îi devenise rugător, inert, învins de oboseală.

— Eşti nebun, Ron? Văd deja racheta!...

Da. Era nebun! Ştia că vorbeşte deşertului. Ştia că Dat nu se va întoarce, ca în curând îl va pierde din câmpul de recepţie.

Aşa se întâmplase şi atunci… cu Akhr!

Glasul lui Dat suna din ce în ce mai confuz şi atât de încet că parcă ar fi monologat:

— Cum să mă întorc?… Cum? Nu înţeleg… Racheta doar!…

— Întoarce-te, Dat! Neapărat întoarce-te! Urmează direcţia alfa! Alfa zero! TE ROG, Dat!

Aştepta aşa, încordat, iar când răspunsul veni trupul lui de colos vibra.

— Nu înţeleg… Pentru ce?…

Apoi glasul celuilalt se stinse şi, cum stătea aşa, i se păru că retrăieşte din nou clipe demult apuse, a căror amintire îl durea. Privirile i se întunecară şi simţi dorinţa de a renunţa, de a se întoarce, Dar o ură năvalnica începu să crească deodată în el. Strânse pumnii.

— Foarte bine! şopti el. Foarte bine!

Şi cuvintele lui erau acum şuierătoare ca nişte lovituri iuţi de centură. Parcă ar fi vorbit cuiva nevăzut ori însăşi ploii care cădea mereu fără încetare. Braţul înmănuşat îi lunecă până la centură.

Un scurt declic şi aceasta se strânse şi mai mult în jurul mijlocului său.

Şi începu să alerge. Ştia că Dat mergea în direcţia Beta spre defileu. Era prea târziu să-i mai taie calea: trebuia să ajungă acolo înaintea lui. Altfel… Ochii i se îngustară.

Scrâşni. Şi din nou căzu.

Departe, în zare, desluşi profilându-se pe cer vârful vânăt al promontoriului. Se ridică cu greu şi reîncepu fuga.

— De s-ar opri ploaia! gândi. De s-ar opri odată ploaia asta blestemată!

Simţea sângele vuindu-i în tâmple. Forţa lui uriaşa strivea, în înaintare, noroiul care voia parcă să-l reţină. Pe unde trecea paşii lui lăsau urme largi, negre, cu marginile zdrenţuite.

Ploaia cădea peste el plesnind şi se spărgea în şuvoaie care curgeau de-a lungul costumului. El ştia acum că era o lege care trebuia împlinită fără greş şi orice urmă de îndoială i se risipise din suflet. Ştia că trebuie să acţioneze, că orice pas, orice clipă conta.

Ştia că trebuia să se întâmple totul „acum ori niciodată” şi alerga cum nu mai alergase demult, din toate puterile lui, încredinţat ca totul trebuie depăşit,

însăşi întâmplarea cu toate tainele ei. Şi chiar dacă, întors din nou pe Ant, după atâţia ani, fusese iarăşi luat prin surprindere, ştia acum ce are de făcut şi înţelesese totul. Uriaş, prelung, acoperind zărea, apăru în faţa masivului. Un fluviu imens, tulbure, tăia câmpia sinistru. Şovăi: nu era trecut pe hartă; el se apropie cu prudenţă de malul lui şi-l coborî hotărât. Însă în clipa când botul cizmei atinse un val, fluviul întreg dispăru ca un fum iar peisajul îşi relua înfăţişarea. O amorţeală ciudată încerca să-l învăluie şi îşi încetini fuga: ştia ce este, mai trecuse prin aşa ceva şi nu-i era teama – un cerc de foc îi strângea tâmplele şi îl ardea. Încerca să-l evite, concentrându-se în sine adânc, tot mai adânc. Oprit în loc, cu capul în piept, statu astfel un timp. Picături mari de sudoare, strălucitoare ca nişte boabe de mercur îi alunecau de pe frunte – o bătălie surdă se desfăşura, cu nimic asemănătoare, între el şi ploaie – un gest dacă ar fi făcut, ar fi explodat din cauza încordării. Părea că prin atmosfera alunecă pasări bizare, nevăzute, că se întretaie glasuri, râsete care tremură şi se leagănă, pleoapele lui se închiseră, memoria lui deveni mai tare ca fierul, de nepătruns! Şi apăsarea dispăru dintr-odată, aşa cum venise. Istovit, consulta

heritron-ul şi calculă poziţia.

— Aşteaptă-mă! – spuse el – vin!

Şi acelaşi zâmbet amar i se aşternu pe chip…

Pe coasta muntelui suişul devenea din ce în ce mai chinuitor; totul luneca sub picioare iar oboseala era ca o durere în muşchi şi oase.

Sugrumat de efort se opri. Umbre ciudate pe care nu reuşea să le fixeze îi închideau orizontul mereu, cerul parcă se întunecase şi mai mult – se apropia noaptea antiană. Îşi dădu seama cu groază că ploaia n-o să înceteze, ca picăturile ei, în frigul nopţii se vor transforma în grindină – şi asta însemna moartea, căci niciun adăpost nu se găsea, nicăieri.

Acum se târa în genunchi. Mănuşile cu degete de oţel se înfigeau cu ultimele puteri în stânca poroasă. Apoi, în sfârşit se săltă pe platou. Zăcu aşa mult timp, până când frigul îl îndemnă să se ridice.

— Poate nu e totul pierdut, îşi zise.

Şi clătinându-se, se îndreptă spre defileu.

Aici, sus, ploaia bătea cu o şi mai teribilă furie. Un curent puternic începuse să sufle şi în ciuda costumului termic simţea frigul pătrunzându-l până la oase.

Privi atent înjur, cu răbdare. Nicio urmă nu găsi

nicăieri. Chipul i se destinse, nimeni nu trecuse pe acolo înaintea lui: venise la timp.

Merse încet până la marginea defileului. Jos de tot, în abis, un fulger lumina fluviul de acid sulfuric şi crestele minerale tăioase căptuşind peretele prăpastiei.

Se trase înapoi.

— Trebuie să apară! – şopti. Nu are alt drum!

În dreapta se înălţau ruinele ciudate ale unor edificii în formă de piramidă. Grinzi uriaşe, cioplite din acel mineral necunoscut care rezista acidului şi din care părea alcătuită însăşi planeta, zăceau împrăştiate la baza unei clădiri cubice ale cărei ziduri se prăbuşiseră dezvăluind o scară care cobora în adânc, atât de mâncata încât părea roasă de viermi. Mai văzuse aşa ceva, dincolo, la celălalt pol dar nimeni nu putea să explice ce însemnau: prea puţin pentru o civilizaţie, prea mult pentru o pustietate.

Ron îşi dădu seama că degetele-i amorţiseră, vântul sufla cu înverşunare. Lacrimile îi ţâşneau fără voie din ochi ca sângele dintr-o rană prost pansată.

— Orice – gândi – orice, dar trebuie să mă concentrez!

Aşteptă neclintit sub rafalele biciuitoare ale

furtunii, drept şi suplu, un „uriaş netemător” între fulgere, pe marginea abisului, părând că sfidează destinul însuşi. Simţea în spate opintelile vântului care se chinuia să-l arunce în prăpastie, dar care se sfărâma de metalul masiv al costumului şi se destramă, ocolindu-l, în fluierături ascuţite. Îşi aminti acea zi de vara fierbinte, pe Terra, undele albastre ale unui râu: stătea cu spatele în apă, împotriva curentului – valul lovea cu putere în el căutând să-l înfrângă, dar trupul lui încordat ca un arc, cu picioarele proptite pe fundul apei, opunea aceeaşi rezistentă înverşunată şi valul clocotea, fierbea de furie şi trecea şuierând peste umerii lui, aruncându-se cu putere înainte, sfărâmat într-o volbură de spumă… Dar asta se petrecuse demult… pe vremea când era copil…

Furat de gânduri uitase unde este. Când se întoarse, cu greu, văzu silueta lui Dat venind din celălalt capăt al platoului cu paşi împleticiţi. Ron zări prin vizorul căştii ochii lui ficşi şi spuma sângerie din colţul gurii: nu mai putea să alerge. Părea că nu vede nimic. Ultimele lui puteri îi erau concentrate spre un ţel necunoscut, încununare a unui efort istovitor.

Ron îşi simţi inima strângându-i-se şi o durere

ascuţită îl săgeta ca un fulger, nu pentru ceea cp vedea ci pentru ceea ce îşi aducea aminte. Îl lasă în pace.

Când Dat ajunse în dreptul său şi vru să treacă mai departe, braţul lui uriaş îl opri:

— Nu e asta direcţia alfa zero, Dat! Întoarce-te!

Celălalt tresări.

— Ron, spuse el, să ne grăbim, e un timp blestemat!

Încerca să treacă mai departe. Căştile lor se loviră una de alta cu îndârjire şi cum se lupta cu el acolo, sus pe platou, Ron îşi dădu seama că nu numai cu Dat se lupta ci parcă şi cu altcineva, cu ploaia însăşi parcă şi cu vântul ale cărui rafale păreau vii acum, ciudat de puternice îi păru rău că nu i-a ieşit în întâmpinare ceva mai încolo; încă un pas şi alunecau amândoi în defileu. Pumnul uriaş al lui Ron se prăbuşi atunci pe calota căştii celuilalt într-o lovitură năprasnică:

— Încotro, nebunule? – urlă el. Încotro?

Cu un gest neclar, ca-n vis, Dat arăta un punct imaginar deasupra defileului:

— La rachetă!…

Ţinându-l în loc cu uriaşa sa putere, Ron se

întoarse. Maxilarele i se încleştară. Nu mai simţea nimic – numai o durere cumplită, care aproape-i întuneca mintea şi-i acoperea ca o apă neagră gândurile: da, racheta, racheta lor era acolo, înaltă şi strălucitoare, suspendată deasupra abisului, chemându-i parcă, atât de aproape încât Ron distinse lângă ea clădirea sferică a observatorului expediţiei.

Ţinându-l în continuare pe Dat la distanţă îşi duse mâna dreaptă încet la şold. Prinse mânerul prietenos al pistolului, tocit de atâta purtat, ieşind din tocul metalic: îşi plimba o clipă palma peste el până-i simţi prin mănuşă răceala şi zimţii crestăturilor. Şi dintr-odată îl strânse în pumn cu toată puterea, până la durere. Ca şi cum în sufletul lui s-ar fi dat o luptă, Ron rămase aşa un timp, apoi, cu o mişcare scurtă, smuci siguranţa. Ţeava subţire, albăstruie, a armei, se ridică parcă singură spre nălucă.

Trasorul zbură ca un fulger curb şi Ron simţi în trup zguduirea uşoară a reculului. Şi încă un trasor lua drumul celuilalt. Şi altul… şi altul. În depărtare, fantoma rachetei care-i chema se chirci parcă, se micşora, apoi deveni imensă, monstruoasă. Ca trezit dintr-un vis, Dat se trase înapoi şi încremeni.

Racheta păru că se clătină o clipă. Un vaier

imens izbucni umplând defileul şi imaginea navei şi a observatorului se topiră, începură să curgă în fire negre pe care ploaia le rupea în cădere. Una după alta, seriile de rafale porneau spintecând ploaia, subţiri ca nişte raze. Le privea cum lunecau peste câmpie şi explodau departe, la orizont, în jerbe luminoase.

Cu picioarele depărtate, ţinând pistolul în faţă cu amândouă mâinile, cu capul plecat pe o parte, Ron continua să tragă. Deodată simţi declicul cunoscut şi lunecarea în gol a clapei, semn că încărcătoarele se goliseră.

Cu ochii tulburi se întoarse atunci. Privi cerul întunecat şi ploaia care cădea mereu.

— Am făcut treabă bună azi, bătrâne! O treabă foarte bună, spuse el privind vechiul său pistol. Şi zâmbi. Iar zâmbetul său era pentru întâia oară de când venise pe Ant, cald şi blând, împăcat cu sine însuşi ca un bătrân la amurgul anilor când nicio bucurie nu-l mai poate încerca dar nici vreo durere nu-l mai clătina.

— Să mergem, Dat! spuse el. Probabil ceilalţi sunt îngrijoraţi... Ai avut noroc!... Fiul meu sa chinuit mult înainte de a fi ucis de bestia pe care am distrus-

o…

Glasul lui vibra.

— Am văzut atunci urmele!… continuă el. Ultima parte a drumului a parcurs-o în genunchi… A suferit enorm…

Celălalt se înfioră. Frigul creştea. Semnele serii se simţeau tot mai mult şi începură să coboare panta masivului…

Jos, în câmpie, se opriră. Ron făcu un gest larg spre depărtarea cenuşie:

— Da!… Acolo, spre sud e… sub o stâncă piramidală – AKHR, unul dintre cei mai buni piloţi cosmonauţi… fiul meu!… Acum totul este aşa cum trebuie! Aveam o socoteală de încheiat, adaugă el cu glas surd, de aceea am ţinut atât de mult să coborâm pe Ant!

— Ron! – şopti Dat.

— Nu! – spuse celălalt fără să-l privească. M-a durut şi mă va mai durea; dar acum sunt împăcat şi senin şi nu mai urăsc pe nimeni!…

Masivul rămăsese undeva în urmă sub ploaia de acid care nu se mai oprea şi planeta era pustie iar ei în costumele lor de aur păreau două statui vii care se pierdeau sub orizont!

PE ŢĂRMURI ÎNDEPĂRTATE

… Aştepta… Oare ce aştepta?… Un ajutor?… Absurd: de unde?

… Moartea?… Nu – venea singură: urca încet în el şi înflorea ca o taină a altui tărâm…

Inima îi bătea în pieptul devenit prea strâmt, un cer cu stele necunoscute se întindea peste el şi peste noapte, acoperindu-i. În gura simţea gustul aspru şi mineral al sângelui. Sângele… Nu ştiuse că sângele poate avea un astfel de gust!…

Prin vizorul bombat, transparent al căştii, o lună alburie îi lumină chipul, ochii mari cuprinşi de frigul suferinţei: ştia despre ea că era Hem, al doilea satelit al planetei.

Valurile imensului ocean veneau până la el, scăldându-i cizmele scafandrului spaţial într-o apă cleioasă dar nu aveau putere, încă, să-l răpească în adâncuri… „Poate la reflux o vor face”, gândi, dar ştia că asta prea puţin conta… În receptoarele căştii, printre pocnituri şi trosnete, auzea din când în când acelaşi glas catifelat:

— … Pământul cheamă MAROWI – W5!… Pământul cheamă MAROWI – W5… Pământul…

Apoi totul înceta. Poate fiindcă venea de la atâta depărtare! Străbătea galaxii şi ani lumină… „Ce de departe vine!” – îşi zise el; şi se simţi mândru. Iar glasul acela avea ceva în el… glasul acelei femei care chema… chema mereu, era glasul Heranei, avea o undă tremurătoare în el… şi fu sigur că plânge! Văzu chipul ei scăldat în lacrimi, încadrat de pletele lungi, aplecat asupra laserofonului. „Plânge – îşi zise – oare de ce plânge HERANA?”… Şi nu înţelegea… şi nu putea înţelege… El vedea numai mulţimile largi, vuitoare, întâmpinându-i întoarcerile cu torente de flori şi eşarfe, cu cascade de râsete şi chemări… cu gesturi largi şi chemări…”

— Pământul cheamă MAROWI – W5! Pământul cheamă MAROWI-W5!

Pământul…

Văzu chipurile încordate, trase de nesomn, ale celor de la Centru, încremeniţi în fotolii, cu ochii pe ecranele oarbe, acoperite de cifre, urmărind, cu respiraţia tăiată, aşteptând… aşteptând…

MAROWI – W5 nu era numai o capodoperă. Era o provocare a minţii omeneşti aruncata neantului, o

sfidare a oamenilor, era tot ce creaseră ei mai bun, mai aproape de perfecţiune – era un monument dedicat celor patru echipaje anterioare care dispăruseră fără urmă încercând să coboare pe Hod, „Planeta – Capcană”.

Totuşi, el, Akor, era aici, coborâse: nu conta că murea peste câteva minute ori ceasuri. Nu conta că nava, minunata navă cu care venise, se prăbuşise în flăcări în ocean, că toţi tovarăşii lui pieriseră odată cu ea, că el însuşi, zdrobit de stâncile minerale se prăbuşise pe plaja de la poalele acestui masiv, la marginea imensului ocean. Era aici. Costumul care-i protejase odată corpul suplu, puternic, adăpostea acum o masă sângerândă, zvâcnind. Dar ce conta? Clipa era cu el şi era măreţ acest sentiment întors în sine. Toţi cei care-l iubiseră sau îl duşmăniseră erau departe… atât de departe ca gândul refuza, îngrozit, să judece.

Îi venea atât de greu să moară aici, sub stele atât de străine, pe un ţărm atât de îndepărtat! Ştia că trebuia să se întâmple odată dar totul venise atât de iute – făcuse o greşeală… O mare greşeală şi la gândul că aceasta costase viaţa întregului echipaj, o cumplită durere simţea, mai mare decât tot ce îndurase până

atunci.

„Altul în locul meu ar fi evitat-o? – Gândi el. Ori cel care mă va urma, va face la fel?…

” Revăzu cu o claritate uimitoare întreaga lui viaţă, tinereţea, munca fără preget, bucuriile şi durerile – viaţa lui petrecută în zbor de la o stea la alta, cu ochii pe ecrane, cu mâinile încleştate pe manete: viaţa lui… împrăştiată printre sori şi galaxii, pulbere de lumină risipită în spaţiu! Soldat al cunoaşterii, revăzu sistemele zburând pe lângă el, sori şi deşerturi stelare; revăzu explorările fără sfârşit întoarcerile acasă, primirile, cerul albastru al Terrei şi apoi iarăşi, plecările: „SĂ ÎMPINGI HOTARELE ÎN NECUNOSCUT PÂNĂ LE ÎNTÂLNEŞTI!”

Iubirea trecuse odată pe lângă el puternică şi curată: îi zâmbise din zbor şi lunecase undeva în urma lui arzând asemeni unei supernove. Dar fusese iubit şi iubise.

Ar fi putut fi altceva. Putea trăi pe Pământ, putea să-şi aleagă altă profesie, infinit „mai sigură şi comodă”, dar rostul lui era în spaţiu, acolo unde moartea şi viaţa trebuiesc cucerite clipa de clipă, acolo, împingând mereu mai departe hotarele cunoaşterii, punând piciorul mereu pe ţărmuri din ce

în ce mai îndepărtate!…

Murea… Fusese zdrobit, iar glasul Heranei îl chema zadarnic: nicio întoarcere nu mai era posibilă! Însă glasul acela care-l chema mereu, o, cât de mult îi uşura suferinţa!… Pentru întâia dată în viaţă o lacrimă îi luneca singuratecă din ochiul îngheţat şi se rostogoli pe obraz în jos, înlăuntrul căştii.

” – Pământul cheamă MAROWI – W5! Pământul…” „Cheamă-mă – gândi el – cheamă-mă mereu!… Cheamă-mă până în ultima clipă!… Cât de mult te-am iubit! Şi niciodată nu ai s-o şti!…

Un fir de sânge i se scurgea din colţul gurii întredeschise. Durerile îngrozitoare încetaseră însă şi nu mai auzea decât şuierul respiraţiei care nu-i mai aparţinea.

Murea!…

Oceanul îşi mâna valurile până la el iar ele, cu clipocit batjocoritor, îi loveau cizmele şi foşneau necontenit, iar şi iar:

”- Seens – Sens!… Seens – Sens!… Oare are vreun sens? Au toate acestea vreun sens?”…

Gândurile i se învălmăşau, se amestecau unele cu altele de parcă în mintea lui un alt ocean şi-ar fi pornit tălăzuirea pentru a-l înfrunta pe cel de afară.

”- Desigur… răspunse el în gând. Căutarea e singurul sens al vieţii. Altfel nu e posibila CUNOAŞTEREA ŞI CUNOAŞTEREA este totul… Totul!”

”- De unde vii?”…

În sufletul lui se revărsa o mândrie fierbinte, vuitoare:

”- De foarte departe! Lumina stelelor de sub care am pornit e încă pe drum şi cine ştie cât va mai trece până va fi aici!…”

”- Zadarnic! Tu nu vei mai fi”.

”- Nimic nu este zadarnic. Eu pot muri – şi oricând, oricare din cei ce mă vor urma poate muri, aducând ceva nou ori nu – dar NOI învingem mereu!”

Nori întunecaţi de cerneala alunecau sumbri pe cerul planetei, ca nişte umbre imense, se clătinau sub o apăsare necunoscută.

”- Eu pot fi distrus, dar nu înfrânt! Eu pot fi nimicit… Dar NOI nu putem fi opriţi nici ţinuţi în loc! …”

”- Ai făcut o greşeală, o mare greşeală! Şi un copil ar fi evitat-o!”

”… – A fost o vreme… când făceam greşeli şi şi mai mari… A trecut… Greşelile ne ajută… Din greşeli

învăţăm…”

”- Dar remuşcarea? Părerea de rău? Eşecul?… Răspunde!”

”- Răspunde!… Răspunde!” – hohoti oceanul…

”- Acestea… se sorb până la fund, precum cupa victoriei!… Fac parte din noi şi din tot ce clădim. Ne aparţin deopotrivă… Nu le negăm…

Valurile fugiră mânioase în larg. Un nor uriaş întunecă stelele şi trecu.

O oboseală dureroasă îl pătrundea ca un fum întunecându-i gândirea. Şi el se împotrivea acestui somn ucigaş cu toate puterile minţii. Ceva îi spunea că trebuia să fi murit demult dar încă mai era ceva de făcut, încă nu era totul gata. Şi somnul dispăru. Ochii lui se limpeziră din nou.

Lumina lui Hem cădea albă ca o zăpada. Cât de mult ar fi vrut să privească măcar odată în jur dar niciun muşchi nu-l mai asculta. Era atât de istovit ca dacă cineva i-ar fi închis pleoapele n-ar fi avut puterea să le redeschidă.

Frumos şi simplu, deodată, pe cer, departe, un pulsar începu a străluci printre aştri ca o nestemată albastră. Alăturea lui, prelung, pe firmament începu să alunece spre orizont o stea căzătoare.

”- Cum s-o opreşti? – gândi el -… Cum să opreşti o stea căzătoare?”…

Ochiul lui încremenit tresări. Degetele i se crispară şi cu un efort inuman vocea lui de comandant răsună pentru ultima oară în microemiţătoarele căştii:

”- Aici MAROWI – W5!… misiune îndeplinită!”…

„Spaţiul smulse mesajul şi începu să-l poarte printre stele. Planeta fu deodată învăluită în nori negri. Stelele dispărură. Fulgere verzi începură a şerpui pe cer.

O furtună se iscă deodată din largul oceanului fierbând. Apele năvăliră furioase pe ţărm şi smulseră ciudatul sicriu argintiu târându-l cu ele. Dar pe chipul celui dispărut, prin viziera transparentă a căştii, strălucea un zâmbet triumfător pe care nu l-ar fi putut nimic înfrânge, ce nu putea pleca în moarte cu el dar nici nu-l părăsea şi-i lumina ca o torţă drumul spre abisuri.

ULTIMA ÎNTOARCERE

Soneria sparse deodată cu brutalitate liniştea nopţii. Lit se întoarse pe partea cealaltă, apoi, buimac,

asculta îndelung, nepricepând. Nepricepând cine sună la o asemenea oră, nepricepând pentru ce, nepricepând cum Zin, atât de sperioasă de obicei, continua să doarmă adânc.

Căsătorit de-abia de două zile, fugise de toate, de prieteni, de-ai lui… Venise aici cu Zin în Marele Oraş, convins că nimeni nu-i va tulbura liniştea.

— Ticăloşii! – scrâşni el. Tot au dat de mine! Sigur: probleme de serviciu, iarăşi. Nici în luna de miere nu mă lasă în pace!…

Şi totuşi, nu era sigur pe ce gândeşte.

Ţinu ochii închişi şi o clipă chiar adormi din nou, dar soneria continua să sune cu sălbăticie în toată casa, din ce în ce mai puternic.

Zin dormea cu seninătate iar longrinii din hol trimiteau prin uşa deschisă a dormitorului parfumul lor ameţitor". Oare ea nu o fi auzind nimic chiar?" – îşi zise el. Şi i se păru, cum stătea rezemat aşa de perne, că a mai trăit asemenea clipe undeva… „Poate în vis" – gândi, iar soneria suna şi sunetul ei se transformase acum într-un şuier hidos şi se înfioră şi nu i se păru firesc acest lucru.

Coborî de pe dormeză. Zgomotul era îngrozitor. Îşi duse mâinile la urechi şi ieşi pe hol. În întuneric se

lovi de ceva dur, dar în cele din urmă reuşi să aprindă lumina şi să tragă siguranţa uşii de la intrare. Zgomotul soneriei încetă brusc şi respiră uşurat.

Pe jumătate ameţit, deschise uşa. În faţa lui stăteau doi bărbaţi în costume klavi, adică aproape dezbrăcaţi, cu trupuri suple şi puternice. Părul lor scurt era negru ca noaptea şi cercuri subţiri de aur le înconjurau frunţile. Câte un medalion mare, romboidal, din cristal, strălucea pe piepturile lor goale, prins pe după gât cu lanţuri lungi de aur – îşi aminti că parcă avea şi el unul, la fel.

— Bună, Lit! – spuseră ei.

— Bună! – zise la rândul său.

Dar în glas el îşi descoperi cu uimire un ton de împotrivire, o revoltă izvorâta parcă dintr-o pornire subconştientă. Gura îi era amară, capul îl durea îngrozitor şi era atât de obosit!

— Intraţi, spuse, chinuindu-se să-şi aducă aminte cine erau şi de ce îl căutau.

— Luaţi loc, adaugă el. Cu ce vă pot fi de folos?

Cei doi păreau acum stânjeniţi, se priveau unul pe altul de parcă nu ştiau cum să înceapă şi-n fulgerarea unei presimţiri Lit îşi dădu seama că cei doi îi vor răul, un rău imens, fără margini.

— Chiar de-aţi venit pentru a mă ucide, se cheamă că mai întâi îmi sunteţi oaspeţi, încercă el să glumească.

Dar parcă totul era o repetare ciudată a unor lucruri petrecute şi consumate deja, parcă aceste vorbe le mai rostise cândva, în aceleaşi împrejurări… se chinuia zadarnic să-şi amintească unde şi când dar nu mai ştia nimic… nimic… nimic!

— Nu, n-am venit pentru aşa ceva şi, deşi ai să rămâi la această părere, dimpotrivă: am venit să te reducem la viaţă, spuse unul dintre tineri.

— Sunt mort, aşadar! – râse Lit. Cei vechi erau de părere că morţii trebuiesc lăsaţi în pace! Nu vreţi o cafea? Ea singură ne-a însoţit până aici din vechea lume.

— Nu, Lit, spuse iarăşi acelaşi bărbat, nu vrem cafea. Vrem numai să plecăm. Şi să te luăm cu noi… Acum!

Surâsul îi îngheţă pe buze.

Ochii lui mari fixară pe străini şi cu un pas lateral încercă a-şi pregăti un salt. Dar cei doi erau deja în picioare – două arme apărură în mâinile lor. Instantaneu, ca într-un vis urât, îşi aduse aminte totul. Mâinile i se lăsară moi de-a lungul trupului, umerii i se

gârboviră. Îşi trecu limba peste buzele uscate:

— Nu trageţi!... Nu e nevoie... Acum ştiu...

Nimic pe chipul lui nu rămăsese neatins. O adâncă suferinţă distrusese în câteva secunde orice expresie. Cu palmele întinse spre ei a rugă, încremenise aşa, pradă unei dureri adânci:

— Voi sunteţi oameni, II, nu roboţi! Lăsaţi-mă s-o mai văd odată!

Cei doi îl priveau atent, împietriţi ca două statui.

— Ştiu că nu aveţi voie... cunosc Regulamentul – am fost doar comandantul Comandamentului Patrulelor Temporale – şi totuşi... lăsaţi-mă, vă rog... Am iubit-o atât de mult!

Pistolul dezintegrator din mâna unuia dintre cei doi începu să tremure uşor, apoi lunecă cu braţ cu tot de-a lungul corpului.

— Bine, Lit, spuse cel care se chema II, dar venim cu tine. Şi... încă ceva: nu încerca s-o salvezi, aşa cum ai încercat în rândurile trecute: e o absurditate!

El clătină din cap în semn că a înţeles şi îşi urni cu greutate paşii spre dormitor, asemeni unui condamnat.

Cu braţele desfăcute în lături, acoperind cu părul

ei aproape jumătate din pat, Zin dormea. Lumina albă a Lunii cădea prin fereastră pe chipul ei de o neînchipuită frumuseţe.

Lit se aplecă asupra ei şi o săruta. Medalioanele de pe piepturile celor doi fulgerară şi (aproape simultan) se stinseră.

— Să ne grăbim, spuse unul dintre ei, neliniştit. Se poate trezi.

Afară tăcerea nopţii fu o clipă tulburată de trecerea unui magnetobuz. Refrenul unui cântec vesel urcă de jos din stradă până la ei şi se topi în depărtare. Prin ochiul ferestrei se vedea un petec de cer albastru, punctat cu stele strălucitoare.

— Nu pot, spuse Lit, s-o previn?... Doar câteva cuvinte scrise...

— Nimic, spuse Îl şi pentru întâia oară glasul lui nu mai avea în el asprime. De ce ai plecat atunci, Lit? – Întrebă el compătimitor.

— Erau alte vremuri... Şi dacă nu plecam... crezi că accidentul... n-ar mai fi avut loc?

Se apropie de pat şi-şi privi îndelung soţia:

— Adio, spuse el. Nu pot să fac nimic, nici măcar să mă mai gândesc la tine, poate, de aici încolo... Şi pentru că nu ne vom mai revedea niciodată, am să-ţi

spun un lucru: toată viaţa mea nu a fost decât un lung dor de tine, Zin – nu am mai întâlnit niciodată alta ca tine!…

Cei doi bărbaţi îşi duseră mâinile la medalioane. O lumină vie inundă încăperea din care toţi trei dispărură.

Şi apoi coborî întunericul.

Când Zin se trezi era aproape dimineaţă.

Se ridică, privi la ceas şi zâmbi:

— Bietul Lit! Tot a plecat! Ce să-i faci, munca este muncă!

Dar deodată, scoase un ţipăt: pachetul pe care îl pusese pe noptieră de cu seara, cu mare grijă, era tot acolo!

— Contractul, strigă ea îngheţată de spaimă. A uitat contractul!

Aşa cum era se repezi la videofon:

— Alo, centrala! Trimiteţi urgent un magnetomobil la 0012-C. Urgent!

Şi plecă tot într-o fugă să se îmbrace: trebuia să ajungă la Lit.

Şi nu ştia că mai făcuse acest lucru şi nici că jos, în stradă, şenilele magnetobuzului aveau s-o strivească pentru a treia oară…

EROII

Femeia care venise în parcul aproape pustiu, deşi nu mai era atât de tânără părea de-o desăvârşită frumuseţe. Nu arăta să aibă mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Nu era grăbită şi nici nu aştepta pe cineva, aşa cum nici atentă nu era la ce se petrece în jurul ei, semn că obişnuia să vină des aici şi cunoştea aceste locuri.

Din când în când şoptea ceva copilului care alerga înaintea ei râzând şi, cum trecea aşa, adâncită în gânduri, puteai să-ţi dai seama de la bun început că nu era fericită. Prin nimic nu trăda chipul ei vreo durere. Dimpotrivă: trăsăturile lui blânde erau destinse, nicio grimasă nu le tulbura simetria armonioasă – doar în ochii mari, pentru cine ar fi privit-o cu atenţie, stăruia încă amintirea unei dureri îndepărtate, pe care curgerea timpului nu izbutise s-o şteargă.

Ochii aveau o culoare albastră, deschisă spre alb, stranie şi tulburătoare, de parcă rânduri nenumărate de lacrimi spălaseră ultramarinul lor viu de altădată –

era ca şi când suferinţa lucrase cu totul altfel ca la ceilalţi muritori şi căutase să răscolească nu chipul (pe care nu lăsase niciun rid), ci ochii, aceste ferestre ale sufletului, care îşi păstrează de obicei limpezimea şi puritatea întreaga viaţă, chiar la vârste neobişnuit de înaintate.

Afară era iarnă dar în parcul acoperit nu ningea. Aleile verzi, arborii exotici, lacul cu debarcader şi ştrand, se prezentau la fel ca în timpul celei mai călduroase veri.

Femeia trecu, împreună cu copilul, podul arcuit peste lac şi se îndreptă spre Monumentul Tăcerii.

— Mamă, strigă copilul (şi ea tresări), mamă, dă-mi voie, te rog, să mă plimb cu căluţii.

— Bine, şopti ea! Du-te, iubire!

Îi întinse o fisă de cont semnată în alb. Privi cum coama părului lui roşu ca focul sălta grăbită printre arbuştii verzi care străjuiau aleile şi dispare spre hipodromul cu ponei dresaţi.

O luă încet spre monument. Era un obelisc de marmoră, tăiat în patru muchii, pe care erau săpate cu litere albastre sute de nume. Deasupra, sculptura închipuia un scut care se rotea încet în jurul unui ax, cu concavitatea în sus, sprijinind patru stele

închipuind cele patru puncte cardinale. De jur-împrejur totul era acoperit cu plăci de marmoră.

Se aşeză pe o bancă. Ochii urmăriră coloanele lungi de nume săpate pe faţetele monumentului, apoi privirile îi coborâră în jos.

Rămase mult timp aşa, dusă pe gânduri. Apoi deschise geanta şi scoase un pachet de scrisori legate cu grijă…

* * *

30 septembrie 2090

Scumpă Helen!

Este un lucru straniu, dar, într-adevăr, aşa e – pe scrisoarea ce ţi-o trimit am pus data dar n-am pus locul pentru că nu ştiu ce să pun: suntem pretutindeni şi nicăieri.

De ici Pământul se vede exact aşa cum ştii că se vede din cosmos – tu eşti acolo şi atunci totul este în ordine, eşti singurul meu punct de referinţă în acest univers mişcător şi haotic!

Mi-e dor de tine, atât de dor încât aştept în fiecare zi să primesc scrisorile tale, te visez când sunt treaz şi când dorm! Helen, dacă ai rămas însărcinată, aşa cum îmi scrii, aş vrea să aduci pe lume un băiat! Nu ştiu de ce, dar ţin atât de mult să fie aşa! Aici e o

manie dorinţa de a avea un fiu – chiar şi comandantul, colonelul, o înţelege, este singura pentru care nu zice nimic celor căsătoriţi.

Am stat cu tine, Helen, doar două săptămâni. Mi se pare un vis! Aici viaţa este alertă. Totdeauna trebuie să fim gata de ripostă... Am terminat Institutul ca şef de promoţie, ştii. N-am vrut să vin aici dar am căzut victimă propagandei mediocrităţii celor care ridicau în slăvi ca merit suprem repartizarea pe front a noastră, a celor tineri, spunând, de asemenea, că spre noi, tânăra generaţie, se îndreaptă speranţele patriei. Niciunul dintre cei care în ultimul an se băteau cu pumnii în piept pe această temă nu luptă acum, au locuri liniştite, „călduţe, la sol, pe când noi, cei care i-am crezut... Mi-am dat seama târziu că am fost un naiv, dar n-are rost să te chinui şi pe tine cu aceste probleme. Am fost repartizat pe escortorul „SCOUTH", o navă modernă şi puternică. Poate nu ştii ce înseamnă acela escortor – nu mai am timp acum să-ţi explic, sună alarma. Poate data viitoare îţi voi scrie mai mult. Te sărut, Helen şi nu uita, ai grijă de tine! Mi-e dor de tine când lucrez, când lupt (ah, mai ales în acele groaznice clipe!) mi-e dor când citesc ori când mă pregătesc să intru de cart, mi-e dor când expir,

când inspir, mi-e dor, mi-e dor, mi-e dor!…

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede.

* * *

Ea nu mai citeşte. Privirile ei fixează undeva, peste arbuştii din faţă, o pată de lumină. Mâna în care ţine scrisoarea tremura.

Într-un târziu împătureşte hârtia, o b băgă în plic… Apoi ia din pachet o altă scrisoare…

* * *

07 octombrie 2090

Scumpa mea Helen!

Hotărâsem să-ţi scriu în fiecare zi dar iată că nu mă pot ţine de cuvânt. Am trecut prin momente deosebit de grele… Therner a fost ucis ieri în timp ce îndeplinea o misiune. Poate ai citit în ziare.

Îmi scrii că ţi-e groază să pui mâna pe vreo gazetă.

Îţi înţeleg chinul moral. Listele celor dispăruţi, însă, ţi-am spus, sunt înguste: numele meu lung nu are loc pe ele. Hei, moartea e grăbită, nu are timp, alege pe cei cu nume scurte!…

Te rog să mă ierţi dacă fac glume macabre, dar

aici acestea sunt la modă. Rămăsesem data trecută la repartiţia mea. Sunt ofiţer mecanic principal pe escortorul „SCOUTH'. Escortorul este o astronavă destinată apărării convoaielor de atacul torpilelor nucleare, al sateliţilor de asalt şi al avioanelor de vânătoare transatmosferice, ale inamicului. „SCOUTH" face parte din flota a 6-a cosmică, este dotat cu cea mai modernă tehnică de luptă şi are un grad de automatizare cu mult superior tuturor celorlalte escortoare din înzestrarea armatei. Având un grup energetic, cu o putere de 80.000 CP, o orbită elastica, un deplasament de peste 100.000 de tone, având o lungime de 300 de metri şi o lăţime de 40, cu opt baterii de tunuri laser, lansatoare de rachete „jeandarme" şi avioane de lupta „INEGALABLE", cu motor rachetă, nava este considerată o fortăreaţă invincibilă. Ca aparatură avem piloţi automaţi de tip numeric, sisteme electronice de conducere a zborului, radiolocatoare „CICLOP" cu afişaje în culori, sisteme duble, de navigaţie atmosferică şi inerţiale. Datele necesare zborului şi luptei sunt afişate pe sute de display-uri.

Cu toate acestea izolarea noastră e groaznică, în acest univers tehnicizat relaţiile umane sunt

inexistente. Vorbim în limbajul cibernetic al maşinilor. Deşi inexpugnabili, suntem veşnic hărţuiţi de inamic fiindcă tocmai invulnerabilitatea noastră îi aţâţă. Acest război absurd în care murim şi ne consumam, eu nu-l înţeleg pe deplin. De ce luptăm, totuşi, numai noi, cei tineri. De ce nu avem generali şi comandanţi maturi, cu experienţă, în număr mai mare? Şi puţinii pe care-i avem de ce nu urcă aici, lângă noi şi se mulţumesc să ne dirijeze de acolo, de jos, de pe sol?... Ne apărăm şi atacăm, atacăm şi ne apărăm, conform unor ordine pe care noi nu avem dreptul să le contestăm.

Murim. Astă noapte am avut patru lupte. Ni se spune că apărăm patria, dar ce căutăm aici, în cosmos, nu ni se spune. Ni se spune că trebuie să creăm o centură de apărare strategică, în jurul planetei. Oare ce apărăm? Şi apărăm oare sau doar atacăm? Împotriva cui luptăm? Înapoia noastră este neantul, în faţă Pământul, pe care-l ţinem sub observaţie permanentă şi noi şi adversarii, de parcă cineva ne-ar fi alungat de pe el în spaţiu şi l-ar fi cucerit! Închei aici. Soneria sună pentru schimbarea carturilor. Te sărut, Helen! La revedere şi pe curând!

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede.

* * *

Este linişte în parc. Nicio frunză nu se mişcă, niciun zgomot nu tulbură adânca tăcere care s-a înstăpânit. Femeia care stă pe bancă şi citeşte culege scrisorile una câte una, le parcurge, apoi le bagă din nou în plicuri. Din când în când, în timpul lecturii fruntea i se luminează pentru o clipă, un surâs fermecător îi alungă tristeţea din ochi…

* * *

10 noiembrie 2090

Helen, dragă!

Poate ca războiul se va termina în curând – Forţele Portocalii şi Forţele Albastre vor ajunge probabil la o înţelegere. În caz că voi supravieţui voi duce cu mine amintirea unor zile pierdute, traumatizante. M-am maturizat, aproape că nu m-ai cunoaşte.

Aici vorbim foarte puţin despre noi înşine, fiindcă chiar grija pentru propria-ţi sănătate poate fi luată drept abandonarea intereselor de serviciu în favoarea intereselor personale. De două zile am rămas fără muniţii. Magaziile sunt goale. De jos, de la sol, ni s-a

indicat să ne apărăm prin metoda kruger. Haaken şi Warell au salvat nava cu propria lor viaţă în acest fel. Am să-ţi spun ce înseamnă metoda kruger. La semnalarea rachetelor duşmane se execută manevra clasica: nava este orientată astfel încât expune rachetei care vine spre ea o suprafaţă cât mai mică de lovire (pupa). La bord se dă alarma neagră şi toată lumea trece la posturi. Un pilot, cel mai experimentat, se îmbarcă într-un avion cosmic de luptă şi decolează cu toată viteza în direcţia armei duşmane. El riscă enorm, pentru că trebuie să se interpună între racheta inamică şi navă. Operatorii de pe sistemele „CHIMERE" intensifică la maximum bruiajul radioelectronic. Urmează apoi evitarea propriu-zisă a loviturii: racheta inamică se va dirija spre avionul care i-a ieşit în întâmpinare şi, derutată, se va conforma mişcărilor acestuia. Pilotul va căuta să o scoată cât mai departe din zona de acţiune, apoi, în ultimele secunde, acţionând toate motoarele, părăseşte brusc în unghi de 90 de grade traiectoria, lăsând arma duşmană să treacă înainte şi să se piardă în spaţiu, acolo unde nu mai poate fi periculoasă pentru navă. La ultima misiune de acest gen trebuia să plec eu. Îmbrăcasem deja vesta şi-mi pusesem casca dar

văzându-mi tulburarea Warell s-a oferit să meargă în locul meu. Şi a murit! Warell a murit. Mişcarea nu i-a reuşit, nu a părăsit traiectoria atât de repede: torpila l-a atins dar nava a fost salvată... Am văzut clar pe monitoare cum a fost lovit avionul lui – era unul din aparatele „DOCILE”; fragmente din el ne însoţesc şi acum în zborul nostru pe orbită, ca un reproş amar. E groaznic...

Ieri a explodat escortorul „MIRAGE”, socotit a fi cel mai bun după noi. Nu ştim ce misiuni ne mai aşteaptă. Aici este o tristeţe imensă, asemenea nopţii spaţiale. Te rog să mă ierţi acum. Închipuie-ţi că te-am sărutat şi te-am strâns în braţe.

Aveţi grijă... de voi (Ştii tu ce am vrut să spun!).

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede.

* * *

20 decembrie 2090

Scumpă Helen!

Te sărut de mii de ori Îţi mulţumesc pentru casetele video pe care mi le-ai trimis. Te-am văzut cum pregăteşti mâncarea, cum faci cumpărăturile, cum speli! Filmele au ieşit excelent. Tot echipajul este îndrăgostit de tine. Eşti frumoasă cu părul lung,

frumoasă când râzi, când te mişti, când vorbeşti, frumoasă, frumoasă, frumoasă! Şi viaţa mea păcătoasă, aici, nu mai este chiar atât de sumbră. A venit aprobarea pentru permisia mea de zece zile – colonelul m-a anunţat oficial. În două zile plec. Aici este tot cum ştii. Au fost distruse, în ultima luptă, vedetele astrotorpiloare „ATLAS" şi „METEOR" ale inamicului. Am consumat în ultimele lupte peste patru mii de lovituri nucleare, dar am primit de curând o centrală cosmică pentru conducerea focului, ce lucrează în gama undelor decimetrice. Printre altele, aceasta coordonează iluminarea cu radiaţie laser a obiectivului inamic spre a fi lovit, cu mijloace de lupta dirijate, tot prin laser, de pe navă. Un sistem vechi reactualizat. Este totuşi bine că a intrat în tradiţie ca lupta să se poarte în cosmos. Altfel nu ştiu ce s-ar fi întâmplat cu Pământul!

Mi-e groază de fiecare zi! Mi-e silă când văd atâta moarte şi distrugere oarbă. Abia aştept să te văd. Aici, lângă stele, Helen, vai ce mocirlă, iubito! Oare pentru asta să fi învăţat noi să zburăm? Închei aici. Pe curând! Şi iubeşte-mă aşa cum te iubesc.

Căpitan Soleth Asaw Etihw Nede.

P.S. Am ajuns un maestru în apărarea kruger. După Haaken şi Worell sunt cel mai mare erou – am salvat nava de opt ori de o lovitură „mortală”. Ieri am fost avansat la gradul de căpitan. Să nu-ţi facă impresia că mă bucur. Am primit vestea cu indiferenţă. Festivitatea a fost simplă. Am ciocnit cu comandantul şi am băut fiecare câte un pahar de şampanie… Acelaşi.

Scrisorile s-au terminat. Ochii femeii se înceţoşează brusc. Ea culege de pe fundul pachetului un ziar de lux, vechi, tipărit special pentru „Cartierul Milionarilor”. Ziarul s-a păstrat foarte bine, deşi este vechi de peste şapte ani, dacă ar fi să citim data de pe el: „Actwall, nr.480, 30 decembrie 2010 (Ediţie specială) Pe prima pagină a acestuia, „LISTA EROILOR: „Aseară la orele 24.00 în sectoarele frontului patru au avut loc lupte violente. Duşmanul nu a reuşit să se infiltreze, fiind respins de forţele noastre şi înregistrând pierderi mari. În cursul luptelor a fost lovit grav escortorul „SCOUTH”, din cosmoflota a 6-a. Au pierit eroic, la datorie, următorii membrii ai echipajului:

Wor Nisson – 21 de ani, locotenent-colonel, pilot

principal, comandor, comandantul astronavei;

Ence Ost -19 ani, maior, şef de stat major de bord Porth Iver -18 ani, sergent, ochitor-torpilor;

Hews Clem -17 ani, sergent, bucătar;

Hur Kson -18 ani, locotenent, medic specialist chirurg;

Kumb Laz -19 ani, sublocotenent, inginer, translator pentru limbaje cibernetice kobon;

Erre Ord – 20 de ani, locotenent, copilot şi ofiţer de stat major de bord;

Arter Dubay -18 ani, sergent, tunar;

Reym Thulde – 21 ani, maior, inginer locatorist;

Ktor Scypel -19 ani, maior, copilot şi ofiţer de stat major de bord;

Soleth Asaw Etihw Nede -19 ani, căpitan, copilot, ofiţer mecanic principal specialist. Umerii femeii se cutremura de un plâns nestăpânit…

NEGUSTORII DE RĂZBOI

Ford-ul superb făcu o jumătate de voltă spre stânga, ocolind havuzul şi trase graţios chiar în faţa intrării. Din el coborâră general-locotenent Hardy,

coloneii Gray şi Neten, căpitanul aghiotant Holl precum şi doi bărbaţi îmbracaţi civil. Militari în ţinută de campanie, cu automate la piept, făceau de gardă la toate intrările. Existau patrule în permanentă deplasare în jurul clădirii. Hardy remarcă, încă de la coborârea sa din automobil, chipurile îngrijorate ale santinelelor.

Înăuntrul institutului, contrar aspectului din exterior, domnea o forfotă de nedescris: se auzeau comenzi date cu glas tare, voci alarmate, personalul civil şi militar erau tot într-un du-te-vino, atât pe coridoarele etajelor cât şi pe scările ce duceau de la un nivel la altul. O tânără laborantă care ducea în mână o eprubetă BAROT o scapă jos. Vasul se lovi de pardoseala de marmoră şi se făcu ţăndări. Lichidul uleios pe care îl conţinea împroşcă pereţii.

Generalul remarcă marea dezordine şi spuse asta comandantului institutului. Bătrânul colonel Komm murmură o scuză, adăugând:

— Înainte de… accident nu era aşa, domnule general!

Da, ştia, desigur, înainte nu fusese aşa.

Coridorul cu pardoseala de mozaic lustruit părea fără sfârşit. După un timp zgomotele şi forfota

încetară dar înaintând de-a lungul coridorului îşi dădură seama că în realitate doar personalul se rărise lăsând locul santinelelor înţepenite în poziţia pentru onor, cu arma în prezentare şi cu jumătăţile superioare ale feţelor ascunse sub căştile aurii, rotund – bombate.

Atmosfera se încălzise parcă şi în aer plutea miros de pânză arsă. După numeroase cotituri şi opriri, ajunseră, în sfârşit, în faţa unei uşi cu geam mat în spatele căreia jocuri roşiatice de lumini arătau proporţiile luate de incendiu.

— Doriţi să vă puneţi masca, domnule general?

— Nu! – răspunse el – şi căpitanul Holl înapoie masca izolantă cuiva din suită.

Mânerul de sticlă al uşii era fierbinte. Un val de aer mai degrabă stătut decât cald îi izbi în faţă în momentul când intrară în încăpere şi generalul îşi stăpâni cu greu o exclamaţie. Imaginea care li se înfăţişa ochilor era şocantă. Camera fusese odată Sala Consiliului Ştiinţific al institutului. Avea mărimea unui amfiteatru şi fusese dotată cu toată aparatura ultramodernă necesară unor comunicări ştiinţifice. Pereţii, până la jumătate, erau îmbrăcaţi cu plăci de marmoră lustruită, policoloră. Probabil şi podeaua

fusese aşa dar acum totul arăta altfel. Îşi dădu seama că de la ultima vizită, făcută cu câteva zile în urmă, dezastrul luase proporţii. Pentru cineva care ar fi privit întâia oară spectacolul, impresia era halucinantă. Un şuvoi de lavă incandescentă cursese prin plafonul sălii înăuntru acoperind circa 70% din perimetrul pardoselii.

Generalul privi spărtura din tavan: avea diametrul de circa trei metri, era neregulată şi marginile îi ardeau mocnit. Un lac sângeriu acoperea aproape întreaga pardoseală, numai o mică fâşie, lată de aproximativ trei metri, pe lângă pereţi, era neatinsă. Se înşirară tăcuţi de-a lungul ei, privind spre centru.

— Care este temperatura materiei?

— Creşte progresiv, domnule general. Când aţi făcut ultima vizită era de 1500° C. Azi de dimineaţă a perforat tavanul şi s-a scurs aici de la etaj. În acel moment termometrele indicau 150.000° C.

— O sută cinzeci de mii? Sunteţi nebuni!

— Trebuie să vă informăm că temperatura, printr-un ciudat mecanism (ori lege fizică) nu se exteriorizează la suprafaţa acestei… plasme. Dacă binevoiţi să observaţi, în ciuda acestui fapt volumul ei

creşte.

Cel care vorbea atât de calm era inginerul-şef Uliet, titularul compartimentului „cercetare”. Purta ochelari cu lentile groase şi era un bărbat înalt, osos cu păr blond şi cu un chip viril, având trăsături regulate. Înapoia lentilelor reci ale ochelarilor ochii lui erau vii, scăpărând de inteligentă şi, uneori, de o ascuţită ironie. Stătea nemişcat în halatul alb cu ecuson auriu deasupra buzunarului de la piept, ţinându-şi mâinile la spate. Toată lumea ştia că el era singurul care se ridicase împotriva proiectului „GOLD1”.

Generalul îşi stăpâni furia:

— Pe ce principiu creste temperatura în această… plasmă?

— Nu cunoaştem.

— Nu există pericolul ca mărindu-şi masa şi temperatura, atingând un anumit prag critic, aceasta… drăcovenie să explodeze?

— Tot ce este posibil, domnule general!

— Se extinde, am înţeles bine?

— Da!

— Aţi încercat s-o izolaţi în cuva electromagnetică?

— Da. A învins forţa acesteia şi a trecut prin ea.

— Aveţi vreo metodă la îndemână de a o localiza sau distruge?

— Niciuna, domnule general!

— Dobitocilor! – scrâşni înaltul demnitar. Aţi scăpat cercetările de sub control! Vă daţi seama ce înseamnă asta în ajunul alegerilor? Toate fondurile alocate pe anul viitor ne vor fi retrase. Cei din Elbrinth ne-o vor lua, pentru a doua oară, înainte!

— Adevărul acesta este, domnule general, continuă, imperturbabil inginerul-şef, experienta ne-a scăpat de sub control şi nu putem şti cum se va sfârşi. Calculatorul este destul de categoric.

— Ce?

— Tendinţa de expansiune a acestei substanţe nu va scade.

La început a fost o cantitate infimă, o pată… Scăpă accidental din mâna unui asistent neglijent, o eprubetă s-a spart şi conţinutul ei incandescent s-a vărsat pe podea, ajungând… ceea ce vedem acum.

Se lasă o tăcere adâncă.

Priveau cu toţii ciudatul lac de foc. Părea o pastă moale mai degrabă, opacă, incandescentă, asemenea metalului topit. Nicio forţă turbionară internă nu

părea să o anime, niciun abur nu se ridica deasupra, la suprafaţă nu făcuse niciun fel de crusta – numai din când în când băşicuţe mici de gaz urcau din adâncul ei dând strania impresie că substanţa aceea e vie, trăieşte şi evoluează. Acel care avea ochi format îşi putea da repede seama că era vorba acolo de o reacţie stabilă al cărui înspăimântător echilibru nu putea fi zdruncinat de nimic.

O bucată de tavan căzu cu un plescăit surd în lacul de foc dispărând în adâncurile lui.

— Ce straniu! – remarcă locotenent-colonelul Gray, parcă ar fi o lepră a materiei!

— S-au amorsat aici, explică Uliet, reacţii necunoscute. Conducerea concernului a vrut să scoată pe piaţa de arme o substanţă de luptă incendiară, cu efect total. M-am împotrivit introducerii în aceasta a produsului radioactiv pe bază de uraniu până nu se termină testările. Am fost acuzat… că sabotez mersul afacerilor!

— Lasă asta, Uliet, începu nervos generalul. Ne interesează părerile dumitale…

— Părerea mea este ca amestecul a produs o reacţie în lanţ care nu mai poate fi oprită. Ceeace vedeţi este „napalmul total” pe care l-am vrut.

Lentilele ochelarilor fulgerară reci, ironia scăpată înapoia lor, amestecată cu, sarcasmul.

— Aşteptăm, în continuare, explicaţii.

Generalul se stăpânea cu greu (făcea eforturi în acest sens) fiind în orice moment gata să izbucnească.

— Aţi fost informat, relua Uliet, ca aceasta… radioplasmă îşi măreşte suprafaţa (volumul) precum şi temperatura în raport direct proporţional (ţinând cont de timp). Reacţia nu este de tip chimic obişnuit. Este o reacţie neutronică, de tipul celor care se petrec în Soare. Laborantul care a scăpat eprubeta cu amestec pe jos nu are, în mod real, decât vina că a spart eprubetă. Reacţia tot s-ar fi produs, mai devreme sau mai târziu. De la 200° C temperatura acestei radioplasme a crescut la 10.000° C apoi la 100.000°, pentru ca în prezent să ajungă la aproape 200.000°C.

Din cercetările făcute în particular vă pot spune că în momentul când suprafaţa lacului de radioplasmă (sau neoplasmă) va atinge 200 m.p. (şi-n câteva săptămâni o va atinge!) temperatura din miezul acestuia va fi de ordinul milioanelor de grade Celsius. Atunci va avea loc prima explozie, în urma căreia (am studiat efectul ei pe calculator) va sări în aer aproape întreaga provincie. După aceea, la interval de câteva

luni, lucrurile se vor repeta, până când întreaga planetă va deveni un al doilea Soare… Nu exista decât o singură soluţie: evacuarea oraşului şi a populaţiei pe o rază de 400 de km. (e un mare avantaj că suntem pe ţărmul oceanului!) şi bombardarea atomică a acestui punct înainte ca temperatura de aici să atingă pragul critic.

— Îţi dai seama ce spui? – urlă generalul. Îţi dai seama că asta înseamnă să cerem aprobarea Consiliului Mondial, să plătim daune ecologice, să chemăm experţi, să dăm explicaţii? Îţi dai seama ce scandal monstru ar ieşi acum, în preajma alegerilor? Uliet, preşedintele nu vrea niciun fel de scandal, eşti în măsură să aprofundezi ce-ţi spun acum?

Se sufoca. Faţa îi devenise pământie.

Se lăsă tăcerea.

— N-a înţeles nimic, spuse generalul. Aproape că-mi pare rău că te-am rechemat din exil. Eşti un excelent cercetător dar niciodată nu vei fi „omul forte”, „omul momentului”, aşa cum noi te vrem. Trebuia să te lăsăm să putrezeşti în Evul Mediu ca alchimist, „doctor Hieronimus”! De ce nu ne spui că mai există o soluţie?

Uliet păli:

— Ar fi o crimă! – articulă el. Prin Tratatul Perpetuu deversarea dezastrelor (transferul lor) în timp este interzisă. Asta înseamnă poluarea istoriei, a trecutului.

— Trecutul nu ne interesează, inginer Uliet! Şi nici sentimentalismele! Reţine! Eşti un naiv! Crezi că avem chef acum de un scandal, în preajma alegerilor? Vom transfera totul (şi arată cu degetul balta de foc) cu grijă, undeva în preistorie, departe (au existat atâtea catastrofe doar!). Vom masca acţiunea perfect, în aşa fel încât să nu se observe nimic. Tu vei găsi, Uliet, adaugă generalul, momentul istoric. Departamentul Special, începând de azi, îi stă la dispoziţie (zicând aceasta generalul se întoarse către Gray, responsabilul resortului). Toate călătoriile temporare de agrement se suspendă. Ei, ce zici, Uliet? Ştii bine că la transfer efectele fenomenului se diminuează.

Inginerul îi privi pe fiecare ca şi când atunci i-ar fi văzut întâia oară. Îşi desfăcu încet ecusonul auriu de la piept:

— Nu pot să fac această crimă. M-aţi exilat de două ori până acum. Aşa am început să iubesc lumea aceea de care vouă vă e teamă: trecutul. Acel trecut a

fost odată viitor.

— Vrei să fii din nou exilat?

— Nu mă supun ameninţării. Voi sunteţi doar simpli negustori de război. Eu sunt cercetător.

Era prea mult.

— Likeris, se întoarse generalul, stacojiu, către omologul savantului. Îţi încredinţez sarcina transferării în timp a acestui eveniment. Şi pe aceleaşi coordonate temporale, transferul inginerului Uliet! În acelaşi loc şi timp!

Celălalt se înclină.

— Vei lua locul lui Uliet în cadrul echipei de cercetare. Imediat!

Ochii lui Likeris străluciră.

— Vă salut, adăugă scurt, generalul.

Părăsiră cu toţii încăperea.

Uliet rămase ultimul.

Privea adânc, lipsit parcă de voinţă, fierberea lentă a „supernapalmului. Unde aveau de gând să-l expedieze? Ce victime aveau să facă? „Nevinovaţii platnici ai istoriei, gândi el, care vor fi aceştia?”

Simţi o ură cumplită faţă de cei care nu urmăreau, de secole şi secole, decât împrăştierea durerii, morţii şi neînţelegerii între oameni.

„Poate odată cei mulţi îi vor cunoaşte şi cineva o să-i exileze în preistorie pe ei, pe toţi aceşti negustori de război!” – îşi zise.

Se simţi apucat de ambele braţe. Abia atunci îşi dădu seama că doi militari ai Serviciilor de Exil, în salopete negre, cu insigne strălucitoare pe piept, îl flanchează. Se lăsă dus de ei… Ştia ce urmează: fusese exilat în trecut de atâtea ori!…

* * *

Se trezi undeva pe un chei primitiv, în mijlocul unor oameni care vorbeau o limbă rustică şi barbară. Nu-i trebui mult până să-i prindă înţelesul. Imagini vechi, uitate, se dezmorţeau în conştiinţa lui.

— Spune-mi, prea bunule părinte, opri el pe un bătrân, înfăşurat în togă, cu părul alb, unde mă aflu? Abia am veni cu o corabie şi m-am simţit tare rău, am zăcut tot drumul! – minţi el.

Bătrânul privi cu luare aminte straiele lui şi spuse:

— Te afli, străine, pe pământ latin, în preafericitul oraş Pompei! Acolo, în faţă, muntele acela ce fumegă este Vezuviu.

Uliet îl privi pe bătrân parcă fără să-l vadă.

În ochii lui larg deschişi apăruse o negură

ciudată, apele privirilor i se întunecară de încordare. Simţea primejdia. Gândurile îi alergau sub tâmple. Pogorau în vuiet ropotitor prin secole, urcau prin milenii, căutau… Mii, sute de mii de date îi treceau prin minte în acele clipe. Creierul său lucra febril: „Pompei… Pompei… Vezuviu… Italia… antichitatea… cataclism…”

Brusc, îl prinse pe bătrân de piept şi-l trase spre el, fără să vadă mulţimea care începuse să se adune în jurul lor:

— În ce an suntem?

— Să te ocrotească zeii! – răspunse bătrânul înfricoşat, dându-şi seama că are de-a face cu un nebun, suntem în anul 79!

Îi dădu drumul bătrânului şi-şi acoperi faţa cu mâinile…

NĂVĂLITORII DIN TRECUT

Ultimele raze ale soarelui mai pâlpâiau încă pe cerul roşiatic dinspre apus şi încă nu se stinseseră, când umbrele nopţii prinseră, brusc contur, umplând cărările pădurii de arini, tufişurile, câmpia (cât se

putea vedea printre copaci şi oglinda liniştită a lacului cu misterioasa lor prezenţă.

Vlad remarcă, din primele momente că Nely se schimbase.

— Dar ce, ţi-e teamă? – o întrebă el.

Ea se nelinişti brusc:

— Nu trebuie să ne prindă noaptea departe de sat!

Fusese o zi frumoasă (printre ultimele, ale lungii vacanţe de vară), făcuseră plajă, mâncaseră mure albastre de zăvoi, dulci ca mierea şi se îmbăiaseră în apa limpede a râului.

Vlad iubea aceste locuri ciudate şi mai ales o iubea pe Nely – aducea o prospeţime, o frumuseţe pură, cuvintele, gesturile, ei pline de naturaleţe nu aveau pereche. Vlad abia aştepta să termine facultatea, să o ceară în căsătorie şi să o dacă în Bucureşti cu el.

— Dacă mă iubeşti nu trebuie să-ţi fie teamă de mine! – glumi el.

Ea îl privi însă cu o seriozitate severă. Îi puse repede degetul pe buze, şoptindu-i:

— Te iubesc şi nu mi-e teamă de tine! Dar locurile acestea sunt ciudate!

— Cum, Nely, spuse el simţind că nu-şi poate controla zâmbetul, crezi, acum, în timpurile noastre, în aşa ceva?

— Tu nu ştii… Aici…

Se opri. Se vedea ca discuţia o nelinişteşte dar, contrariat de acest aspect al lucrurilor (neştiut de el până acum), Vlad încercă s-o atragă în discuţie pe mai departe:

— Ei, aici… Spune!

Îşi ridică repede ochii spre el:

— Nu trebuia să întârziem! Pe aici, adică între cotul râului şi pădurea de sălcii… rătăcesc cei care au dat foc vechii aşezări din vale şi au ucis femei, bătrâni şi copii, fără alegere. Bunica mea era însărcinată şi, înainte ca ei s-o împuşte, i-a blestemat să nu aibă niciodată odihnă…

— Bunica ta?…

Dar fata tăcuse, învăluindu-se într-o tăcere de nepătruns. Brusc, Vlad îşi aduse aminte de unele zvonuri neverosimile pe care le auzise, de nişte întâmplări stranii care se petreceau (ori se petrecuseră) în sat.

— Ei, eşti prea sensibilă! – spuse, luând-o pe fată de umeri, dar simţi cum, fără voie, i se transmite şi lui

o îngrijorare subită, un sentiment neplăcut, pe jumătate aparţinând instinctului, care-l vestea că îl aşteaptă o primejdie iminentă.

Fata isprăvise cu îmbrăcatul şi îşi împacheta costumul de baie. El îşi trase tenişii pe picioarele goale şi îşi încheie strâns centura.

— Ai tăi vor suspecta întârzierea! – spuse el cu sinceritate prietenească, transformată pe jumătate într-un compliment cu aluzii pe care le faci doar unei fete extraordinar de frumoasă şi de cuminte.

— Au încredere în mine! – răspunse ea.

— Şi eu.

Nu minţea când spunea aceste cuvinte. Niciodată nu simţise pentru o fată mai multă afecţiune şi prietenie. Îi mângâie părul blond, des ca peria, tuns băieţeşte şi o sărută pe obrazul catifelat.

Drumul trecea prin pădurea de arini, apoi urmă un timp malul râului, după care ajungea în largul câmpiei. Odată ieşit din pădure, cam la vreo trei kilometri depărtare, vedeai luminile satului.

Mergeau tăcuţi. Luna plină strălucea cu o neobişnuită putere peste vârfurile negre ale copacilor care se înălţau în linişte către ea. Din când în când, câte o creangă uscată, aşezata de-a curmezişul

drumului, troznea înăbuşit sub picioarele lor. În chip cu totul neobişnuit, Vlad se simţea cuprins de un sentiment de incertitudine, necunoscut. Odată se opri chiar din mers, întrebând-o pe Nely dacă sunt pe drumul cel bun. Ea confirmă tăcută din cap. Cu toate acestea luminile satului nu se zăreau, copacii, în loc să se rărească se îndeseau, întunericul devenea tot mai adânc. O boare rece se porni să sufle dinspre râu şi Vlad se înfiora. Cărarea îi scoase într-un luminiş şi se opriră. Lumina lunii părea mult mai slabă acum şi mult mai albă. Ridicând privirile spre cer simţi că îl cuprinde ameţeala:

— Nely, şopti, fără să ţină seama de faptul că fata s-ar fi putut speria, mă înşel eu sau când am plecat de la râu era lună plină?

Contrar aşteptărilor lui fata îşi păstră calmul:

— Nu, te înşeli, spuse ea. Când am plecat de la râu luna era în primul pătrar.

— Atunci?…

Tăcu şi căzu brusc pe gânduri. Ce se întâmpla? Văzu în depărtare, pe cer, nori cu forme misterioase, râul se auzea curgând în dreapta lor. Pădurea de arini la fel, doar noaptea parcă era mai rece. Dar luna, pădurea, erau, într-adevăr, cele pe care le ştia? Era

oare aceeaşi noapte sau trecuse în alta?

— S-ar putea să ne întâlnim cu ei…

Cuvintele misterioase ale fetei îi treziră atenţia:

— Cu ei?

— Da. Tatălui meu i s-a întâmplat asta odată, demult, pe când era tânăr, tot aşa într-o noapte…

Privi ceasul: era trecut de orele unu. Acum Vlad se simţea, într-adevăr, complet dezorientat.

— Ciudat! – spuse el. Parcă am fi poposit, dintr-odată, în alta vreme.

Vru să spună ceva despre timpul care trecuse atât de repede dar au mai apucat s-o facă: liniştea nopţii fu zdruncinată de vuietul unor motoare puternice.

Şi el şi Nely rămaseră nemişcaţi.

Undeva, în largul câmpiei, din câte putură desluşi printre copaci, începură să se aprindă şi să se stingă lumini puternice. Vântul aducea până la ei frânturi de cuvinte neînţelese.

— Sunt tractoarele C.A.P.-ului, cred! – zise Vlad.

— Nici să nu te gândeşti!

Şi deodată luna, care până atunci fusese pe jumătate acoperită de nori, ilumina cu toată puterea câmpia. Drumul îi scosese chiar la marginea culturilor,

satul era probabil undeva în stânga, fiindcă într-acolo se înălţau spre cer flacările uriaşe ale unui incendiu mistuitor. O clipă orizontul parcă se înclină brusc şi pe fundalul sau însângerat Vlad văzu siluetele tancurilor. Crezu la început că este victima unor halucinaţii dar urechea lui de fost militar care făcuse armata la „blindate” prinse scrâşnetul atât de cunoscut al unei senile pe piatră şi nu mai avu nicio îndoială. Lumina puternică a unui proiector mătura câmpia şi-i prinse pentru o clipă în conul ei. Instinctiv, o îmbrânci pe Nely cu putere şi se aruncă la pământ lângă ea, Câteva secunde mai târziu un snop de gloanţe lovi cu plesnet sec trunchiurile copacilor din apropiere. Frunze şi rămurele secerate căzură pe ei. Vacarmul rafalelor de mitralieră cutremură adâncurile nopţii.

— Sunt nebuni! Trag în noi!

— Taci îi spuse fata. Poate că nu ne vor descoperi!

Era înspăimântată dar cu toate acestea nu intrase în panică.

— Un singur lucru să ştii, spuse ea. Ţine-mă strâns, aproape de tine! Vor încerca să ne despartă – să nu-i laşi!

— Bine, dar lămureşte-mă: ce se întâmpla?

— Ssst! Ai răbdare Vei vedea!

În depărtare tancurile se opriseră. Sosea până la ei un miros de benzină, insistent şi pătrunzător. Farurile se stinseseră, chiar şi lumina proiectorului încremenise fixată într-un singur punct, la vreo sută de metri de ei. Continuau să stea nemişcaţi, ascunşi în iarba înaltă, înapoia unui pâlc de copaci când deodată, ca dintr-un coşmar o voce amplificată pluti hăuind prin noapte până la ei:

— Hei, Du! Komm hier![1]

Incendiul se înălţa sinistru deasupra orizontului. La lumina lui, Vlad putu distinge pe turelele tancurilor furcile negre. Simţi un fior de ghiaţă pe şira spinării.

— Trebuie să ajungem dincolo de râu! – şopti el fetei Le va fi greu să treacă prin vad cu tancurile.

— Trebuie să ne mişcăm cu mare grijă!

— Spune-mi, adăugă ea pe acelaşi ton scăzut, nu cumva visez?

— Nu tocmai! N-am timp să-ţi explic. Oricum, dacă vrei să-l iei aşa, ţine cont: e cel mai primejdios vis pe care l-ai putut avea!

— Sunt nazişti? – arătă el cu capul siluetele negre ale tancurilor.

1 - Hei, tu! Vino aici! (în lb. Germană)

— Da!

— De unde vin?

Ea ezită o clipă urmărind gânditoare împrejurimile, rămânând cu privirile pierdute în depărtare:

— Vin din trecut!…

Duduitul unei motociclete grele, tot mai puternic, se detaşa brusc de celelalte zgomote ale nopţii şi Vlad văzu farul stropind din mers drumul cu o lumină gălbuie şi murdară. Exact în acel moment simţi în ceafa ţeava rece unui pistol.

— Oben! Schnell![2] – auzi o voce metalică.

Se ridică încet, fără să dea drumul lui Nely.

— Oben die Arme![3]

Vlad se întoarse încet, fără grabă, în faţa lui stăteau trei siluete. După căştile a doi dintre ei şi cascheta celui de-al treilea, după armamentul pe care-l purtau, după cizme şi centuri, s-ar fi putut trage concluzia, nu tocmai sigură, că sunt militari. Ceeace purtau ca îmbrăcăminte cu greu s-ar fi putut numi uniforme. Erau doar haine demult uzate, repeticite, rupte pe alocuri, legate cu sfori în loc de nasturi,

2 - Sus! Repede! (în lb. Germană)

3 - Sus mîinile! (în lb. Germană)

tocite de multul purtat. Cel care purta cascheta mai avea pe umăr un epolet atârnând într-un singur nasture, gata să-i cadă. Fie din cauza luminii slabe, fie din cauza murdăriei, pe el nu se mai putea distinge în afara unei împletituri plesnite niciun însemn. Toţi trei erau nebărbieriţi. Pe feţele lor scofâlcite totul părea încremenit ca o mască. Numai ochii le ardeau, cuprinşi parcă de febra unei. Boli mistuitoare.

Îi îmbrânciră către drumeagul de ţară. Din când în când vorbeau răstit. De mai multe ori Vlad simţi în coastă ţeava metalică a armei celui care îi escortă. Căutând să privească înapoi primi între umeri o lovitură cu patul pistolului, atât de cumplită încât înaintea ochilor îi scăpărară fulgere verzi şi simţi că-şi pierde cunoştinţa. Instinctiv se agăţă cu toată puterea de Nely.

Cei care-i capturaseră erau probabil o grupă înaintată de cercetare.

Ajunseră într-un târziu la tancurile care staţionau în mijlocul câmpiei. Un ofiţer în ţinută de campanie (fără îndoială era un ofiţer) ceva mai bună decât a celorlalţi, cu binoclul atârnându-i de gât, se apropie de ei. Pe buzele lui subţiri apăru un zâmbet impersonal. Cu toate acestea în ochii lui, în ciuda

luminii difuze a lunii, se citea o îngrijorare stranie. Vorbea greu româneşte, dar vorbea:

— Hei, du! Întreb tine: încotro Buzău? Dacă minţi, kaput!

Făcu un gest ameninţător cu pistolul. Ceilalţi militari păstrau o linişte de mormânt urmărind cu sufletul la gură scena. Unii dintre ei deschiseseră obloanele tancurilor şi stăteau aşa pe turele.

Vlad descifra în ochii celui care-l întreba de Buzău urma unei speranţe nedefinite care-l făcea să aştepte crispat răspunsul. Se hotărî să nu rişte.

— Unde e nordul? – întrebă el.

Ofiţerul tresări:

— Acolo ist! – articulă el arătând cu taină către zona incendiului peste care sufla vântul ducând cu el în tăriile nopţii jerbe strălucitoare de scântei.

— Ţinând drumul care duce în sat, către nord, ajungeţi în Focşani!

— Ja! Jawohl! Focşani! Ja![4]

— În stânga sunt munţii Vrancei!

— Ja! Ja! – aprobă celălalt cu putere. Acolo doreşti trecem munte în Hungaria! Cât de repede! Foarte repede! Încă din 24 august trebuia fim la

4 - Da! Înţeleg! Da! (în lb. Germană)

frontieră.

— Cum? – spuse el.

— Gura! Nu fă pe prostu', partizane!

Simţi o lovitură puternică peste gură.

— Du-te dracului, Kurt! – strigă cel care-l chestiona. Am să ţi-i dau să-i împuşti dar mai întâi să-i întrebăm cum putem ieşi din aceste locuri blestemate!

Deşi cuvintele fuseseră rostite în germană, Vlad cunoştea limba, le înţelesese sensul, dar nu se trăda. Cu toate ca fantastica întâmplare îl năucise complet îşi dădu osteneala să se orienteze întrucâtva. Era clar ca o subunitate germană de tancuri se rătăcise în zonă. Dar când se petrecuse această întâmplare? căzuse oare într-o falie temporală? Ori ei veniseră pentru el în timpul prezent? Şi da şi nu!

— În partea opusă, continuă el cu voce tare, e Bacăul!

Se lasă o linişte de moarte. În lumina fantomatică a lunii chipul ofiţerului se făcu brusc şi mai alb. Îl apucă de gulerul cămăşii:

— Nu! Nu spui şi tu „tot înainte, drept înainte", ca ceilalţi! De mult mergem aşa! Tu nu ştii! „Tot mereu către sud!" Mereu mergem sud şi tot mereu înapoi!

Mânia, ura, disperarea, toate aceste sentimente se amestecau cu violenţă în privirile lui. Şi cu toate acestea, Vlad spuse:

— Urmaţi drumul spre sud. Peste câteva ore, spre dimineaţă, sunteţi în oraşul Buzău!

Se făcuse linişte în cer şi pe pământ. Incendiul îşi micşorase puterea la orizont, adierea de vânt se topise, prin pânza zdrenţuită a norilor lumina întâilor stele căzu pe chipurile lor istovite.

Un soldat ba nu, aproape umbra unui soldat se apropie cu paşi împleticiţi de el. Spre marea surprindere a lui Vlad acesta vorbea foarte corect româneşte:

— Cum? – întrebă el cu chipul răscolit. Ai spus „dimineaţă”? Deci mai există pe lume dimineţi şi zile cu soare? Nu te înşeli?…

Vocea îi era aproape şoptită. Se întoarse spre comandant:

— Domnule locotenent! A spus „dimineaţă”! Aţi auzit? O, Doamne, de când n-am mai văzut dimineaţa! …

Dar dintr-odată calmul făcu loc unei furii oarbe.

În ochii celui căruia i se spunea locotenent străluci lumina demenţei. Îl plesni pe Vlad cu atâta

putere peste faţă încât acesta simţi în gură gustul dulceag al sângelui. Ofiţerul se întoarse şi dădu o comandă. Obloanele grele ale maşinilor de război se trânteau şi se deschideau mereu cu bufnete înfundate, grele. Alte glasuri repetară cuvintele, se auzeau paşi grăbiţi, bocancii grei se loveau de pietre.

Comenzile, lătrate în limba aceea dură, barbară, ordinele, răsunau aspre, biciuitoare, mustind de o mânie străveche, îndreptata împotriva întregului neam omenesc, plină de o ură cumplită împotriva întregii lumi, întrecând în vechimea ei însăşi, neamul german, căci izvora cu titlul mai de departe decât el, din adâncurile, întunecate ale copilăriei omului, când acesta era o fiară, sfâşia cu dinţii şi dormea prin peşteri cu bâta şi cu piatra sub căpătâi. Părea că ura aceea, atât de mare le umple sufletele, dă pe dinafară şi-i înnebuneşte. Motoarele tancurilor răbufniră în vaier prelung scuturând pământul cu puteri înzecite. La lumina farurilor puteau vedea întreaga câmpie.

Cineva încercă să-l despartă de Nely dar Vlad o apucă pe fată atât de strâns de mână încât fură lăsaţi în pace. Răsună un hohot de râs. În faţa lor, cu mânecile suflecate, apăru militarul cu caschetă, care-i descoperise în zăvoi şi care se numea Kurt. Purta în

mâna dreaptă un pistol. Nu se grăbea. Şi după calmul pe care-l avea, după zâmbetul tăios din colţul gurii, se putea înţelege clar ce voia. În ochii lui lucea nebunia şi în ei Vlad citi condamnarea lor la moarte.

Instinctiv, Nely se strânse în el:

— Priveşte! – şopti ea.

Într-adevăr, cel din faţa lor scosese încărcătorul pistolului; zâmbetul sadic îi dispăruse dar pe chipul lui îşi făcuse loc o încordare concentrată în urmărirea unei activităţi pe care el o făcea cu o meticulozitate ce trăda deopotrivă pasiune şi un înalt şi sinistru profesionalism: încărcarea cu cartuşe a pistolului.

Vlad privi înjur. Trăia un coşmar? Era posibil oare ca acest sumbru incident să dureze şi să se consume astfel? Puteau fi oare executaţi? Simţea că-şi pierde minţile. Ce se întâmpla?

Fata privea îngrozită, ca hipnotizată, pe cel care acum îndreptase arma asupra lor. Pe fundalul întunecat al nopţii incendiul căpăta o neobişnuită virulenţă. Vântul se porni să sufle din nou, stelele, păliră. Glasul soldatului care-l întrebase pe Vlad dacă mai există pe lume zile cu soare se auzi din nou, plângăreţ şi plin de tristeţe, parcă de undeva din adâncul pământului:

— O, herr Gott! O, mein herr Gott! Iarăşi se face întuneric ca-n iad!

Apoi vocea celuilalt ofiţer:

— Grăbeşte-te, Kurt! Lichidează-i şi să mergem! N-avem timp de pierdut!

Ţeava pistolului saltă brusc spre ei. Exact în aceeaşi clipă, Vlad îşi dădu seama, cu stupoare, ca ochii lui puteau vedea prin lucruri. Brusc se făcu lumină suficientă. Silueta celui din faţa sa tremură – prin ea el văzu firele ierbii. Întoarse capul: încă vedea în jurul său tancurile cu cruci negre dar în lumina difuză a dimineţii deveniseră şi acestea aproape transparente ca nişte abţibilduri dezlipite de pe carton ori ca nişte obiecte de sticlă scufundate sub apă: vântul le clătina, acum erau uşoare imagini doar, fără putere, care se destrămau în lumina dimineţii precum nişte plăsmuiri de fum.

— Vlad! – şopti Nely, dispar!

— Da! – răspunse el, fascinat.

Lumina soarelui izbucni cu putere incendiind orizontul, răsfrângându-se în boabele de rouă de pe iarbă ca într-un lan de diamante. Câmpia scotea aburi, parcă alergase întreaga noapte prin spaţiu iar acum se oprise înfierbântată, în loc.

— E dimineaţă! şopti Nely. Suntem în acelaşi loc!

— Aproximativ… Aseară eram lângă marginea pădurii de sălcii. Cei care ne-au capturat ne-au scos în câmp…

Nely îl opri în loc şi-l întoarse cu faţa spre ea:

— Vlad! – şopti uimită.

— Ce este?

— Dar eşti lovit!

Izbucni în plâns. El îşi scoase oglinda şi se privi în ea: buza de sus îi era umflată şi plesnită, ochiul stâng îi era vânăt, bluza îi era pătată de sânge…

Aşadar ei existaseră cu adevărat, îi întâlniseră. Monştrii aceia nu fuseseră simple năluciri plăsmuite de întunericul nopţii, închipuiri, deşarte vedenii fantomatice şi fără putere. Femeia aceea (şi probabil că acesta era adevărul) despre care se credea că-i blestemase pusese în mişcare (chiar în secunda împuşcării ei) una dintre acele pârghii, încă necunoscute ale psihicului uman, descătuşate din tainicele puteri cerebrale şi făcuse în aşa fel încât ucigaşii ei şi ai copilului pe care ea încă nu-l născuse îşi primiseră pedeapsa: mişcându-se în acelaşi cerc temporal, fuseseră izolaţi pentru totdeauna în acea capcană, condamnaţi la o nemurire damnată, fără

odihnă, purtaţi de întuneric într-o eternă hăituiala şi rătăcire, în afara lumii şi vieţii, precum şi trăiseră de fapt, odinioară. Din când în când capcana se deschidea datorită unei neglijente imperfecţiuni şi pentru scurt timp ei năvăleau în prezent. Apoi refluxul îi ducea înapoi, ca pe nişte gunoaie, în largul marii nopţi…

Apa râului era cristalină şi rece. Vlad se aplecă peste mal şi-şi răcori chipul înfierbântat în ea. În adâncul undelor curate zvâcneau peşti argintii… Era o dimineaţă plină de pace.

LANSAREA

Megalopolisul îşi întinde tentacular în noapte bulevardele largi, nesfârşite, în sute de direcţii, zgârie-norii par coloane sclipitoare, imenşi faguri luminoşi, aşezaţi pe verticală. Ici, colo, pieţe uriaşe în care tronează havuzuri şi statui bizare, dormitează în întuneric; privite de sus (şi Daant le-a văzut deseori) par, în mările de lumină ale oraşelor, nişte insule de noapte.

Limuzina lungă, oficială, străbate bezna ca un

bolid, maturând-o din calea ei cu lumina farurilor. Pe antecapotă, la centru, se zbate în zăpuşeala fierbinte a nopţii tropicale, pârâind ca o morişcă de lemn, drapelul mic cu însemnele Consiliului Absolut pe el.

Enhet trece din nou pe altă bandă de circulaţie.

Oraşul pare pustiu în nesfârşirea lui, ori părăsit de curând…

Stânga… dreapta… schimbare de sens… Un labirint, un carusel ameţitor. Daant închide ochii şi se lăsă pe spate în fotoliul cu perne lichide:

— Mai repede!

Enhet nu răspunde. Chipul lui de etiopian pare cioplit în marmură neagră – niciun muşchi nu îi tresare pe faţă. Doar ochii îi lucesc straniu în reflexele fosforescente ale aparatelor de bord. Ca într-o clipă de neatenţie apasă pe clapa de viteza ce poarta insemnul VIII şi automobilul ţâşneşte înainte deodată, într-un vaier sfâşietor de sirenă ca un animal înnebunit de durere. Pavajul se năpusteşte sub roţile maşinii, bulevardul se deşiră ca un interminabil fir smuls din caierul nopţii.

— La bază a început numărătoarea inversă, rosteşte Enhet fără să se întoarcă.

Daant îşi arunca privirile spre cadranul alburiu al

cronometrului.

— Da. A trecut de douăzeci şi patru…

De o parte şi de alta a comunicaţiei, în depărtare, clădirile imense iau forme fantastice sub jocul de lumini colorate al reclamelor care se sting şi se aprind ritmic undeva sus, deasupra de tot, pe acoperişurile pierdute parcă printre stele. De pe un panou (sau afiş) pictat în culori ţipătoare, lipit pe soclul unui stâlp de beton, farurile dezvăluie nişte litere roşii adunate într-un cuvânt care explodează pe retine, orbitor:

„RĂZBOI”.

Enhet conduce cu o abilitate extraordinară.

La intersecţii, patrule militare în ţinută de campanie veghează lângă maşinile blindate de luptă, care aşteaptă greoaie, sumbre, ameninţătoare… Arar, ordine alunecând pe reţelele invizibile ale eterului le mişcă din loc în loc după o logică neştiută, secretă. Huruitul şenilelor scrâşneşte în auz. La videosonul de bord vocea crainicului rosteşte monoton, impersonal: „… într-un conflict nuclear fiecărui militar mort îi revin, după calcule, două mii de civili morţi… miliarde victimele radiaţiei… basmul supravieţuirii… adăposturi nucleare…”

Daant asculta, cu ochii pe jumătate închişi. Un

cuvânt se repeta mereu, metodic, pretutindeni, pe toate canalele, în mijlocul haosului, al pulsaţiei ascunse a oraşelor. Un cuvânt înspăimântător, spectral:

„RĂZBOI”.

... Ca într-un film derulat vede Palatul Cosmosului, agitaţia mulţimilor vuitoare. Ieri, în faţa lui, militari desantaţi de pe transportoare blindate împrăştiau oamenii care strigau: „NU VREM RĂZBOI PE PĂMÂNT! NU VREM RĂZBOI ÎN COSMOS!”... Căştile de metal ale militarilor luceau rece şi sumbru în lumina asfinţitului...

— Controlul!

Tresare. Enhet înfige brutal picioarele în frâne şi trage cu toată puterea de leviere. Roţile se tânguie pe pavaj izbindu-se de bordură, pulverizând-o. Centura de siguranţă îl sugrumă. A oprit. Încearcă să distingă ceva în bezna de afară dar nu vede decât nişte discuri de lumină roşie agitându-se dezordonat. Paşi repezi şi zgomote reci de echipament: „STAI!”.

— Am actele pregătite! – spune Daant.

Fază mare... Fază mică... Două conuri de lumină pipăie bezna, se întind, se retrag... Cizmele, cu tălpi grele, ţintuite, ale ofiţerului, lovesc pavajul în cadenţă.

Se apropie de maşina din faţă, aplecat puţin – cozorocul îi ascunde ochii. Pistolul luceşte ameninţător în dreapta lui.

Primeşte actele în mâna înmănuşată. Lumina orbitoare a lanternei militare le scurmă crâncen chipurile mutându-se din când în când pe fotografiile de pe legitimaţii. Minutele par ore…

„LIBER”.

Şi iarăşi, goana infernală către Cap Epsilon, mai departe, mereu mai departe, spre ocean.

— Războaie! – şopteşte Daant. Uneori mai sper că vor înţelege dar cineva nevăzut îmi şopteşte parcă: Renunţă! Cine mai gândeşte ca tine? Lumea s-a schimbat, nu mai este cum o ştiai tu, care ai încărunţit pe drumuri stelare. Astăzi politicienii mânuiesc de toate, chiar ideea unui război-cataclism!” Mi se perindă prin minte anii Lungilor Conflagraţii… Miliarde de militari care au pierit în ultima eră zadarnic… Războaie crude şi laşe, fără onoare, fără eroi! Războaie din trecut şi din viitor însoţindu-ne civilizaţia ca un lung şi ameninţător convoi de blesteme şi spaime! N-am învăţat din ele nimic! N-am devenit nici mai înţelepţi, nici mai buni!…

Un surâs amar îi flutura pe buze şi se stinge.

— Închide aparatul! Mi se face rău când ştiu că cel care vorbeşte se află la patru sute de metri adâncime, în adăpostul lui subteran, ca un şobolan.

— Vom fi opriţi iar…

Cuvinte… Bocănituri de cizme pe pavaj. Aceeaşi lumină izbindu-le feţele. Râsete confuze: Ia priviţi, domnule căpitan: Remt Daant, astropilot clasa I". Hohote… Căderea în barbarie… Cuvinte greoaie… Oarbe., „Cerule! Ne îndepărtăm de ce-am fost!"– îşi zice Daant.

„LIBER!"

Chipurile celor din postul de control lunecă pe lângă geamurile portierei undeva în urmă, impasibile, de parcă ar fi de carton…

Oraşul a rămas departe, limuzina zboară pe megastradă, ca o cometă, către Cap Epsilon. În dreapta, înapoia digului, se frământă oceanul, întunecat şi pustiu, întins până departe în inima nopţii.

— Mănâncă! Eşti obosit!

Daant nu se mişcă. Foşnetul motoarelor se aude înapoia lor măcinând tăcerea.

— Îi urăsc! – articulează el. Îi urăsc pe toţi!…

— Pe cine?

— Urăsc pe toii aceşti „Cartofori” jucând viaţa la masa vieţii. Jucând pe viaţă şi pe moarte! Cumpărând şi vânzând RĂZBOIUL, urmărind cursul lui la bursă, stocând în pachete spaimele şi vieţile noastre, ca pe nişte acţiuni jucate la risc. La un singur risc. Cel mai mare, cel mai ameninţător: RĂZBOIUL!

Tăcere. Noapte sfâşiată de lumini sălbatic, dure. Enhet, aplecat peste manşă… Vocea lui Daant scrâşneşte:

— Ne-au aruncat înapoi cu secole!

— Nu te mai gândi! Ai o misiune dificilă. Reţine acest lucru!

— Misiune?… Ah, da, misiunea…

Zâmbeşte. Şi deodată trăsăturile chipului său capătă grimasa durerii:

— Tu nu şti… Sau poate şti: am fost printre primii care au încercat să dureze un capăt de pod, acolo, departe, peste stele!… Puteam să ne extindem până acum oricât am fi vrut, într-un secol am fi avut la picioare întreaga galaxie. Am fi putut coloniza pământuri fără de număr!… N-am făcut-o. Ne-am înarmat…

Ochii stranii ai celuilalt, îl măsurară pe furiş, cu atenţie:

— Nu ai încredere în viitor?

— Totdeauna am spus: „viitorul suntem noi!”… Voi colinda iarăşi printre stele, alunecând sau urcând, mereu mai departe, biet mesager însingurat, al unei civilizaţii pline de contradicţii. De ce? Dorinţa de cunoaştere nu e singura. Şi ştiu că nu este singură, ea şi mai ştiu că EI sunt din ce în ce mai aproape şi că îi voi întâlni în curând.

— Se poate să plăteşti cu viaţa acest lucru!

— O, nu acesta ar fi lucrul cel mai rău, te înşeli dacă tu crezi asta. Fiindcă şi aripile, mele se pot frânge odată, nu mă tem, în egală măsură preţuiesc moartea şi viaţa, dar numai MOARTEA ACEEA!

— Atunci?

— Mi-e groază şi mă tem de clipa aceea…

Glasul îi este şoptit, cuvintele i se zbat ca nişte păsări speriate. Umerii i se lasă ca sub apăsarea unei poveri uriaşe.

Etiopianul sta aplecat peste maşină. Scrutează încordat bezna.

— De ce? – întreabă el. Aparent dezinteresat. Ţi-e teamă de întâlnirea cu o altă civilizaţie?

— Cu ce să-i întâmpin? Ce să le spun despre noi? Priveşte în jurul tău: arme, foamete, întuneric,

RĂZBOI Ce mesaj să le duc? Din partea cui?

— Nu crezi că eşti prea pesimist? Poate ai avea, totuşi, ceva să le spui. Fie şi numai ce ai vorbit cu mine!

Etiopianul subliniază insinuant cuvintele. Un zâmbet complice, încurajator, îi luminează ochii piezişi, parcă ciopliţi în diamant auriu:

— Iată Cap Epsilon! Îţi doresc succes! Mulţi ar fi vrut să întârzii la aceasta lansare, să se amâne acest zbor…

Oraşul ocupa cu luminile lui întreg orizontul. Chiar în dreapta se vede baza de lansare a lui SETAT, care pe rampă, e luminată ca ziua. Daant priveşte la cronotron: mai are zece minute; va ajunge la timp.

Enhet conduce cu grijă şi, pentru întâia oară, privindu-l cu atenţie Daant îşi dă seama că nu ştie nimic despre acest om fără de care n-ar fi ajuns niciodată la timp aici, nici cine este, nici de unde vine. Priveşte fascinat mişcările lui precise în care-şi regăseşte întrucâtva propria lui meserie (ciudat!) mişcări corecte, precise, sigure… prea corecte… prea precise, prea sigure, chiar şi pentru cineva care nu a făcut altceva decât să conducă o viaţă întreagă limuzine cu reacţie, nu astronave!

Oceanul se frământă înapoia lor acum, dincolo de dig, agitat şi pustiu, întins până departe în inima nopţii…

FUGA

Departe, adânc în mine, sub straturi nedecise de vis, nemişcate de ani ori de secole ori de milenii, acolo doarme întreaga mea taină – atât de bine ascunsă că însumi eu am uitat-o şi de abia o mai simt. Gânduri fugare prin mintea mea trec şi somnul meu se deapănă rece şi greu. Alte şi alte straturi se suprapun în uitare sedimentându-se, trăirile mele, ori poate ale altora, se prăbuşesc puternice ca nişte verzi păduri sub noroiul atâtor impresii, conservând în adâncul raţiunii cărbunele energiilor viitoare…

Ochii mă dor de câte văd dar nimic nu pot spune. Am fost înger şi demon iar aripile nu mi-au lipsit niciodată; am fost rege şi sclav, preot şi soldat, bogat şi sărac, rând pe rând, am fost sânge şi apă, bărbat şi femeie, noapte şi zi – am ucis pe nedrept şi am ispăşit pedepse din greşeală; inima mi-e sătulă de neîmpliniri şi iubiri, de nepreţuite prietenii ori josnice trădări…

Privirile mele ştiu drumurile stelare, urechile mele cunosc muzica sferelor, de necuprins e înţelepciunea!

Am fost dispreţuit şi adorat, am fost căldură şi frig, am fost ucis şi am înviat, am putrezit şi am înflorit, iară şi iarăşi, prin moarte ridicându-mă peste moarte şi egalându-i pe zei!

Şi văd acum, pentru întâia oară, cum în pieptul meu începe a zvâcni OBOSEALA – o, lucru ciudat aducător de durere, care îmi aminteşte destrămarea, mie, cel care am fost martor atâtor destrămări!…

Cu un singur gest aş face să se aprindă planetele, să se stingă sorii, să se oprească din mersul lor galaxiile, să dilat timpul şi spaţiul ori să le comprim – prefer însă să mă închid în sine-mi şi să ascult…

Adeseori, dragul meu, mă întorc înapoi de-a lungul infinitei mele vieţi. Din loc în loc firul ei e aproape rupt – trec de-a lungul lui fără să mă opresc, lunec spre adâncuri, mai mult şi mai mult, până simt ca mă-năbuş şi atunci, cu un zvâcnet ţâşnesc spre suprafaţă asemeni scufundătorului; oglinda singurătăţii mele se sparge în mii de cioburi şi-mi umplu pieptul setos cu limpedea şi proaspăta bucurie!

Când privesc nu privesc şi când vorbesc nu vorbesc, dragul meu – ascult vuietul valurilor în adâncul meu, lovindu-se de ţărm transparenţi, vibraţia pietrei, foşnetul ierbii, cântecul rotitorilor sori – privirile mele se umplu de lumina lor care se strânge atât de multă şi grea ca a devenit o povară pentru mine şi cu durere simt că va trebui să mă lepăd de ea.

M-am strecurat din atâtea timpuri ale nimicirii, am purtat atâtea nume ca nici eu nu mai ştiu pe cel adevărat; am înflorit de atâtea ori şi m-am scuturat ca mi-e dor să mă întorc în rădăcini dar timpul nu mă lasă.

Nefericiţi acei care n-au nici vatră nici neam – dar eu, care n-am nici măcar un timp al meu?... Rătăcitor prin ani ei mă zgârie tot atât cât firul de nisip zgârie diamantul şi, deşi vin de atât de departe, mă mai ning încă, arar, dureroase şi dulci, amintiri ciudate din lume mea, care cine ştie prin ce minune mă mai regăsesc!... Şi toate astea vor rămâne aici, fără a fi ştiute de cineva vreodată, toate astea nu le poţi scrie, dragul meu, tu, deşi scrii mereu, nu le poţi vedea, deşi mă priveşti atât de ciudat... Nu le poţi auzi deşi m-ai ascultat de atâtea ori...

... Şi oboseala îmi cuprinde trupul ca o boală cu

care el n-a mai avut de-a face şi pe care nu mai are putere… s-o-nvingă!…

UN CAPĂT DE POD

Ocup singur un capăt de pod, un capăt de pod atât de îndepărtat, pe care niciodată nu voi încerca să-l traversez şi, deşi nu este nevoie să-l apăr (căci nimeni nu-l atacă), n-am să-l părăsesc (fiindcă n-am unde mă duce).

Stau aici şi privesc peste întinderile fără sfârşit. Acum vântul s-a liniştit iar dunele au aspectul valurilor unei mări care a încremenit brusc, în plină frământare. Ochii mei contempla o imagine plină de tristeţe şi totodată, de o copleşitoare măreţie.

Au plecat. Sunt ultimul. Uneori privesc întinderile galben – cenuşii parcă fără sfârşit, apusurile sângerii. Alteori mă închid în bibliotecă. Sufletul meu este amar, mai amar decât frunzele roşii ale krelittei, plantă cu gust de fiere. Pentru a amăgi trecerea zilelor, ca să am impresia că (vai!) nu fac în zadar umbră pământului (adică nisipului, caci pământ n-am mai văzut de mult), m-am hotărât să-ţi scriu

aceste rânduri, Hoolgen, deşi este puţin probabil ca ele să-ţi pice vreodată în mână.

Tu trebuia să vii anul acesta. Adeseori, în nopţile limpezi de vară privesc cerul căutând să disting printre stelele ce-l năpădesc, săgeata argintie a navei tale. Dar nu te văd. Întârzii şi tu, prietene şi nutresc în inima mea în acele momente nelegiuita speranţă că un accident absurd te-a spulberat în neant, făcându-te să crezi, în ultima tresărire de conştiinţă, că mori eroic pentru binele unei omeniri, scutindu-te astfel de reîntoarcerea pe un Pământ pustiit. Pe un Pământ pe care omenirea (aceeaşi omenire care te-a trimis printre stele!) nu mai există…

Peste tot în jurul acestei oaze se văd umflaturi care fac întinderile să semene cu nişte câmpuri presărate cu muşuroaie. Ai crede, lăsându-te dus de imaginaţie, că sub acest nisip roşu de cuarţ, amestecat cu sulfat şi carbonat de calciu, se desfăşoară viaţa activă a unor rozătoare mărunte. Dar, vai, dimpotrivă! Flora şi fauna au dispărut (cu mici excepţii). Moviliţele care par făcute de cârtiţe nu sunt altceva decât pungi cu gaze, formate, în urma căldurii, sub crusta de nisip – hidoase bube pe trupul sănătos al pământului de altădată.

Războiul a fost scurt (căci despre război este vorba), poate mai scurt decât ne aşteptam. Aerodromurile tribului nostru au fost distruse încă din primele momente, deşi, prin virtutea tratatelor încheiate, eram inalienabili şi complet neutri. Câmpiile verzi, minunatele grădini din Atlantida, au fost transformate în ruguri, caci sute şi mii de sori în miniatură s-au aprins simultan pe întreaga planetă, declanşând războiul termonuclear, aici şi în cosmos. În cataclismul care a urmat râurile au secat, scoarţa pământului a plesnit în canioane prelungi, înghiţind megalopolisurile… În mai puţin de câteva ore totul s-a sfârşit…

Doth, Marele Maestru, a ordonat armatei să împartă supravieţuitorilor complete de protecţie, izoterme, anti radiaţie. Caii au fost acoperiţi cu valtrapuri de acelaşi tip. Tribul a părăsit vechile frontiere şi ne-am reîntors în pustiul strămoşilor noştri, la Steekolinos (oaza Eternă).

Şi acum mă întreb: de ce a fost să se întâmple aşa? Şi acum. Când a trecut, oricum, destul de mult timp de la cumplitul dezastru, mă întreb: cum a fost oare posibil acest război al oamenilor împotriva oamenilor?

Şi totuşi, cu cât stau şi mă gândesc mai mult cu atât mai multe argumente găsesc pentru continuarea unui anume raţionament.

Deschid cărţile bibliotecii, dar nu pot citi decât foarte puţin. Le închid şi le pun în rafturi la loc. Trăieşte în ele o viaţă fascinantă, o viaţă care A EXISTAT dar care acum nu mai e decât între filele lor. Asemeni legendelor poporului nostru! Aşa cum ele ne vorbesc. „El mişca verigheta şi poarta magică se deschide înaintea lui…”

Ştiinţa şi tehnologia au constituit, secole de-a rândul, poarta magică prin care omul a încercat să pătrundă în viitor. În necurmatele şi febrilele noastre căutări, am reuşit, de-a lungul timpului, să acumulăm o formidabilă zestre ştiinţifică. Am pătruns în lumea miraculoasă a geneticii, am pus piciorul pe Lună, apoi pe celelalte planete ale sistemului. Copii noştri ştiau să lucreze cu calculatoarele, să programeze cercetări ori să navigheze în cosmos. Cu fiecare zi ce trecea deveneam mai informaţi şi mai inteligenţi. Dar nu şi mai buni! Pe planeta albastră încă mai mureau copiii de foame! Cu fiecare zi care începea, mai aproape sau mai departe de noi, oamenii se ucideau în bătălii pustiitoare şi fără sens ducând cu ei în neant,

distrugând dovezile unui trecut istoric despre care n-au înţeles decât târziu că nu trebuie uitat, pentru că orice trecut a fost odată un viitor mult visat! Am trăit mereu un timp zbuciumat, plin de neînţelegeri şi certuri. Am dus cu noi în cosmos imboldul cunoaşterii, spiritul nostru iscoditor. Şi odată cu el şi războiul… Niciodată NATURA nu a investit o mai mare vitalitate şi forţă de creaţie ca în oameni. Noi am răsplătit-o cu miile de experienţe nucleare, cu războaie pustiitoare, am otrăvit-o. Am sabotat-o. Şi ea s-a răzbunat!…

O boală ciudată a început să ne macine, de cum am venit aici. Ne-am dat seama atunci că întreaga planetă fusese contaminată. Noi şi legendarii noştri cai, muream. Bacterii de tip putrid, deosebit de virulente, ne măcinau în câteva zile organismul, atacându-l de la brâu în jos. La cai aceste microorganisme atacau creierul – moartea venea fulgerător. Consiliul Medical ne-a informat că din cauza radiaţiilor, o serie de fiinţe inferioare (microorganisme, bacterii şi viruşi) au căpătat o agresivitate (şi o rezistenţă la medicamente) ieşită din comun…

Printr-o ciudată şi fericită întâmplare, în Steekolinos, Centrul de Cercetări Medicale şi Casa

Timpului fuseseră amenajate ca instituţii subterane, pentru a nu ocupa terenul fertil al oazei. Ele nu suferiseră aproape deloc distrugeri Tribul nostru legendar pierea în acea luptă inegală cu soarele torid al deşertului, cu nisipurile şi cu moartea nevăzută care-l macină. Eram din ce în ce mai puţini. Atunci i-am expus pentru întâia oară colonelului doctor Banley ideea mea.

Trebuia să încercăm o ieşire! Trebuia să salvăm ceva, fie şi măcar simbolic, din respect pentru conştiinţa înaintaşilor. Eram datori faţă de ei cu atât mai mult cu cât noi eram ultimii în lungul lor şir de descendenţi…

Aseară am intrat în bibliotecă. Un şobolan uriaş, cu cap ţuguiat, mă privea atent, cu ochi iscoditori, pe jumătate impertinent. Nu pare afectat de nivelul crescut al radiaţiilor. Dimpotrivă. Şi nu este singurul. L-am atins cu piciorul dar nu a fugit. A încercat chiar să mă muşte şi am tresărit atunci, pentru că un sentiment straniu a pus stăpânire pe mine – parcă nu fiinţa aceea cenuşie trebuia să dispară de acolo ci eu; parcă rolurile se schimbaseră, jivina aceea blestemată mă privea deja cu ochi de stăpân. M-a cuprins brusc furia. Tremurând, am scos pistolul din toc. Raza verde

a laserului a fulgerat scurt, cu un plesnet sec. Jivina a făcut un salt în sus şi s-a prăbuşit moartă pe pardoseală.

— Mai aveţi până la „predarea ştafetei”! – am scrâşnit. Deocamdată… mai sunt aici.

Am observat uimit cum încă vreo câteva exemplare sar din rafturile bibliotecii şi dispar în crăpăturile zidurilor.

M-a cuprins greaţa. Am vomitat… Şi totuşi (am observat asta mai târziu, cu stupoare) nicio filă din carte nu fusese roasă. Pur şi simplu… inspectaseră biblioteca.

Un zâmbet amar mi-a luminat atunci, cred, chipul. Ce bine ne studiaserăm pe noi înşine! Cu câtă precizie cunoşteam doza de röntgen, letală pentru un om. Nu avuseserăm însă curiozitatea să studiem niciodată doză letală pentru un şobolan. Am luat unul… M-am îngrozit: radiaţia de 100 de ori mai mare decât doza mortală pentru un om nu-l afecta.

* * *

Colonelul Banley l-a operat prima dată pe medicul Chiron, cel mai bun medic internist al centrului. Jumătatea inferioară a corpului, inclusiv abdomenul, i-a fost amputată. Hrănit artificial, cuplat

la rinichiul cu programare electronică, pacientul a supravieţuit. Boala n-a mai înaintat.

Mai dificilă a fost operaţia pe care am făcut-o armăsarului Ebli. Printr-o secţiune complicată i-am înlăturat capul şi gâtul, atinse de boală. Apoi din cei doi am făcut un singur trup. Chiron a fost de acord. Şi nu numai el. Alţi câteva sute, marea majoritate a lor adevărate personalităţi ale ştiinţei şi culturii. I-am dus în Casa Timpului. Am acţionat pentru ultima dată generatoarele la puterea maximă. Mi-am luat rămas bun de la fapturile acelea ciudate, jumătate oameni, jumătate cai, înfiorat (deşi reprezentau o culme a succesului artei noastre medicale, poate ultima) şi am închis în urma lor uşile liftului temporal. Am luat loc la comanda pupitrului principal. Lucrurile au decurs normal. I-am debarcat pe toţi într-o epocă arhaică, în trecut, pe litoralul Asiei Mici şi în Pelopones…

Am reuşit oare? Îndoiala mă cuprinde…

* * *

O viaţă neobişnuită prinde să anime nisipurile. Scorpioni uriaşi, într-un număr atât de mare forfotesc peste tot. Se pare că nu le pasa nici de dogoarea infernală a soarelui nici de radiaţiile care au atins doze pe care nu vreau să le mai citesc (am oprit

contoarele, mă înnebuneau cu ţăcănitul lor monoton). Mă simt tot mai rău. Abia mă mai ţin pe picioare. Am slăbit şi am ameţeli groaznice. Şobolanii şi scorpionii se luptă între ei pe teritoriul oazei pentru supremaţie. Se par e că primii sunt mult mai inteligenţi, au mai mulţi sorţi de izbândă. Noaptea, blănile lor cenuşii devin fosforescente. Zâmbesc (sau cel puţin îmi închipui că o fac): iată viitorii stăpâni ai planetei. Şi totuşi… de ce nu? Dinozaurii au stăpânit milioane de ani planeta. Şi omul nu le-a luat locul? Ce era omul în comparaţie cu ei? O muscă… Un şoarece. Un şoarec! Mă cuprind deznădejdea şi dezgustul. În faţa mea a apărut din nou un rozător, un şobolan. Ochii lui scapără de curiozitate. Nu a stricat (nici el şi nici ceilalţi) absolut nimic din nicio încăpere. Mă priveşte. E ca o somaţie, ca o întrebare dureroasă şi simt atunci că lacrimile mă inundă:

— Acolo! – îi arăt eu rafturile bibliotecii (şi el întoarce capul brusc spre direcţia arătată, ca şi când m-ar înţelege) acolo e totul. Totul! – Urlu eu. Înţelegi? Acolo găseşti scris cum poţi zbura spre stele ori cum poţi dezlănţui infernul pe pământ! Noi… am ales ultimul punct!

Mă clatin. Mâna-mi lunecă încet spre tocul

pistolului. Fiinţa bizara din faţa mea tresare şi se pregăteşte să fugă. Ştie deci…

Apăs pe clapă şi paftaua grea de diamant se deschide. Arunc în faţa lui centura bătută în placi de aur, cu pistolul şi cu tocul pistolului:

— Marele Maestru a murit! Trăiască Marele Maestru!

Râd… Repet fraza sacră şi râd…

* * *

Cineva, nu ştiu cine, m-a urcat, în timp ce mi-am pierdut cunoştinţa, în hamac. Mi-e somn. Şi nu ştiu dacă în realitate sau în vis, aud hăulituri prelungi, tropote tunătoare de cai pogorând vijelios coastele unor dealuri împădurite, străbătând cărările prăpăstioase ale munţilor, herghelii întregi, stârnind spaima şi veneraţia, ducând cu ele vitalitatea şi înţelepciunea unei misterioase lumi.

Jumătate oameni jumătate cai, ei îşi spun centauri, se adună şi se împart vijelios, netemători de ploi şi furtuni, stăpâni pe fulgere, prieteni deopotrivă cu oamenii şi cu zeii. Aş vrea uneori să-i privesc îndeaproape, fantastice fiinţe care parcă mă atrag şi-mi par cunoscute, dar formele lor se topesc în străvezia ceaţă a uitării, nu la acesta ci la celălalt

capăt al podului, al acestui pod prea îndepărtat!.

AŞTEPTAREA

Lumina dimineţii se strecura cenuşie şi rece prin geamul zăbrelit al încăperii, anunţând o nouă zi. Nemişcat si drept, cu braţele încrucişate, generalul o aştepta în picioare, căutând să pătrundă cu privirile prin strimtul ochi de geam dincolo, peste întinderea oraşului.

Era încă un bărbat frumos, înalt. Pe fruntea largă bretonul scurt îi cădea milităreşte. Chipul osos avea trăsături nu severe, nu dure ci regulate, aproape clasice. Ochii lui stranii, de un cenuşiu strălucitor, erau plini şi acum de acea lumină de oţel care impresionase deopotrivă, pe prieteni şi pe duşmani. Trupul încă tânăr era zvelt (nu împlinise treizeci şi şase de ani), uniforma cădea impecabil Pe el, ca turnată. Era nebărbierit de o zi dar acest lucru nu se observa, dimpotrivă, obrazul lui căpătase o culoare albăstruie care-i sporea farmecul viril.

De zile întregi nu mai dormise, Uneori îl chemau în puterea nopţii pentru a i se lua declaraţii ori pentru

a recunoaşte ordine pe care el le dăduse cu ani înainte. La început nu înţelegea rostul acelor chemări dar apoi îşi dădu seama că scopul lor era ca el să nu doarmă. Îi scoseseră din încăpere biroul, apoi dulapul, apoi patul Nu-i mai lăsaseră decât un mic taburet. Părea că îl uitaseră acolo şi doar faptul că îi mai aduceau din când în când câte o bucată de pâine cazonă şi ceai de trupă îi dovedeau că încă se mai gândeau la el.

Fusese bărbatul cel mai puternic, avusese sub comanda lui milioane de militari. Acum îl umileau şi-l supuneau privaţiunilor ca pe ultimul sergent din armata Federaţiei.

Atât de mult luptaseră să-l istovească, să-l macine, să-l facă să se prăbuşească! Dar trupul lui puternic şi călit, schelăria aceea zdravăna rezistase, în ciuda tuturor loviturilor. Numai în ultimul timp ceva în gândurile lui se tulburase, parcă din ce în ce mai greu îşi aducea aminte de viaţă din trecut, de parcă ar fi fost ceva îndepărtat şi plin de farmec, o vreme ca o zi de vară în care soarele s-a ridicat fierbinte şi a trecut peste faţa pământului coborând apoi în ocean. Puternicul echilibru ai gândirii lui îi spunea că ceva nu mai era în regulă, ca, vai, maşinăria aceea mare şi

frumoasă, aproape perfectă, se stricase. În acele momente îl cuprindea o milă chinuitoare fata de el însuşi, simţea că se înăbuşă, în ochii lui tăioşi scăpăra, cenuşie, mima şi-şi strângea pumnii. Pentru că nu era vinovat. Nu era cu nimic vinovat. În zadar căutau capete de acuzare – nu existau. Deocamdată…

Bocanci grei, ţintuiţi, se apropiau zgomotos stârnind ecouri largi pe culoar şi el tresări. Oare se schimba garda? Nu, niciodată nu veneau aşa de mulţi (doar locotenentul cu un soldat, pe care-l lăsă afară, în faţa uşii).

Oare-l chemau în faţa Consiliului iar?

Privi geamul cenuşiu – nu, era prea devreme, îi era foame şi frig. Se simţea obosit. Brusc, uşa se deschise şi în pragul ei apăru un tânăr sublocotenent de rachete. Acesta îl salută pocnindu-şi călcâiele şi raportă, ţeapăn:

— Domnul mareşal este chemat la preşedintele Consiliului.

Îl privi cu atenţie pe tânărul ofiţer. O, zei! Parcă ieri fusese şi el sublocotenent!… Şi deodată o scânteie de nebănuită speranţă îi căzu în suflet aprinzând acolo focul unei nădejdii. Ofiţerul i se adresase politicos. Să se fi descoperit că se făcuse cu el o greşeală?

De ce nu? Ce motive aveau să-l cheme? Poate voiau să-l anunţe că se terminase. Poate voiau să-i redea vechile prerogative. O, nu! N-ar mai primi – ar fi fericit dacă i s-ar aproba să se retragă în Hawai cu frumoasa tahitiana Y-ul. Ori nu neapărat în Hawai. În orice insulă, departe de conducerea Federaţiei, departe de murmurul surd al puterii.

— Vă rog să mă urmaţi, domnule mareşal!

— Desigur, desigur, zise el ca trezit dintr-un vis.

Ieşi pe coridor şi escortat de mica garda se îndrepta spre lift. Urca multe etaje, traversa holuri. Apoi coborâră şi iar urcară, din nou. O căldură plăcută i se revarsă în trup, din cauza mişcării se încălzise.

O singură dată se opri. Speriat de gestul lui ofiţerul duse maşinal mâna la tocul pistolului dar se linişti. Unul dintre soldaţi îi dădu ţigara cerută şi el fuma acolo încet, trăgând în piept fumul aromat care-i aducea aminte de vechile campanii. Deşi stânjenit, ofiţerul nu ridică nicio obiecţiune. Apoi porniră iar şi el avu din nou sentimentul acela ca totul e inutil dar se stăpâni.

Consiliul Restrâns îl aştepta. La uriaşa masă verde cei patru militari nici nu-şi ridicară privirile când el intră, procurorul General, civil, în roba

neagră, spuse cu glas cavernos:

— Ia loc, Looping!

În sângele lui ceva zvâcni la auzul acelei nemaiauzite insulte:

— Sunt mareşalul Looping, rosti, comandant suprem al Forţelor Armate Federative.

Ecoul largii încăperi amplifică vocea lui sonoră. Cei patru generali tresăriră. Cel mai bătrân dintre ei, amiralul Splendid, se ridică în picioare:

— Procurorul General al Federaţiei vă invită să luaţi loc, domnule mareşal!

Se aşeză. Dar ceva amar rămase în sufletul lui, ceva ca un mâl pe ţărm, după retragerea apelor. Nu mai dorea nimic decât să reziste şi acestei încercări.

Abia atunci Procurorul General ridică privirile din dosare. Era un bărbat nu tocmai în vârstă, pleşuv şi cu trăsături acviline. Neputând să înfrunte privirea fostului său comandant se scufundă din nou în studiul documentelor care-i stăteau în faţă. Într-un târziu urmă:

— Poate v-aţi hotărât să ne explicaţi ce legătură există între comandantul suprem al Forţelor Armate Federative şi minora Yul, fiica miliardarului Model.

— Exact aceeaşi legătură care poate exista între

un soţ şi o soţie. Totuşi, dispuneţi de date eronate: Yul este majoră de un an…

Şi deodată mareşalul se clătină. Pentru o clipă avu înaintea ochilor imaginea de coşmar a unui om care cobora în fugă coasta unui deal şi care avea să moară peste câteva secunde. Era o senzaţie stranie, care îl mai încercase de vreo câteva ori – vedea perfect pe cel ce fugea şi asupra căruia moartea plana aşa de jos: era un bărbat cunoscut, nu-i vedea faţa dar după mişcări, după… O, zei! – Era cineva foarte cunoscut!

Cuvintele Procurorului General îl treziră la realitate:

— Dar sunteţi căsătorit deja.

— Formal. Soţia mea, celebra actriţă, nu-şi doreşte copii. Şi fiindcă acesta se vrea ceas al destăinuirilor am să vă spun acum tot ce vreţi să ştiţi. Am cunoscut-o pe Yul cu prilejul unei recepţii. Tot ce a urmat a fost cu voia ei. Este majoră. Niciun tribunal nu ne poate condamna: o iubesc şi ne vom căsători. Dar nu asta e important acum şi voi o ştiţi.

Se ridică brusc de pe scaun, cu vigoarea lui de altădată.

Ocoli masa şi se apropie încet de consiliu. Omul

în robă se ridică furios:

— Acuzat, rămâi pe loc!

Looping nu se opri. Doar îşi întoarse chipul din mers către cel care-i vorbise:

— Gura, Buzzo! În urmă cu puţin timp ai fi murit înainte de a mă fi răstit la tine!

Se opri lângă grupul generalilor:

— Vă cer, în numele onoarei voastre militare să-mi dezvăluiţi secretul pentru care ne aflăm aici, voi şi eu.

Se lasă o tăcere grea.

— Splendid, urma Looping, acum patru ani erai căpitan de submarin. Te-am făcut amiral şi ţi-am dat în subordine întreaga flotă maritima militară. Spune-mi tu, de ce este comandantul tău suprem aici?

Bătrânul amiral tresări dar nu ridică privirile. Dimpotrivă şi el şi ceilalţi se chirciră şi mai mult în fotolii, capetele lor abia depăşeau cu puţin înălţimea mesei.

Atunci Looping înţelese că totul era zadarnic.

— Aţi fost camarazii mei de arme şi prietenii cei mai apropiaţi, urmă el. Fie! Mă simt obosit. Deschide, Buzzo, aparatul şi înregistrează: Eu, Etern Looping, comandant suprem al Forţelor Armate Federative,

renunţ de bunăvoie la toate prerogativele puterii militare şi civile cu care am fost investit şi cer să fiu eliberat din funcţia pe care o deţin. Am terminat.

Se ridicară în tăcere cu toţii şi ieşiră.

* * *

Departe, pe cer, luneca în lumina limpede a răsăritului un stol de păsări. Drumul urca, pădurea era din ce în ce mai rară. Şi el urca odată cu drumul, cu chipul stăpânit de acelaşi zâmbet mut.

Se opri şi se rezemă cu spatele de un arbore puternic. Prin bluza militară subţire simţi răceala lui. Şi se gândi atunci că nu sădise în viaţa lui niciun pom. Se apleca şi luă în palma o ghindă. O sparse între dinţi şi parfumul ei aspru, gustul ei astringent, îi umplu gura.

Era liber. Şi totuşi… Privi cerul. Un glas limpede, sonor, venind de undeva, imposibil de localizat, începu să-i vorbească:

— Living, Federaţia îţi mulţumeşte pentru priceperea cu care ai condus-o timp de opt ani. Ai fost un ofiţer destoinic, n-ai precupeţit nimic din forţa inteligenţei tale şi ai slujit statul cu abnegaţie şi hotărâre. Consiliul nu s-a înşelat când rezultatele testărilor te-au desemnat, pe când erai încă

sublocotenent, pentru funcţia de comandant suprem al Forţelor Armate Federative. Vine însă un timp când vârsta îşi spune cuvântul şi funcţia trebuie eliberată şi dată altui ofiţer cu o putere mai proaspătă. Un comandant suprem însă cunoaşte prea multe secrete, siguranţa statului cere ca el odată eliberat din funcţie să dispară. Un avion te va duce, Looping, undeva departe de lumea obişnuită (cel puţin pentru un timp). Procesul a fost ultima ta proba. Succes…

Zări avionul în vale. Cerul era de un albastru uimitor. Se gândi la Y-ul şi la fiul pe care ea avea să i-l aducă în curând.

Silueta albă a pilotului se agita sub aripa dreaptă a aparatului. El îi făcu semn cu mâna, zâmbindu-i şi începu să coboare în fugă, fericit, coasta dealului…

Rafala îl seceră la poalele unui stejar uriaş… Muri cu faţa la soare, cu acelaşi zâmbet pe buze. Mai strângea încă în dinţi miezul ghindei abia zdrobite… Pe deasupra lui treceau rostite corect, cu o intonaţie mecanică, fraze care se repetau: „… Un avion te va duce, Looping, undeva, departe de lumea obişnuită… Procesul a fost ultima ta probă… Succes!…”

CE TOAMNA ERA ÎN LUNA MAI

Bărbatul dormea adânc, cu capul pe pupitru, fără să ştie că tocmai în acea noapte, mai mult ca oricând, el trebuia să vegheze.

Dormea atât de adânc, încât privindu-l te simţeai descurajat în fata slăbiciunii omeneşti. Formele chipului îi deveniseră străvezii în apele somnului.

Maşinile aşezate în cerc recitau cu glas monoton, într-un cor perfect, aceeaşi poezie. Făceau asta de zile şi zile.

Era o sală imensă, circulară, cu un diametru de cel puţin cincizeci de metri şi ar fi fost foarte greu să-ţi dai seama la ce folosea. Înzestrată cu terminale de computer, echipament de telecomunicaţii şi de calcul, ea adăpostea destulă aparatură ca să pună în încurcătură pe cel mai reputat savant. Părea ceva între creierul unei centrale atomice şi camera de comandă a unei nave spaţiale. Legate printr-un păienjeniş des de cabluri, sute de displayuri pâlpâiau, săgeţi stranii alergau pe suprafaţa lor spre o ţintă nedefinită ori se spulberau în jerbe multicolore. Cascade în cifre se derulau cu o viteză ameţitoare, însoţite de scintilaţii violete care iluminau ca nişte

fulgere în semiumbra sălii.

Bărbatul dormea adânc. El n-avea de unde să ştie că afară, la o sută de metri deasupra lui, pământul se acoperea încet cu un strat de ninsoare şi că văzduhul nopţii era plin de fulgi de zăpadă.

Era un om trecut de mult de prima tinereţe. Fusese odinioară frumos. O mesă rebelă de păr alb îi cădea pe fruntea înaltă. Chipul îi era crispat – în somnul pe care-l dormea îşi dusese cu el încordarea. Maşinile scandau monoton mai departe:

”… iar voi, ficat, plămâni şi splina mare,

Şi tu, biet trup, ce zaci, în cine ştie

Ce risipire, haide, intră-n horă,

Dă slavă Curţii, ca în veci să fie

La cei mai buni maică, îngerilor soră, „…

Erau nişte paralelipipede înalte, aşezate în jurul unui cerc cu diametrul de zece metri şi recitau sincronizat textul acela înregistrat pe bandă magnetică. Ecourile cuvintelor erau trimise către oglinda concavă, uriaşă, care ţinea loc de tavan şi al cărei focar cădea pe o perpendiculară imaginară în centrul cercului desenat pe podeaua metalică a imensei săli. Acolo era un obiect care la prima vedere nu se deosebea cu nimic de un cilindru metalic, înalt

aproape de un metru. Părea că stă nemişcat în centrul cercului. Dar cine ar fi ştiut să citească displayurile şi să sesizeze uşoara vibraţie a planşeului ar fi intuit că cilindrul se învârtea în jurul propriului său ax cu aproape o zecime din viteza luminii. Era un dispozitiv Tipele. Oglinda tavanului capta ecourile cuvintelor recitate şi le focaliza în direcţia cilindrului.

Cu puteri sporite, maşinile reluau în cor, cu un tragism sfâşietor, finalul:

— „Stăpâne doar trei zile lasă-mi mie,

Îmbrăţişez pe ai mei şi ei să vie

Cu izbăviri, să scap de-a ceastă ora!

ZI „FIAT!” Curte, tu, lumina vie,

La cei buni maică, îngerilor soră!...”

Ajunse aici se opreau câteva secunde apoi reluau *” Toate cinci simţuri ochi, ureche, gura...”*

Bărbatul care dormea purta pe el un halat argintiu. Se numea Toma şi era doctor în fizică. Puţin mai la dreapta lui era un registru gros, deschis la jumătate. Pe pagina din stânga scria:

”30 mai 19. Ziua a 50-a. Nimic deosebit. Experienţa continuă.”

Dacă el ar fi fost treaz ar fi văzut atunci că întreaga încăpere fusese inundată de o lumină roşie,

orbitoare. Un fluierat ascuţit continuu, arăta că cilindrul Tipler îşi sporise viteza de rotaţie.

Cuprinşi de o însufleţire stranie, roboţii continuau să scandeze versurile. Într-o franceză ireproşabilă. În momentul acela a intrat în funcţiune soneria… Omul a fost adus la realitate atât de brutal de parcă ar fi fost proiectat din somn prin geamul unei ferestre în apa rece a unui lac. Orbit, asurzit de scandarea deosebit de puternică, a sărit în picioare. Şi-a aruncat ochii pe ecrane şi a înţeles că trăia o clipă unică. S-a repezit la un alt pupitru, aproape împiedicându-se în poalele lungi ale halatului şi a început să apese febril pe butoanele tastaturii.

I s-a părut, pentru o clipă, ca ceva nedefinit taie spaţiul încăperii, zburând în zigzag, asemenea unui liliac orbit şi care încearcă zadarnic să scape din capcana luminii Acel ceva dispăru în zona cercului. Vibraţia cilindrului se înteţise. Viteza acestuia atinsese cota maximă. Lumina se retrăgea şi ea acum în zona cercului central, asemenea unui nor roşu, din ce în ce mai dens. Acesta se rotea acum. Căpătă consistenţă, începea să palpite.

Bărbatul a tras cu putere o manetă, cuplând câmpul bionic. În momentul acela roboţii s-au oprit

din recitat şi vibraţiile au încetat. Secunda de linişte care a urmat a fost mai cumplită decât o lovitură în timpane.

Cu inima bătând să-i spargă pieptul, Toma s-a îndreptat către centrul sălii. Acolo, în cerc, întins pe spate, gol, zăcea un om. Era un om de patruzeci de ani, scund, burtos, cu o faţă rotundă şi chel pe jumătate. Ţinea ochii închişi şi se vedea încă pe chipul lui urma unei crunte suferinţe care-l aruncase în leşin.

Omul acela nu fusese acolo mai înainte. Apăruse ca din neant. Acele cadranelor se opriseră la zero. În jurul corpului acela stăruia încă un abur, o ceaţă şi Toma a înaintat către ea şi s-a oprit fascinat la marginea ei, privindu-l pe cel care zăcea acolo.

— Dumnezeule mare! a şoptit el.

O uşă s-a deschis, lăsând să intre în fuga doi bărbaţi în halate argintii, care aduceau cu ei un dispozitiv plan pe rotile. Au urcat trupul pe el şi-au ieşit fără să rostească o vorbă.

— Este ora trei, a şoptit savantul.

S-a îndreptat spre unul din pupitre şi a ridicat telefonul:

— Walter, vino repede!

Apoi s-a aşezat la pupitrul central şi cele patru

ecrane din faţa lui au pâlpâit. Deasupra, pe pământ, era noapte. În Carpaţii orientali ningea. Acolo, în stânga, era intrarea în bunker-ul subteran, bine mascată. O vulpe trecând în goană pe lângă stâncă sub care se afla trapa de acces, lăsase urme care se acopereau încet-încet cu fulgi de zăpadă. În ciuda faptului că era noapte, în munţi plutea o lumină stranie.

Omul manevra butoanele, imaginile de pe ecran se schimbau.

Parcă era într-un submarin şi scruta suprafaţa oceanului. A privit întâi spre Topliţa, apoi spre Borsec, spre Bicaz şi în cele din urmă spre Leul Roşu. Pădurile se întindeau nesfârşite, văile şi sălbăticia crestelor stâncoase ale Ceahlăului te înfiorau.

Liniştea era totală. Omul privea atent depărtările. Copacii se înălţau drepţi în întâmpinarea ninsorii. În câteva rânduri, pe ecrane, el a putut să observe lupii trecând în haite către nord.

Când i-a văzut a zâmbit…

Erau toţi patru acolo, aşezaţi la masa lungă, îmbrăcaţi în halatele lor argintii. Primul deschise vorba profesorul Matei:

— Aţi oprit acceleratorul?

— Da. Rotirea cilindrului a încetat acum o oră.

— Foarte bine. Trebuie să fim atenţi – putem avea mari surprize în sectorul spaţiu-timp. S-a observat ceva prin împrejurimi?

— Nu, răspunse Walter.

— Unde e… subiectul?

— E încă într-o stare letargică. Sunt semne însă că în curând va fi conştient.

Profesorul îşi puse coatele pe masă şi-şi sprijini fruntea în palme. Părea foarte obosit.

— Nu înţeleg, zise el într-un târziu, de ce a durat atât! 50 de zile! exclamă el.

— Domnule profesor, rosti Toma, trebuie să luaţi în calcul faptul că noi nu am avut niciun element material pentru ambientarea spaţiului experienţei. Subiectul a trăit în secolul al XlV-lea. N-am putut face rost de nimic care să-i fi aparţinut personal. Iar tot ce este în legătură cu viaţa lui, tot ce a rămas în acest sens, încape uşor pe o jumătate de pagină. Întreaga greutate a constituit-o (şi a fost decisivă) încărcătură emoţională a versurilor. Noi am mizat pe cuvânt…

— Da… „La început a fost cuvântul”…

— Exact, domnule profesor.

— Şi… voi credeţi în reuşita acestui experiment?

Ceilalţi zâmbiră.

— Nu vă fie teamă! A reuşit deja! Gândiţi-vă la aplicaţiile lui practice acum.

— Sunt perspective uluitoare! rosti George. Nu numai faptul că putem, în sfârşit, elucida enigme ale istoriei. Putem însă recupera valori imense. Scrieri pierdute ori descoperiri cruciale! Este destui să aduci autorul în prezent şi să-l pui să-şi reconstituie opera.

Putem crea cea mai formidabilă agenţie de criminalistică din istorie! Victima care a fost ucisă acum o lună, prin reactivare poate depune mărturie la tribunal arătând cum au decurs faptele.

Profesorul se cutremură:

— Îngrozitor, murmură el.

— Da. Îngrozitor. Dar nimeni nu va mai avea curajul să ucidă.

— Dar nu vă gândiţi că asta va afecta anumite legi? Am mai discutat-o deja! Eficienţa acestei armonii nu se poate realiza decât dacă fiecare lucru, fenomen, fiinţa, îşi ocupă locul pe care trebuie să-l ocupe, în conformitate cu natura lor, de elemente ale acestui univers. Dacă experienţa noastră a reuşit atunci înseamnă că noi am stricat aceasta armonie totală, am dezechilibrat-o…

— Atunci acest dezechilibru a fost posibil tot datorită unor legi. Deci nimic nu s-a petrecut „în afara naturii”. Eu cred că nu trebuie să judecăm totul aşa de simplu! Din castelul de cărţi de joc, dacă eşti atent poţi lua o carte fără ca el să se surpe. De ce n-am admite că spiritul cuiva este o cantitate neglijabilă în ordinea şi ierarhia lumii materiale, un fel de zero care nu-i schimbă cu nimic mişcarea şi esenţa?

— Dar noi avem de-a face, doctore cu un scop material! De unde a fost luată această materie? Şi cine ne garantează că nu e vorba de o cu totul altă lume pe care aceasta pierdere a afectat-o? Şi ce se va întâmpla atunci când subiectul va dispare dintre noi? Nu va viola el, la întoarcere, legea conservării masei-energiei?

— Domnule profesor, spuse Toma, să nu exagerăm. Poate e vorba de o reîncarnare specială, o variantă la teoriile lui Steiner şi Kardec. Totul a decurs normal. Din oceanul de spirite nevăzute care ne înconjoară eu am ales unul. L-am atras. L-am prins în capcană şi i-am dat un înveliş material. N-am făcut nimic nou. N-am schimbat nimic: spiritul există, materia există ea. Dacă acest lucru a fost posibil înseamnă că nu contravine – ar fi absurd ca să se

întâmple ceva ce nu este o consecinţă a legilor naturii.

— Dar în jocul acestor legi suntem noi! Şi nu întotdeauna aceste legi ne sunt favorabile.

— Aşa este, domnule profesor! Tot ce s-a petrecut a fost natural. Rămâne de văzut însă cât de reuşită este experienţa şi ce implicaţii are. Căci dacă experienţa noastră n-a reuşit pe deplin, atunci… atunci subiectul nostru nu este… cel aşteptat ci altcineva ori… altceva…

— Tare mi-e teamă că în clipa următoare ori mai târziu n-o să mai putem controla acest experiment. Nu trebuia să mă las atras de acest joc periculos…

— Daţi-mi voie, interveni Walter. Poate ne certăm zadarnic. Poate universul este cu totul altceva, ceva în genul teoriei lui Hugh Everett – amintiţi-vă de „Relative State Formulation of quantum mechanics”. Un univers care se ramifică în numeroase lumi paralele, permanent. Ca urmare a incertitudinii unui micronivel este posibil să se producă orice combinaţie. Şi Frederich Brown a intuit-o.

— Cunosc absurditatea!

— Dar nu e deloc absurditate! Asta înseamnă că undeva, cândva, totul este posibil: Quasimodo al lui Hugo s-o iubească pe Esmeralda, Hiperion să-şi

trăiască drama, ca în poemul lui Eminescu! Poate fi posibilă o lume, care să conţină „Imperiul” lui Asimov ori materializarea lumii lui Titus Livius. Mai mult decât atât! Poate există universuri în care stările de fapt nu sunt decât rezerve inepuizabile, gata să se combine, aşteptând pentru asta cuvinte şi gânduri care nu s-au rostit! Poate noi înşine existăm datorită faptului că cineva şi-a imaginat tot ceea ce facem acum– şi pe noi pe deasupra. Noi nu ştim dacă este aşa sau nu. Niciodată nu vom şti! Cine-şi aude sângele curgându-i prin vene?

Scopul experienţei noastre este acela de a elucida taina morţii lui Francois Villon prin însuşi Villon. Sigur, nu e etic, e înfricoşător! Dar dezlegând această enigmă brevetăm cea mai formidabilă descoperire a acestui mileniu. Vom pătrunde prin ea în miraculoasa lume a morţii! Cercetările din ultimii ani, razele W, studiile asupra secundei morţii, încercarea de a afla ce se ascunde dincolo de aceasta, au dus la uluitoare descoperiri. Contradictorii din păcate. Au fost înregistrate benzi speciale, în anumite frecvenţe, urme de convorbiri, chemări venite din spaţiu ale spiritelor celor morţi. Erau contestate, desigur. Dar nu aceasta e problema. Dacă există o

asemenea lume, care e rostul ei? Religia oferă o explicaţie. Dar nu deplină. De ce are omul înrădăcinată în inima şi mintea lui o asemenea lume? Există ea într-un univers paralel sau e supusă legilor acestei naturi? Constituie o devenire, o etapă a vieţii? Atunci cât de mare este însăşi viaţa, ca o însumare de astfel de etape? Se extinde între două explozii Big-Bang? De ce nu avem atunci conştiinţa trecutului…?

În clipa aceea o sonerie puternică sună în încăpere şi pe hol. Vorbitorul rămase cu mâna în aer.

Ceilalţi săriră în picioare alarmaţi.

Walter ieşi în cea mai mare grabă. Când se întoarse era palid:

— A fugit! exclamă el. S-a îmbrăcat în costumul lui Toma şi a fugit.

Toma cupla sistemele de televiziune interioară şi exterioare.

— Cine a intrat ultima dată?

— Eu, răspunse George.

— Trapa de intrare nu era bine blocată. A împins-o şi a ieşit.

După câteva minute văzură pe monitorul din stânga silueta unui om care fugea către pădure.

— Repede! El este!

* * *

… Era noapte şi tremura acolo, cu spatele lipit de zid, cu trupul amorţit, îi era frig. Ploaia cădea fără încetare, cădea mărunt şi el încerca să doarmă. Uneori vântul se înteţea, alteori încetă aproape cu totul şi atunci izbutea să închidă ochii. Imagini ciudate se perindau prin mintea lui, auzea frânturi de cuvinte şi chemări, de aduceri-aminte şi toate se împleteau, uluitor, într-o sarabandă de neînţeles. Prin somnul acela tulbure ca o beţie încerca să distingă paşii gărzilor de noapte, dar nu auzea decât vuietul oraşului. Apoi totul se îndepărta şi izbutea să aţipească. Răbufnirile vântului aduceau cu ele stropii reci de ploaie şi atunci se trezea din nou şi asculta. Şi iar asculta…

Iar noaptea aceea fără sfârşit părea mai mohorâtă decât viaţa din fundul unei puşcarii.

Un singur lucru ştia: trebuia să fugă, să se ascundă. Toată ziua de dinaintea acelei nopţi se învârtise prin oraşul acela ciudat. Nu ştia unde se găseşte, înţelegea ce vorbesc oamenii dar nu vorbise cu nimeni: ce să le spună? Cine putea să-l înţeleagă? Instinctul îi spunea că e urmărit, dar (ciudat), teama de urmăritorii lui nu-i provocă nici frică nici repulsie

ci doar un nemărginit interes. Se găsea în mijlocul unei lumi stranii, ale cărei rosturi încerca să le înveţe. Era dureros de greu şi se simţea atât de singur? Încerca să se gândească la trecut şi nu putea... Nu putea...

La un moment dat, picotind aşa, i se păru că ploaia s-a oprit. Deschise ochii şi îşi dădu seama că s-a luminat de ziuă.

Se afla într-un fel de grădină împrejmuită cu un zid înalt, întrerupt din loc în loc de porţi stricate, de fier, care stăteau larg deschise. Probabil erau un Ioc de plimbare pentru public. El ieşi pe una din aceste porţi şi începu să înainteze de-a lungul străzii. Îi era foame.

Trecătorii matinali se grăbeau în direcţii necunoscute (probabil la slujbele lor, se gândi el) şi, din când în când, „maşinile" apăreau brusc, fie din faţă, fie din spate, se apropiau cu o repeziciune teribilă, păreau că se năpustesc asupra lui, dar treceau pe lângă el şi se pierdeau tot atât de repede în depărtările din care apăruseră. La început simţise o frică groaznică la vederea lor: erau nenumărate şi de felurite mărimi. Când apăreau se lipea de ziduri şi închidea ochii. Dar se obişnuise cu ele.

Mergea aşa, la întâmplare. Lângă o vitrină se opri în loc şi se privi în oglindă. Apoi îşi reluă drumul. Se încălzise mergând şi hainele începeau să i se usuce. Caldarâmul străzilor, încă ud, parcă fusese dat cu ulei – răsărise soarele – şi din el ieşeau aburi.

Brusc, în faţa lui apăru un ţigan arătându-i mai multe obiecte şi răstindu-se:

— Ia beteul, ia beteul, neamule! O juma de sută pachetul. Ieftin ca braga!…

Sări înspăimântat într-o parte. Tuciuriul dispăru.

Îl chinuia foamea. Urcă într-un „autobuz”. La prima staţie se dădu jos. Printre cei care coborâseră se afla şi un bărbat solid, între două vârste. Îl privi îndelung, ezită, apoi se hotărî şi fugi după el, ajungându-l din urmă:

— Nu vă supăraţi, când aţi coborât v-a căzut asta… Punga… Şi Francois îi întinse obiectul – un portofel solid, voluminos.

Omul îl luă, îl deschise, aruncă o privire încruntată asupra teancului de bancnote, împăturit în două, înăuntru şi mulţumi, plecând mai departe. După câţiva paşi întoarse capul. Găsitorul stătea tot acolo, în mijlocul străzii, nemişcat. Avu o clipă de ezitare, se întoarse, baga mâna în buzunar şi scoase două monezi

pe care le puse în palma celui ce-i adusese banii.

— Iartă-mă, spuse el stânjenit, ţi-aş da mai mult dar nu am nicio sută schimbată.

Apoi plecă grăbit.

EI se întoarse băgând „recompensa” în buzunar. Aproape fără să se uite, dădu colţul străzii când, deodată, se opri. La câteva sute de metri în faţa lui staţiona pe dreaptă o „maşină”, din acelea mărunte, vopsită ca cerul şi lângă ea doi bărbaţi îmbrăcaţi în uniforme de aceeaşi culoare. La apariţia lui cei doi ridicară fără să vrea privirile. Strada era aproape pustie, în sufletul lui îi izbucni atunci o spaimă teribilă, o spaimă care nu era a lui şi-i aparţinea totuşi. Suia parcă din amintiri îndepărtate, confuze, răspândindu-se cu iuţeală, răcindu-i sângele. Şirul anilor vieţii lui curgea înapoi, ireal, spre un timp de odinioară. Auzea gemete de ocnaşi, ţipete, uşi de fier scârţiind sinistru şi zăvoare trase, încălţări grele cu paşi al căror ecou se pierdea pe sub bolţi subterane. Hohote de râs, tribunale şi lanţuri, ocară şi umilinţă, îi vuiau deopotrivă în urechi într-un vârtej drăcesc. Se clatină ca izbit, se chirci, sprijinit de zid, ducându-şi mâinile la urechi şi închizând ochii.

— Nu! Nu! gemu el.

Şi brusc se întoarse luând-o la fugă.

— Alo! Alo! Domnul?! auzi în urma lui.

Trebuia să fugă. Sări un gard înalt şi se ascunse în nişa unui zid. „Maşina” albastră trecu imediat şi el putu să vadă cum cei dinăuntrul ei scrutau cu atenţie strada: îl căutau. Ieşi în strada alăturată, o trecu şi fară să-şi încetinească goana, se îndreptă către marginea oraşului. Trebuia să fugă. Nu ştia de ce, dar fugea, respiraţia îi devenise grea, parcă trăgea foc în plămâni. Cineva strigă:

— „Puneţi mâna pe el. E un hoţ”! apoi mai multe glasuri rostiră:

— „Prindeţi hoţul!”

Îngrozit, vru să se întoarcă dar cineva îl apucă de mânecă:

— „Unde fugi, pungaşule, ai?” Îl îmbrânci pe respectivul intrus şi, cu ultimele puteri, sări un gard de fier, zgâriindu-se la mâna stângă. Se ridică de jos năucit. În faţa lui bulevardul era plin de „maşini” care claxonau, circulând în ambele direcţii. Sângele îi zvâcnea în tâmple. În clipa când el apucă în josul străzii o maşină frână în spatele lui.

— Francois! auzi el un glas.

Se întoarse brusc, ţinându-şi mâna rănită. Un

bărbat cu părul argintiu deschisese portiera unei maşini şi-i făcea semne să urce:

— Mai repede! mai repede! Plus vite! Plus vite; strigă el. Cu paşi împleticiţi veni şi urcă. Portiera se închise şi maşina demară în trombă…

Toma conducea cu atenţie maşina şi din când în când urmărea cu coada ochiului pasagerul.

— Mă cunoşti, Francois? Ştii cine sunt?

— Mi-ai luat vorbă din gura…

Celălalt râse. Şi cu toate acestea, în râsul lui se strecură încet o teamă nedefinită.

— De ce voiau poliţiştii să pună mâna pe tine?

— Ştiu şi eu? Au văzut probabil că sunt om bun.

— Într-adevăr! E o mare calitate. Şi rară.

— Da, dar nu ţine de foame!

Toma viră, apucând pe o stradă lăturalnică şi opri în faţa unui restaurant. Se sprijini cu cotul stâng pe volan, întorcându-se către pasager.

— Francois, spuse el, căutând să ia un aer serios, vom intra aici să mâncăm. Promite-mi că n-ai să fugi. Ai încredere în mine!

Se priviră un moment în ochi.

— Promit, spuse celălalt într-un târziu.

Apoi oftă:

— Eh, ce să-i faci! Nimeni nu poate să-şi fie sieşi stăpân!

Intrară în micul restaurant şi mâncară câte o friptură.

Apoi băură cafele.

— Ar trebui să te bărbiereşti, Francois! Şi să te tunzi.

Toma îl studia cu atenţie, aproape fascinat. Iată aşadar, omul care dusese cu el în istorie taina propriei sale morţi. Cel mai mare poet francez al Evului Mediu!

— Pe unde ai hoinărit? întrebă el. De ce ai fugit?

Un surâs uluitor de frumos apăru pe chipul nebărbierit al celuilalt şi abia acum savantul observă sprâncenele frumos arcuite, buzele pline, ochii adânci, tulburători, aproape feminini. În ciuda faptului că era nebărbierit, murdar şi obosit, el avea un farmec al lui, o graţie în gesturi, sporită şi mai mult de neglijenţă vestimentară. „Aşa trebuia să arate el, îşi zise, acum cinci secole, aşteptând să fie spânzurat laolaltă cu soţii săi în închisoarea din Rouen”…

— Îmi place să fiu liber şi de capul meu, să nu-mi poruncească nimeni. Acolo… la voi… eram închis.

— Unde-ai dormit în aceste două zile?

— Nu te priveşte, rosti el pătimaş, ridicându-se în

picioare. Nu cumva o să-mi ceri socoteala?

Îşi încordase pumnii, ochii lui scăpărau. Apoi tot atât de brusc se aşează pe scaun, chipul i se destinse.

— Iartă-mă, zise el. Nu ştiu cine eşti şi ce vrei. La urma urmei, poate ai acest drept să mă întrebi…

Plecase capul îngândurat şi frământa între degete un cocoloş de pâine.

— Nu te teme de mine, spuse blând. Îţi vreau numai binele. Sunt unul din prietenii tăi. Am dorit atât de mult să fii lângă mine! Francois!… Numele meu este Toma.

— Spune-mi… Toma, cum… am ajuns eu aici?

Peste suprafaţa mesei privirile lor se întâlniră mute. O clipă, doua clipe, rămaseră, aşa. Apoi Toma îşi coborî încet pleoapele şi întoarse capul privind absent în golul ferestrei, având parcă presimţirea unui dezastru. Era încă dimineaţă şi în restaurantul aproape gol stăpânea liniştea. Fereastra proiecta, chiar pe masa lor, un dreptunghi de soare în lumina căruia jucau minuscule fire de praf.

— Foarte greu ai ajuns aici, Francois! Am dorit-o mult!… Am fost patru inşi care am dorit-o. Şi acest vis nebunesc mi-a luat ani! Ne-a costat enorm!

— De ce-mi spui Francois?

Întrebarea pocni ca un foc de armă într-un compartiment gol. Savantul o primi direct în inimă, ca pe o lovitură.

— Dar cum vrei să-ţi spun?

Celălalt şovăi:

— De fapt nici nu ştiu cum mă cheamă! Poate, într-adevăr, numele meu e Francois!

— Adu-ţi aminte! Trebuie să-ţi aduci aminte! Altfel… Altfel, totul e pierdut!… Numele tău este Francois Villon!…

Ochii larg deschişi ai celuilalt se tulburară pentru o clipă şi rămaseră ficşi. O cută apăru apoi între sprâncenele lui.

— Nu, spuse el, nu-mi aduc aminte…

— Atunci, spune-mi ce ştii tu despre viaţa ta!

— Nimic! Nu ştiu nimic. Sunt un om fără trecut! Ştiu doar că sunt aici, de azi… de ieri… Atâta tot.

Toma simţi că se înăbuşă.

— Să plecăm, articulă el.

Făcu semn ospătarului şi acesta le aduse nota. Dar înainte ca el să reacţioneze, Francois bagă mâna în buzunarul hainei şi puse pe masă o duzină de bancnote de o sută. Erau acolo peste o mie de lei.

Savantul avu prezenţa de spirit să facă un semn

cu ochiul barmanului, acesta luă indiferent două sute din grămadă de pe masă.

— Păstrează restul, spuse Toma.

Apoi strânse banii de pe masă şi-i înapoie stăpânului lor, care-i băgă în buzunar cu un gest de nabab.

— De unde ai luat banii?

— Un om a pierdut în dimineaţa asta o sumă de bani. Am alergat după el şi i-am restituit ce pierduse. Drept răsplată… mi-a oferit o parte din ei.

Savantul se aplecase atent peste tăblia mesei, ascultându-l puţin încruntat.

— Ce te miră? Ei bine, chiar aşa s-a întâmplat! Ţi se pare curios ca eu, Francois Villon (aşa ai zis că mă cheamă, nu?) am înapoiat cuiva banii pierduţi?

Toma avu impresia că în ochii celuilalt scăpărase o lumină ironică. Şi se simţi tulburat.

— Să mergem, spuse el.

— Şi dacă nu vreau să merg cu tine?

— Va fi foarte greu. N-ai niciun act şi nicio situaţie. Poliţia ar pune mâna pe tine imediat. Cu jandarmii nu-i de glumit!

La ieşirea din restaurant, chiar în bulevard era un grup de curioşi care se strânseseră în jurul unei

tarabe la care un bărbat cu pielea cafenie învârtea trei discuri negre strigând cât îl ţinea gura:

— Neagra pierde, alba câştigă! Asta-i alba asta-i neagra, care-i alba, care-i neagra!

Francois se apropie de tarabă, vădit preocupat de ce se făcea acolo. El urmări atent cum un bărbat scoate o bancnotă ca acelea din care el avea în buzunar şi o dădu celui ce striga. Apoi, într-un moment acele întinse degetul spre una din piesele rotunde spunând: „Asta-i alba”.

Ţiganul întoarse piesa arătată, care era tot neagră şi începu să învârtă mai departe jocul strigând:

— N-a fost albă, a fost neagră, hai, cine mai iei, care mai vrei!

Privitorii nu se înghesuiau. Şi înainte ca Toma să poată interveni, subiectul lui rosti:

— Eu mai vreau.

— Gataa, boierulee, turui ţiganul, dă o sută şi ia douăăă!

Amestecă piesele şi se opri.

Francois întinse degetul:

— Asta-i alba!

Ţiganul întoarse piesa: era albă.

— Ia două sute, boierule, zise el indiferent, care

mai vrei, care mai iei?

— Eu mai vreau!

— Hai, boierule, pe două sute, nu te zgârci, că te văd domn!

Francois băgă mâna în buzunar şi puse pe masă o grămadă de bancnote. Un murmur de uimire se ridică din grupul privitorilor. Cel de la tarabă ridică ochii şi înghiţi în sec:

— Pe toţi? Dublu?

Clientul dădu afirmativ din cap.

„Patronul” începu să amestece cu o viteză diabolică cele trei „cupoane” zbierând din adâncul bojocilor:

— Asta-i albă, asta-i neagră, care-i albă, care-i neagră…

Apoi, brusc, se opri. O secundă, nimeni nu mai respira.

Pe frunţile unora apăruseră picături de sudoare.

— Asta-i albă! răsună glasul sec al lui Francois care întinse mâna, arătând cu degetul. Ţiganul întoarse fulgerător discul: era alb.

— Să moară familia mea, se jelui el, ete ca mai sărăcit! Mi-ai luat o mie de lei!…

Lumea izbucni în chiote şi urale. Câştigătorul

aruncă pe masă cele două mii de lei:

— Jucăm pe toţi, spuse el cu chipul imobil.

Ţiganul se făcu alb la fată. Apoi brusc, strânse totul de pe tarabă.

— Nene, mata eşti cu dracu'! Cu matale nu mai joc! rosti el. S-auzim de bine!

Cei prezenţi, nemulţumiţi, începură să vocifereze ameninţând pe cel ce pleca. Toma reuşi cu greu să-l scoată pe Francois din înghesuială şi să ajungă cu el la maşină.

— Eşti nebun! spuse el în timp ce se îndreptau către casă. Chiar vrei să ajungi la poliţie?

— Pentru ce? întrebă el naiv.

— Ascultă, Francois, făcu celălalt furios, cine se adună cu şarlatanii…

Se opri brusc, fără să mai continue. Întinse mâna dreaptă şi răsuci butonul de volum al aparatului de radio. Vocea crainicului se auzi puţin afectată:

— „Poliţia continuă să facă cercetări în legătură cu jafurile celor două stâne. Având în vedere că cele două acte de tâlhărie se aseamănă, se presupune că este vorba de acelaşi autor. La locul ultimului act banditesc poliţia a descoperit un pumnal pe care făptaşul l-a sustras probabil într-un muzeu. Este de

presupus…”

Închise aparatul, cu un gest nervos şi opri maşina pe dreapta.

— Mi-e teamă! spuse el nelinişstit.

— De ce?

Dar celălalt nu-l asculta. Se gândea.

— Nu se poate, şopti el.

Porni motorul, băgă în viteză şi acceleră. Într-un scrâşnet de roţi, maşina vră spre stânga şi porni cu toată viteza înainte, într-o goană nebună către munţi.

* * *

O bătaie uşoară îl întrerupse din lucru.

— Intră!

Uşa se deschise încet, cu o anumită discreţie.

— A, Francois! spuse el. Dar ce surpriză! Mi-a fost dor de tine în aceste două zile. Ia loc.

Cuvintele pe care le rostise nu erau vorbe în vânt. Îi fusese, într-adevăr, dor de el.

Toma îl privea atent. Părea mai obosit decât ultima dată, deşi zâmbetul i se păstrase.

— Am auzit că la profesor ţi-ai petrecut timpul citind.

— El mi-a arătat multe lucruri interesante. Dar, într-adevăr, cel mai mult m-a impresionat biblioteca

lui.

Toma ştia că Francois este inegal în sentimentele lui şi că ceruse insistent profesorului să-l lase să se întoarcă la el.

Se lăsase în fotoliul larg din faţa biroului şi-l privea pe Toma. Apoi începu să vorbească:

— Mi-a arătat cărţile tale.

— Ale mele? întrebă mirat Toma.

— Da. Eşti un mare savant.

Fizicianul îl privea cu prudenţă – uneori izbutea să-i remarce sarcasmul, alteori nu-şi se gândea unde voia celălalt să ajungă. Dar de data aceasta celălalt vorbea cu deosebită atenţie, cuvintele lui sunau egal şi emoţionant – trăiau încă în amintire.

— Mi-au plăcut Paul Verlaine şi Paul Claudel şi Maliarme… Dar mai ales Baudelaire, rosti el visător:

„Acea privelişte ciudată,

Cum nimeni n-a putut vedea,

În dimineaţa asta, iată,

Vrăjeşte încă mintea mea!…”

Fizicianul tăcea.

— ”… Şi duhul meu de-a pururi, cu ameţeli luptând

Râvneşte-a nefiinţei insensibilitate;

Văd numai veşnicie prin geamurile toate

Din Numere şi Forme nu pot ieşi nicicând”.

— Profesorul… mi-a spus că te pasionează istoria.

Celălalt râse:

— Ei da! Cum să-l refuz pe bietul bătrân? Adevărul e altul…

Se ridică în picioare, îndreptându-se către fereastră. Acolo privi îndelung în afară. Era o dimineaţă limpede de vară şi în depărtare, peste oraş, crestele munţilor fumegau.

— Toma, rosti el fără să se întoarcă, spune-mi adevărul!

Era ceva în aceste cuvinte, o tristeţe necunoscută, ca atunci când toamna cade peste păduri şi ele s-ar pregăti să se dezbrace de podoabă frunzelor, în linişte şi singurătate.

— Adevărul?

O rază de soare cădea pe masă, pe lentilele ochelarilor şi acestea o reflectau ca într-o oglindă, scânteind sub jocul ei.

Şi deodată, celălalt începu să râdă. Râdea aşa, aplecat peste fereastra, cu respiraţia tăiată, incapabil de a se stăpâni.

— De ce râzi? întreba Toma.

— Ce curios mă priveşti, îi zise el lui Toma.

Inima savantului bătea puternic. El închise, pentru o clipă, ochii.

— Nu te privesc în niciun fel. Dar trebuie să plec la Matei. Se dezbrăcă de halat, îşi lua haina din cuier şi ieşi.

Vila profesorului era undeva pe la marginea oraşului şi el ajunse repede acolo. După ce parcă maşina, urcă scările. Îi deschise însuşi profesorul. Părea îngrijorat şi tras la fată.

— Te aşteptam, îi zise el.

Înăuntru mai erau Walter şi George.

— Ceva nou? întrebă el.

— Deocamdată nu, răspunse profesorul.

— Aşteptăm.

Îi întinse un pahar cu coniac. Ciocniră în tăcere.

— A mai fost cineva la buncăr?

Profesorul evită răspunsul şi mai puse un cub de gheaţă în pahar.

— Am încercat să mă duc eu, răspunse George. Dar m-am întors.

— De ce?

— Aşa… Mi s-a părut curios ca în timp ce aici

este primăvară acolo... e toamnă. E toamnă în luna mai!

— Aşadar...

Fraza rămase suspendată în aer.

— Da, interveni Walter. Din fericire perimetrul zonei este destul de redus. Din nefericire nu cunoaştem decât în mare funcţia lui. E o breşă. O poartă în zidul timpului. Noi am deschis această poartă! Orice regret este tardiv. Să bem!...

— Nu se poate! spuse Toma.

Celălalt zâmbi şi privi la profesorul Matei.

— Am să te rog să priveşti o mică secvenţă culeasă de una din camerele automate de luat vederi, aflată în zona T.

— Trase storurile, stinse lumina şi porni aparatul care era deja pregătit. Peretele, din faţă se însufleţi brusc sub proiecţia filmului. Toma recunoscu zona. Era noapte. Vântul scutura frunzele care pârâiau sub suflarea lui.

Şi brusc, ecranul se însufleţi. Părea reproiecţia unui vis urât. O fluierătură puternică răsuna în difuzor şi pe ecran apăru silueta unui om ieşind din umbra copacilor, traversând grăbit ecranul, apoi întorcându-se. Avea o îmbrăcăminte ciudată şi la centură purta o

spadă lungă. Vorbea cu cineva, dar acel cineva era ieşit din câmpul de vedere al camerei – probabil înapoia ei. Se auzea cum vorbeşte, cum întreabă şi răspunde. Vorbeau în şoaptă şi glasurile li se distingeau cu greu:

— La dracu'! spuse unul din ei. Cum poţi să spui că l-ai văzut pe Regnier[5]! Uiţi că a sfârşit în funie la Montepippeau[6]?

— Nu te mint, pe legea mea, răspundea celălalt! Să-mi crape ochii dacă te mint!

— Ascultă Philiipot[7]! Spune-i şi lui Marquet[8] şi celorlalţi. Deocamdată staţi ascunşi în munţi la stâna părăsită. Fiţi atenţi că o greşeală, cât de mică, ne poate trimite mai departe de Chatelet[9]. Henry Cousin[10] atât aşteaptă. Tu ştii bine că sunt lucruri de care nicio mie de Jehan Cotard[11] nu te pot scăpa. Ne întâlnim mâine la stâna părăsită. Până atunci – mucles.

---

5 Rene de Montigny (Regnier), tovarăş al lui Villon, spînzurat pentru tîlhărie

6 Celebră spînzurătoare.

7 Phillipot cel Mic şi

8 Marquet cel Gras, prieteni ai lui Villon.

9 Închisoare celebră în Franţa secolului al XV-lea

10 "Vărul Henry", călaul oficia! al Jandarmeriei din Paris.

11 Procuror din Dicasteria Parisului - se pare că l-a aparat pe Villon

— Bine. Te aşteptăm. Ai grijă cum mergi. Ieri Marquet ia văzut pe Denis Richier[12] şi Jean Vallete[13] Treceau călare către han, ca să inspecteze drumul. Vorbeau cu glas tare despre apropiata călătorie a Regelui.

— Mă bucur că mi-ai spus. Voi fi cu ochii în patru. Acum rămâi cu bine.

— Cu bine.

Probabil celălalt se îndepărta. În difuzor se auzi un foşnet şi crengi uscate trosnind sub picior. Ecranul era dominat acum de o singură figură: un cap cu trăsături acviline şi ochi strălucitori, purtând o pălărie cu boruri largi, de modă medievală.

Apoi, brusc, această imagine dispăru. Filmul se sfârşise.

Cineva aprinse lumina.

— Simt că înnebunesc, zise Walter.

— Mă bucur, chicoti George. Mai ia un pahar, bătrâne!

— Dar, totuşi, trebuie să fie o explicaţie!

— Este. Şi e cumplită: trecutul năvăleşte peste noi, timpul joacă în locaşul lui, secolele se amestecă

12 8-9 Sergenţi, jandarmi din Paris, secolul al XV-lea.
13

unele cu altele, erele se încalcă şi se întrepătrund, sfărâmându-se cu scrâşnet greu. Vor năvăli în curând migratorii. Tancurile noastre vor ieşi în calea lor! Avioanele de război vor bombarda imperiile hitit şi sumerian, ne vom alia cu oamenii din Neandhertal contra popoarelor de pitecantropi şi gorile. Aud în depărtare pasul greu al dinozaurilor şi erupţiile nimicitoare ale vulcanilor care-şi vor trimite puhoaiele arzătoare de lavă asupra oraşelor noastre!… Iată ce se afla dincolo de „secundă morţii”, rosti el cu sarcasm. Şi toate acestea va trebui să le spunem oamenilor!…

Duhnea a băutură. Aproape se clătină.

— Şi ştii ce mi se pare lucrul cel mai curios? Faptul că acest dezastru nu l-au făcut nişte oameni simpli sau ignoranţi! Nu! L- au făcut nişte savanţi!

Izbucni în hohote de râs.

— Să nu dramatizăm, spuse Toma. Istoria a avut numeroase figuri ilustre, capabile, militari şi savanţi pricepuţi. Aceştia pot forma o uniune…

— Da! Aşa este!

Apoi bău dintr-o suflare conţinutul paharului. Se vedea că era beat.

— Ei bine, reluă Toma, voi aţi avut dreptate să vă temeţi. Dar lucrurile nu stau chiar aşa. Am fost astăzi

la prânz la buncăr. Este adevărat ce spuneţi. Pe jos era un strat gros de frunze galbene. Dar totul mirosea a primăvară si am văzut acolo cele mai frumoase flori şi cele mai verzi frunze de stejar. Cicatricea timpului s-a închis. Pentru totdeauna. Iar eu o prevăzusem, ştiţi.

Profesorul se apropiase şi asculta atent.

— Cum? Dumneata ai fost azi la buncăr?

— Da Era totul în ordine. Şi pădurea era verde. Apoi m-am întors la mine acasă. Peste puţin timp a venit Francois. Apropo, ce credeţi despre el?

— Nu are decât conştiinţa identităţii lui actuale. Eventualele „înclinaţii" spre sarcasm ori chiar delict le face involuntar. Este o copie robotizată a unui model istoric complex pe care îl imită şi cu care nu se identifică.

Toma se gândea.

— Domnule profesor, ştiţi ce mi-a cerut acum câteva ore?...

— ?!...

— Mi-a cerut să-i spun adevărul în legătură cu el.

— A, sigur! O va mai cere! Conştient de imperfecţiunea lui, conştient că-i lipseşte trecutul, el îşi trăieşte deplin enigma și este în fond o figură tragică.

— Şi totuşi este o fiinţă gânditoare! Care va fi viitorul lui?

— Probabil va trăi printre noi. Şi va muri ca oricare alt cetăţean.

— Dar, profesore! Cum rămâne cu teoria noastră? Omul acesta… spiritul lui a fost capturat de noi prin chiar mesajul poemelor lui.

— Toma, când trăieşte omul cu adevărat? În vis sau în veghe? Trece din vis în veghe şi se retrage iar în vis ori din veghe trece în vis şi se retrage din nou în veghe? Nu se ştie. Moartea şi viaţa sunt două vise diferite ale aceleiaşi existente – singura reală: materia. Dar visele se uită. Iată de ce subiectul nostru nu va şti niciodată nimic despre ce a fost odinioară. Spiritul lui e dezorientat.

— I-am zâmbit şi mi-a zâmbit, adaugă celălalt visător. V-am povestit, profesore, cum veneam, pe ploaia aceea, cu el, de la Bucureşti. Mânam nebuneşte. Am fost oprit, mi s-au reţinut actele. El a fost lângă mine atunci. Eram supărat. Ne îndepărtasem deja de la locul filtrului când mi-a arătat la bord actele: i le furase poliţistului, fără ca acela să simtă. L-am certat, l-am apucat de gulerul hainei şi am ţipat: „cum ai putut să faci asta, blestematule, canalie!

El mă privea nevinovat: „zău că nu i le-am luat – probabil i-au căzut când a controlat maşina”. L-am privit arcul buzelor, mirat, ochii limpezi, de o sinceritate dezarmantă şi m-am gândit că totuşi se putea ca poliţistul să fi scăpat actele.

— „Atunci trebuie să vină după noi am spus eu încetinind viteza”.

— „Să-l aşteptăm, a zis el, cu cea mai calmă voce pe care o auzisem vreodată, îi vom da şi aceste lucruri… le-am găsit lângă acte”, a spus el şi a mai scos din buzunar doua bujii.

Avea un chip cinstit şi mă privea în ochi cu atâta nevinovăţie încât am izbucnit în râs şi am râs că simţeam că-mi plesnesc tâmplele. Oare poţi folosi astfel un vis, vă întreb?

— Desigur. Noţiunea are limite largi.

— I-aţi arătat un volum de poezii de-ale lui? Poezii de Francois Villon?

— Nu. Ar fi foarte periculos. El nu trebuie să le vadă.

— Ar fi catastrofal pentru el: o acţiune, o împrejurare profund antagonică în sine şi totodată inutilă, care să rupă echilibrul spaţio-temporal. Asemenea întâmplări însă dau noi sensuri, trebuie

evitate – niciodată nu poţi şti…

Era târziu. Toma îşi lua rămas bun de la profesor.

Pe drumul de întoarcere către casă privea asfaltul care strălucea ca o piele de şarpe în lumina farurilor. Când ajunse acasă parcă maşina şi urcă treptele în fugă.

— Francois! strigă el.

Dar nimeni nu-i răspunse. Cuprins de o presimţire ciudată alergă şi intră în camera lui. Era goală. Îşi zise că poate intrase la el în cabinet ori la bucătărie. Dar casa era pustie.

Ieşi pe balcon. Alături, în vila vecină, se auzeau râsete şi muzica unui cântec plutea în eter ducând cu ea ceva răscolitor şi pur. Prin frunzişul plopilor stelele i se părură apropiate şi cerul mult mai puţin înalt. Noaptea respira în jurul lui ca o fiinţă. Fermecat de intensitatea ei se sprijini cu coatele de balcon, plecându-se în afară. Se gândea la toată viaţa lui. Iubise odinioară o femeie şi ea chiar fusese soţia lui; apoi drumurile li se despărţiseră ca două ape care pleacă din acelaşi izvor dar care nu se vor mai întâlni niciodată. Viaţa! Enigma întâlnită mereu! Raritate!

Şi gândul îi zbura din nou către celălalt. Se simţea legat de el din ce în ce mai mult, ca şi când

corpurile lor ar fi aparţinut unei aceleiaşi fiinţe. Îşi aprinse o ţigară. „Câţi dintre noi părăsesc această viaţă fără s-o înţeleagă!” îşi spuse el. Apoi: „De ce să forţezi? Poate drumul pe care suntem împinşi e necesar şi ne tânguim zadarnic pe acest fericit tobogan la capătul căruia cineva ne va prinde în braţe cu blândeţe. Viaţă întreagă nu este altceva decât o imensă copilărie.”

Undeva, departe, se auzi trântindu-se poarta vilei dar el înregistra zgomotul mai mult ca pe un incident exterior cadrului.

Dar ceva mai târziu în casa cu luminile stinse auzi un zgomot nedefinit – parcă erau nişte paşi care suiau scara ori parcă era respiraţia grea a cuiva.

— Francois? întrebă el, fără să fie neliniştit. Dar nu primi niciun răspuns.

Trecu mult timp apoi. Toma asculta aceeaşi muzică îndepărtată, fumând, când distinse, clar de astă dată un geamăt în casă. Se întoarse brusc:

— Francois? chemă el din nou.

Şi deodată îl cuprinse spaima. Aruncă ţigara şi intră în casă. Aprinse lumina. Tocmai voia să strige din nou când îl zări căzut, chiar lângă uşa camerei lui. Respira greu.

Ţinea ochii închişi. Zăcea pe spate şi sub umărul stâng i se prelingea încet pe mozaic un fir de sânge.

Alergă într-un suflet la telefon. Profesorul Matei era încă la el. Îi spuse lui Toma să nu-l mişte în niciun chip pe rănit şi-l anunţă ca în zece minute era acolo cu cel mai bun chirurg din oraş, cu Walter.

Se întoarse lângă rănit. Acesta era tot acolo. Nimic nu se schimbase nici în atitudinea, nici în starea lui. Numai sângele scurs se adunase acum într-o baltă care creştea mereu.

Pieptul i se ridica şi cobora cu o regularitate stranie. Şi deodată Toma fu cuprins de o durere sfâşietoare. Îngenunche lângă el şi începu să plângă.

Celălalt stătea acolo, întins pe spate. Lampa din tavan arunca asupra lui lumina, desenând în jurul lui un cerc auriu.

— Te-am iubit, Francois! N-am vrut… n-am vrut asta… Dacă ştiam că se va întâmpla aşa, nu… nu te-aş fi părăsit niciodată! De ce a trebuit să pleci? Te-aş întreba unde ai fost, dar la ce mi-ar folosi? La nimic! Ştiu… că ţie nu-ţi place să fii întrebat! Niciodată n-am avut timp să vorbim! Nici nu ştiu măcar cine eşti! Sunt aici, Francois! Profesorul Matei se ţinu de cuvânt. El și Walter intrară în casă. Rănitul fu dezbrăcat şi

pansat, în partea stângă, sub omoplat, avea două lovituri de cuţit. Walter spuse că nu era nicio speranţă, deşi hemoragia se oprise.

După ce rănitul fu depus pe pat el deschise ochii şi zâmbi.

— E totul în regulă, spuse Toma, e… bine… Nu se va întâmpla nimic!

— V-am făcut multe necazuri, spuse celălalt. Vă rog… să mă iertaţi. O clipă ochii lui se tulburară. Îşi întoarse faţa de la ei aţintindu-şi privirile în tavan. Şi începu să recite în cea mai curată limba franceză veche:

„La toţi călugării smeriţi,
La cerşetori, la cuvioase,
La pierde-vară, la pârliţi,
La slugi, la fetele frumoase,
Ce umblă-n straie de mătase,
La fanţi, sfielnici din născare,
Ce poartă cizme arătoase,
Eu tuturor le cer iertare”.

Toma se ridica în picioare. Chipul îi era alb ca varul.

— „Balada prin care Villon cere iertăciune tuturor!” strigă el. Aţi auzit. Mai este vreo îndoială?

Faceţi ceva! Salvaţi-l!

— Villon, strigă el febril, Villon, nu muri! Nu trebuie…! Nu te las să mori!

Apucase strâns veşmintele bolnavului dar ceilalţi interveniră.

Rănitul întoarse chipul lui palid către Toma şi-i zâmbi. În ochii lui strălucea o lumină ca cea a febrei. Şi iarăşi recita, de data asta cu greutate:

”- Și dacă papi, regi… fii de regi
Şi feţi din sânuri de regine
Sunt puşi în giulgi de-a morţii legi
Lăsând domnia-n mâini străine…
Eu, bocceagiu din Renes… pot ţine
Piept morţii?.”

Glasul i se frânse. Scuturat de un fior trupul îi tresări. Privirile i se tulburară. În clipa aceea văzură sângele ieşind prin pansament, dovadă că hemoragia se pornise iar.

Rănitul deschise ochii din nou, de astă dată aparent calm. Toma îi întinse mâna şi el o prinse strângând-o cu ultimele puteri.

— Ştiu ce vreţi, şopti el. Dar nu pot… Nu se poate… Este… prea mult şi ceea ce… aţi aflat!… Mai mult… nu pot…!

Capul îi lunecă într-o parte. Muri cu mâna în mâna lui Toma.

Încă din noaptea aceea îl duseră cu maşina în munţi şi-i îngropară trupul undeva, în adâncul pădurii, departe de orice drum sau potecă, îngrijindu-se să nu lase nicio urmă.

N-au pus la capul lui nicio cruce. N-au lăsat niciun semn. Nimeni nu avea să ştie niciodată adevărata taină a acelei morţi. Şi la puţin timp după asta aveau să uite chiar şi locul în care el fusese îngropat. Laboratorul subteran a fost demolat şi lăsat în părăsire. Au trecut aşa ani.

Din când în când mai urca pe acolo Toma. Îmbătrânise mult şi el. Savantul oprea maşina într-un anume loc, cobora din ea, se plimba, râdea şi vorbea de unul singur. Apoi îşi lua la revedere de la cineva imaginar şi pleca surâzător, neuitând să şoptească: Cine crede că a fost odată toamnă în luna mai?…

CUPLU DE ZEI

S-a întâmplat în sud, undeva, acolo unde dimineţile de vară sunt la fel de toride ca amiezile iar

apusurile, lipsite de vânt, se scurg ca nişte cenuşi de pojar trecând peste faţa încremenită a pământului. A fost ceva şi apoi n-a mai fost! Buretele greu al uitării a trecut peste zilele de atunci. Mi-a fost imposibil, un timp, să-mi aduc aminte! Şi după ce mi-am adus, m-am gândit că omul n-are nici cea mai mică putere asupra nici uneia din clipele vieţii lui, căci cea trecută s-a dus şi nu se va mai întoarce, cea viitoare nu-i aparţine încă, iar cea prezentă îi fuge mereu de sub picior– nisip furat de apele scormonitoare ale timpului! Şi este chiar o vreme când dragostea stăpâneşte pe om ca să-l facă nenorocit. Nimeni nu poate să ştie ce-l aşteaptă în clipa următoare, fiindcă omul e atât de orb că privirile lui nu pot răzbate în viitor nici măcar a mia parte din distanţa la care vede un înotător cu ochii deschişi sub apă! Şi toată viaţa noastră e o mare orbire. Aşa a fost şi atunci…

Îl chema Soend, era englez şi în cataloagele de specialitate figura ca unul dintre cei mai de seamă colecţionari de statui. Le păstra la marginea oraşului în două vile spaţioase, cu etaj, celebre nu prin înfăţişarea lor (care, în fond, nu era deloc neobişnuită) ci prin câinii dresaţi care le păzeau de dinapoia

grilajelor de fier forjat, patrulând în permanenţă, fie zi, fie noapte – gardieni infailibili şi înţelepţi, a căror rasă puternică şi frumoasă cobora din adâncimile timpului însoţind de secole enigmatica familie Asiat. Se bucurau de o faimă tot atât de mare ca a statuilor. Niciun hoţ nu încercase vreodată să pună piciorul în curţile vilelor pentru a fura ceva de acolo.

Strada pe care erau aşezate cele două case era la marginea oraşului şi o mulţime de tei înfloreau primăvara. Era o plăcere să te plimbi în acele zile pe sub coroanele lor parfumate!

Din când în când (foarte rar) în curtea vreuneia din cele două clădiri oamenii vedeau parcate câteva limuzine de lux purtând numere de înmatriculare străine. Atunci se ştia că Soend avea clienţi, fiindcă Asiaţii nu erau numai colecţionari de statui, dar şi cumpărau şi vindeau aşa ceva – erau, aşadar, negustori. Cu greu ar fi putut spune cineva când se apucaseră de asemenea meserie; Cert este că de generaţii întregi făceau acest lucru şi lumea nu-i ştia altfel decât aşa: ca negustori de statui. Nici neamul lor nu era prea numeros. Fetele se căsătoreau repede, de obicei departe de oraş şi rareori le mai vedea cineva. Băieţii urmau universităţi în străinătate şi

ajungeau la rândul lor doctori sau ingineri. Cel mai mic din familie însă, rămânea, prin tradiţie, acasă şi devenea negustor de statui. Dar atât băieţii cât şi fetele aveau în ei ceva aparte – nu frumuseţea tulburătoare, clasică, asemenea statuilor antice greceşti, nu farmecul vorbirii, blândeţea felului lor de a fi şi altceva, de neatins şi de ne intuit, ceva care rămânea mereu ca o unică trăsătură, deosebindu-i de toţi ceilalţi, ceva exotic, ceva de… neam îndepărtat „sădit”, în sfârşit, într-un ţinut care acceptase să-i primească.

Niciodată nu se pomenise în familia Asiaţilor, să existe certuri, neînţelegeri ori ca vreunul din ei să fi fost condamnat sau închis pentru vreo faptă reprobabilă. Oamenii nu ţineau minte să fi văzut pe vreunul dintre ei beat. Aşa ceva era cu desăvârşire exclus. Comportamentul lor era ireproşabil şi atât de mare era în oraş consideraţia de care se bucurau că odată, cu ani în urmă, când fusese găsit în curtea lor un om înjunghiat, nimănui nu-i trecuse prin cap să bănuiască pe vreunul dintre locatarii vilei în curtea căreia fusese găsit sărmanul nenorocit. Şi, într-adevăr, poliţia descoperise pe făptaş – acesta locuia în celălalt capăt al orăşelului. Dar asta este cu totul altceva şi nu

are niciun fel de legătură cu povestirea noastră.

Soend Asiat era un tânăr frumos ca un zeu. Avea 26 de ani, trăia cumpătat şi decent, deşi era covârşitor de bogat şi, urmând tradiţia celor din neamul lui, era negustor de statui. Cele două vile erau sub îngrijirea unui personal nu prea numeros, recrutat în întregime dintre locuitorii urbei.

În dimineaţa aceea Soend se grăbea să iasă în oraş.

El se întâlni în hol cu Ella, bucătăreasa.

— Bună dimineaţa, domnule!

— Bună, Ella. Azi nu mă aştepta cu masa, zise el. Fii bună şi-l anunţă pe Laneth că problema despre care am discutat ieri s-a rezolvat.

Şi înainte ca femeia să mai zică ceva, coborî scările, grăbit.

— Eh, ce-i pasă?! rosti ea privind în urma lui.

Soend, fredonând un cântec vesel, ieşi afară. Era un soare frumos, de sfârşit de vară, natura părea că doarme încă după noaptea îndelungată pe care abia o trecuse. Sus, în înălţimile ameţitoare ale cerului, rătăceau, ca nişte scame alburii, câţiva nori. Parcul din faţa vilei, străbătut de alei largi şi drepte era plantat cu pomi fructiferi şi arbori ornamentali. O

pătură de gazon des ca o perie acoperea pământul şi ascundea numeroasele aspersoare care stropeau nevăzute iarba, dând atmosferei din jur un iz de prospeţime şi răcoare.

Soend ajunsese în apropierea maşinii (un Ford superb) când pe alee îşi făcu apariţia, grăbit, un bărbat sobru, trecut demult de a doua tinereţe. Purta o servietă în mână şi era unicul reprezentant al firmei.

— Mr. Patburst, exclamă Soend ieşindu-i în întâmpinare şi strângându-i mâna, iertaţi-mă că v-am chemat mai devreme, dar m-am hotărât să vizitez noua Expoziţie Franceză…

— Sir, spuse bărbatul zâmbind, chiar voiam să vă rog să o faceţi cât mai repede – de asta venisem de fapt! Sunt acolo lucruri foarte interesante… Cât despre mine, domnule, nu vă faceţi niciun fel de griji! Am foarte mult de lucru. Statuile de jos trebuie un pic aranjate. Vă voi arăta asta când veţi avea timp…

— Desigur, desigur! răspunse celălalt zâmbind. Apoi îşi strânseră din nou mâinile şi se despărţiră.

* * *

Oraşul era o localitate de provincie în care noul şi vechiul nu se amestecaseră ci se aranjaseră cum putuseră, făcându-şi loc, parcă, unul altuia, mai

restrângându-se, mai întinzându-se pe ici pe colo, fiecare. Centrul rămăsese desigur, cel din secolul trecut, cu case pe un etaj şi străduţe înghesuite, cu piaţa centrală şi primăria cu turn şi ceas dar la periferie apăruseră cartierele noi, cu blocuri şi localuri moderne. Cu toate acestea oraşul nu era prea mare şi oamenii se cunoşteau între ei tot atât de bine ca şi locuitorii unei comune de ţară.

Ford-ul lui Soend străbătu repede centrul, trecu de Fabrica de lapte a căpitanului Charles Davis şi după câteva aşteptări scurte la semafor opri în faţa Galeriilor de Artă, o clădire modernă, care avea la subsol cinema şi sală de dans iar la parter şi la cele două etaje amfiteatre şi săli speciale pentru expoziţii, conferinţe, primiri oficiale şi altele de acest gen. Aici, în sala imensă de la parter, fusese deschisă, în urmă cu două zile, o expoziţie de statui celebre, organizată de mai multe muzee din Franţa. Era de fapt un ultim punct al turneului expoziţional european, care se bucurase de un enorm succes. Expoziţia respectivă străbătuse Germania, Italia, Spania, apoi Anglia, iar de aici urmă, îmbarcată pe vapor, să se întoarcă în muzeele de unde venise. Era o chestiune de câteva zile sau de câteva… săptămâni, având în vedere că

buletinele meteo indicau o apropiată înrăutăţire a vremii şi furtuni pe mare.

Soend plati biletul şi intră în sala imensă în care nu era nimeni. Aşezate pe soclurile lor, zeci de statui îşi etalau frumuseţea trupurilor turnate în metal sau cioplite în marmură. Erau statui de toate felurile, moderne şi vechi, izbutite sau mai puţin izbutite. Ochiul de cunoscător al lui Soend lunecă peste ele încântat, le cântărea sau le fixa valoarea. Spre marea lui surprindere văzu că expoziţia cuprinde şi tablouri, lucru pe care nu-l ştia. Trecu încet prin faţa exponatelor.

În dreptul unora se oprea mult timp, le observa, citea plăcuţele metalice aşezate pe socluri şi care ofereau minimum de explicaţii în ceea ce privea respectiva operă. Era ceva frumos să-ţi petreci în acest fel câteva ceasuri şi Soend se lăsă în voia acestei voluptăţi.

Şi totuşi, un sentiment ciudat puse stăpânire pe el. Ceva neclar şi îndepărtat încă, aşa cum ţi-ai aduce aminte că ai uitat ceva… Privi în jurul lui. Statuile radiau frumuseţea lor rece. Departe, în celălalt capăt al sălii, abia văzut, custodele sta pe un scaun. Şi Soend îşi reluă din nou periplul. De fiecare dată

descoperea noi valenţe şi noi dimensiuni, care scăpaseră ochiului la prima trecere. De exemplu, acest Apollo cu frunte de poet privea undeva înapoi, călugărul turnat în bronz purta sandale iar „Arcaşul” trăgând la ţintă privea la dreapta, ca şi când ar fi strigat de acolo cuiva să se dea la o parte.

Se opri îndelung în faţa unei statui lucrată în marmoră. Părea o operă veche şi el îşi plecă privirile asupra plăcuţei metalice de pe postament: „Zeiţa necunoscută”, sec. VI î.e.n. Autor anonim”. Era mai degrabă o Venus antică, un trup superb de marmoră, de pe care veşmântul sta gata să cadă. Abia reţinut cu stânga, pe şold, în ultima clipă. Bustul atingea aproape perfecţiunea, cu sâni ca două pocale întoarse şi protejaţi uşor cu mâna dreaptă, într-un gest pudic ce mai degrabă părea a incita (pentru că braţul schiţase numai gestul de a veni către ei, ajungând abia la jumătatea drumului). Armonia perfectă a formelor culmina cu trăsăturile chipului zeiţei, care surâdea unei întâmplări sau unui gând ce-i aparţinea numai ei. Părul îi era împletit în două cozi uriaşe care după ce îi încoronau fruntea şi tâmplele, se întâlneau la spate într-un nod greu, sprijinit de gâtul delicat şi înalt, ca un lujer de floare.

Deşi o mai privise o dată, Soend abia acum observă uluitoarea artă cu care fusese sculptată statuia şi dădu afirmativ din cap.

— Într-adevăr, îşi zise el, cei vechi ştiau să sculpteze, sunt inegalabili.

Ar fi vrut să plece şi totuşi rămânea. Admira încă o dată măiestria cu care artistul lucrase acel trup ce-şi dezvăluia sub cutele de piatră ale veşmântului pe care-l purta perfecţiunea formelor. Şi zâmbetul acela al zeiţei, copilăros şi subtil totodată, venind din depărtarea mileniilor, aducea încă în raza lui pâlpâirea unei ispite. Şi dacă statuile aveau ochii orbi, privirile ei erau aproape vii şi toată, în întregul ei, se dezbrăca de acea răceală a pietrei, era mai mult decât o statuie şi mai mult decât o creaţie…!

Soend privi ovalul perfect al chipului, gâtul, ochii luminând sub arcul sprâncenelor, clasicismul liniilor nasului, buzelor, pometţilor obrajilor, trăsăturile încremenite într-o pace asupra căreia nu mai exista nimic altceva decât eternitatea…

— Vă rugăm, nu atingeţi exponatele!…

Glasul custodelui exploda în jerbe multicolore în tăcerea grea şi Soend, cu totul surprins observa că atinsese deja cu mâna dreaptă statuia.

— Scuzaţi-mă, rosti el încurcat, n-am vrut…

Şi se trase un pas înapoi, mirat de atracţia pe care ciudata operă de artă o exercitase asupra lui şi de amorţeala care-l cuprinsese.

— Nu vindeţi statuia? întrebă el, deşi cunoştea răspunsul.

— Nu cred, sir, răspunse celălalt zâmbind. Vă interesează?

— Oarecum… Ofer zece milioane de franci francezi!

— Sunteţi un bun cunoscător! Atâta face, dar nu o vindem!

Custodele se îndepărta, zâmbind îndatoritor.

Soend se întoarse din nou cu faţa către statuie şi chipul lui înflori de astă dată într-o bucurie sinceră:

— Cui zâmbeşti? întrebă el. Lasă-mă să ghicesc!

Se prefăcu o clipă dus pe gânduri. Apoi:

— Nu, nu soţului… pari prea tânără… Atunci cui?

Tăcerea se aşternu din nou. Şi deodată el se bătu cu palma peste frunte:

— Dar tu eşti zeiţa! şopti surprins, uluit de descoperirea lui. Oricum ar fi, continuă el zâmbind, eşti foarte frumoasă!… Eu sunt negustor de statui. Mă cheamă Soend Asiat. Acum mă duc… Dacă voi mai

avea timp, voi mai veni!…

Aproape de ieşire mai întoarse capul o dată înapoi; era acolo, învăluită în zâmbetul ei enigmatic. Şi îşi dădu seama, într-adevăr, că era cea mai frumoasă piesă din toată expoziţia! Înainte să-şi dezlipească privirile, în secunda aceea (dar poate nici n-a fost o secundă ci a suta parte, a mia parte dintr-o secundă), avu impresia că antebraţul statuii s-a mişcat puţin. Ştia că e o iluzie şi totuşi se opri în loc mirat, tulburat.

Apoi se întoarse şi ieşi.

Zăcea pe plaja însorită, sub soarele torid al acelui sfârşit de vară, cu faţa în jos, sprijinit cu fruntea pe antebraţul stâng. Un aparat de radio aşezat ceva mai departe, pe o pătură îşi depăna plicticos „ultimele” şlagăre dar el nu-l auzea. Prin murmurul oamenilor de pe plajă răzbătea din când în când foşnetul valurilor mării. Câteodată, copii, trecând repede pe lângă el stârneau nisipul. Dar Soend Asiat dormea adânc. Visa, dar într-un mod ciudat. Se făcea, în visul lui, că era treaz şi că stătea la marginea unui râu care-şi strecura cu repeziciune printre stânci, la vale, apa limpede şi rece. Era cald. Se aplecase să bea

din apa râului: îi era sete. Apoi se întinse pe mal şi o răcoare plăcută îi invadase fiinţa şi sufletul. Râul îşi murmura cântecul lui mai departe.

Şi deodată, cum sta aşa, o nimfă apăru lângă el, cu apa şiroindu-i pe trup. Ea îl privea bănuitoare, dar fără teamă. Trupul ei superb se mlădia în mişcare.

— Iartă-mă… eu…

— Ajutaţi-mă, vă rog, rosti ea zâmbind…

O ajută să-şi stoarcă părul lung şi să-l împletească într-un coc imens, nu lipsit de graţie.

Lumina era aproape rece acum, dureros de limpede. Purta o mantie largă şi el şi-o dezbrăca, acoperind cu ea umerii fetei.

Iar ea zâmbi… Şi zâmbetul acela…

Peisajul se schimbă dintr-odată: era pe malul mării. Vedea departe alunecând pe valuri, sub un cer de smalţ, o triremă. Şi pe puntea ei o siluetă în alb îi făcea semn cu mâna…

Se trezi brusc, într-o hărmălaie de nedescris. Doi puşti se luaseră la bătaie deranjând pe cei ce se bronzau.

Soend se ridică şi îşi simţi capul greu. O fată trecu pe lângă el în fugă, grăbită să ajungă la chioşcul de coca-cola, la fel ca ceilalţi, dar se împiedică şi căzu,

lovindu-l totodată la picior. El sări în sus s-o ajute.

— Sehios loniot! şopti ea speriată şi fugi. În urma ei, pe nisip rămase o monedă de argint şi o culese distrat:

— Domnişoară! strigă el, privind în urma ei, dar, în mod curios, n-o mai văzu.

Îi rămăsese în minte însă chipul ei – un chip frumos, adolescentin, cu ochi albaştri şi limpezi.

— E în mod sigur o grecoaică, gândi el şi zâmbi. Dacă e în vacanţă pe aici înseamnă că o voi mai întâlni!

Soarele luneca încet către asfinţit şi dogoarea lui se mai potolise întrucâtva. Tânărul Asiat îşi strânse lucrurile şi se îndreptă către maşină. În urma lui zgomotosul aparat de radio continua să-şi trăncăne monoton buletinul de ştiri: ”… Încă nu s-a descoperit nicio urmă care să ducă la prinderea abililor infractori care au sustras preţioasa statuie… Opera, de o rară frumuseţe, a dispărut de pe soclul ei ieri noapte…”

Când Soend ajunse acasă el fu întâmpinat de bătrânul Pathurst, care afişa o mâna îngrijorată.

— Sir, sunteţi aşteptat de colonelul Gray şi de încă un poliţist.

— S-a întâmplat ceva, mr. Pathurst?

Era sincer mirat şi bătrânul îl privi puţin descumpănit:

— Cum… n-aţi auzit?…

— Ce să aud? Vin de la plajă!

— Dar, domnule, tot oraşul vorbeşte! A fost… a fost furată o statuie…!

Omul era atât de emoţionat încât abia mai putea rosti cuvintele.

— O statuie?… Cum?… Când?

Şi deodată chipul frumos al tânărului milionar deveni de nepătruns. O cută adâncă îi apăru pe frunte. Se întoarse brusc, scoţând un şuier ascuţit şi strigând tare:

— Iot!

Un dulău uriaş se smulse din locul lui de pază şi din câteva salturi tăie parcul apropiindu-se în goană de ei.

— Sir!… Sir!… încerca bătrânul, nu de la noi s-a furat statuia! De la Expoziţia Franceză!

Uriaşul dulău ajuns aproape îi privea ţintă ca şi când ar fi încercat să le înţeleagă dialogul.

— Mr. Pathurst, spuse Soend, vin îndată!

Apoi se îndreptă spre maşină şi scoase de undeva un pachet cu bomboane de ciocolată:

— Iartă-mă, Iot, spuse, te rog să distribui gărzii acest mic dar din partea mea.

Câinele se agită, înnebunit de bucurie şi dând cu frenezie din coadă. El prinse în gură, din zbor, pachetul destul de greu şi o zbughi către posturile de pază aşezate de-a lungul gardului, trecând pe la fiecare „santinelă” şi lăsându-i câte o bucăţică de ciocolată. Amuzat, Soend îl urmări câtva timp – ştia că va face aşa până când se vor termina bomboanele. Asta era „tradiţia”. Ceea ce îl mira foarte mult fu că văzu lângă Iot un dulău tânăr, pe Kemt şi zâmbi: Iot îl instruia pe viitorul comandant al gărzii, el simţea că va deveni în curând prea bătrân pentru meseria pe care o făcea de aproape 10 ani.

Urcă scările încet. Într-adevăr, în sala de primire erau colonelul Gray şi căpitanul Larrison.

— Sunteţi oaspeţii mei, domnilor! Thompson, adu ceva de băut, spuse el valetului şi zi Ellei să pregătească masa. Avem musafiri!

— Domnule Soend, spuse colonelul, vă rugăm din suflet să nu vă deranjaţi, pentru că nu vom sta. Împrejurările care ne aduc la dumneavoastră sunt grave. Oraşul nostru este implicat într-un scandal de proporţii.

— Sunt uimit, domnilor! Despre ce este vorba?

— De la Expoziţia Franceză a fost sustrasă ieri noapte o statuie. Dumneavoastră o cunoaşteţi. Este vorba de statuia pentru care aţi fost dispus să oferiţi o sumă…

— De zece milioane:

— Exact!

Soend îşi ceru permisiunea să fumeze. Scoase o ţigară din pachet şi o aprinse, trăgând adânc în piept fumul aromat.

— Ei bine, domnilor?

— Sir, rosti colonelul Gray, departe de noi gândul că aţi fi autorul acestui… gest! Dar ne-am gândit că ne puteţi ajuta altfel. Sunteţi printre puţinii vizitatori ai expoziţiei… Una e ochiul unui profan, alta e ochiul unui specialist în artă. Mă gândeam ca la ultima vizită pe care aţi făcut-o, având în vedere că statuia v-a atras atenţia, poate aţi observat ceva… un indiciu, oricât de mic, un semn după care să ne coordonăm căutările.

— Îmi pare rău, domnilor, rosti gânditor gazda, nu am observat aşa ceva. Totul a fost în limitele… normalului. N-am văzut nimic… deosebit! Îmi pare rău că statuia a dispărut! Domnule colonel, îmi pare atât

de rău!…

Cei doi plecară. Soend îi însoţi până afară, la maşină, urmărindu-i cu privirile până când părăsiră incinta vilei.

Se lăsase seara şi un vânt subţire mişca frunzele nucilor înalţi făcându-le să foşnească uşor. Aspersoarele automate se porniră din nou să stropească gazonul, învârtindu-se în locaşurile lor ascunse în covorul de iarbă. Soend îşi duse mâna la ceafă scărpinându-se îndelung. Cealaltă mână o avea în buzunarul pantalonilor.

Şi deodată se opri, încremenind aşa, cu o mână în aer. Apoi scoase încet din buzunar moneda pe care ciudata străină o pierduse pe plajă. O ridică sus, în ultimele raze ale apusului, privind-o cu atenţie, întorcând-o de câteva ori şi pe o parte şi pe alta.

Rămase aşa, gânditor, mult timp. Apoi, brusc, se îndreptă către maşină, urcă în ea şi ieşi pe poartă. Conducea cu atenţie, urmărind totodată trecătorii de pe străzi, puţini la acea oră târzie. O singură dată opri şi se dădu jos pregătindu-se să alerge după o femeie. Dar când ea întoarse capul el renunţa.

Ajunse în centru şi opri în faţă la „Central Magazin”. Lângă acesta era o prăvălie veche, cu o

firmă pe care scria îngrijit: „Bijutier”.

— Bună-seara, Olandezule, zise Soend intrând.

— O, ce surpriză! spuse un bărbat chel şi cu ochelari, dar încă tânăr. Ce cinste!… O cafea?…

— Nu, mă grăbesc! Bătrâne, te rog spune-mi ce ştii despre această piesă. Dar fără să o arzi prea mult cu acizi.

Bărbatul lua moneda şi o cântări cu un aer de cunoscător. Îşi aşeză mai bine pe nas ochelarii cu ramă de aur şi trecu în laboratorul din spatele tejghelei. Moneda răsună cristalin, aruncată pe taler şi acul balanţei făcu un arc de cerc apreciabil, oprindu-se la cifra 100.

— Ciudat! murmură bijutierul.

Mai zăbovi un pic studiind-o cu ajutorul câtorva lupe şi pensete, la lumina unui bec puternic. Apoi scoase din dulap mai multe cataloage pe care le răsfoi îndelung.

— Ciudat! repetă el. De unde o ai?

— Mă priveşte. Ce valoare crezi că are?…

— Hm!… Cred că este… O mina atenianã, spuse el, una foarte veche. Nu e înregistrată, probabil e de dinainte de Dracon, secolul VII sau VIII înainte de Cristos… un timp aproape legendar. Cred că valora

atunci… câteva sute de drahme…

— Şi acum?…

— Acum?…

El se mai uită o dată la ea.

— Acum… câteva sute de mii… de dolari!…

— Mulţumesc, Olandezule, spuse Soend şi-şi luă moneda.

Îi strânse mâna şi plecă.

Întorcându-se acasă el observă, din goana maşinii, la lumina farurilor, răsărind din noapte un chip de femeie. Opri brusc maşina şi coborî. Strada era pustie până departe şi o linişte adâncă o învăluia. Nu se auzea nimic, nicăieri… Rămase mult timp aşa în liniştea nopţii. Apoi se întoarse şi plecă.

… – Era aici, spuse el, o fată frumoasă, cu ochi albaştri şi părul ca aurul! Trebuie s-o ştiţi! Vorbea prost englezeşte, mai mult greceşte…

Omul din faţa lui păru să se gândească o clipă, apoi faţa i se lumină:

— A, ştiu pe cine căutaţi, spuse el. Da. E o grecoaică frumoasă, a venit luna trecută la hotelul „Londra”. Stă la camera 42.

— Mulţumesc! răspunse el.

Ajunse într-un suflet la hotel. Urcă scările,

nemaiavând răbdare să ia liftul. Ajuns în faţa camerei se opri să-şi tragă sufletul şi sună.

Auzi zgomotele dincolo de uşă. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Îi deschise o blondă frumoasă, dar el o privi dezamăgit.

— Scuzaţi, rosti el, căutam pe altcineva… O fată, o grecoaică frumoasă…

Fata zâmbi:

— Sunt singura grecoaică din oraşul dumneavoastră, zise ea.

Apoi:

— Sau cel puţin aşa cred. N-am mai văzut pe aici nicio concetăţeană de-a mea!…

— Căutam o fată… răspunse el. Nu vorbea engleza, numai greacă…

— Nu, nu ştiu!…

El coborî scările dezamăgit. Recepţionera din hol îl urmări cu privirile. El se îndreptă spre ea:

— Nu vă supăraţi! Aţi văzut cumva, acum câteva zile, o frumoasă fată, la 19 ani, blondă, cu ochi albaştri, vorbind o limbă străină!

Femeia se gândi o clipă, privindu-l, apoi rosti:

— Am văzut o asemenea fată, ieri, pe când mă întorceam acasă, dar nu ştiu dacă este cea pe care o

căutaţi.

— Aduceţi-vă aminte bine! E foarte important!

— Nu ştiu... şovăi femeia... A, da, mergând, s-a lovit de un om şi a spus ceva...

— Sehios loniot!...

— Da! Exact aşa a zis, spuse femeia. Dar unde mergea şi de unde venea n-aş putea să vă spun!...

El ieşi în stradă privind bărbaţii şi femeile, uitând de maşină şi mergând la întâmplare. Unde s-o cauţi! Cum!

Şi deodată scoase un ţipăt şi se opri.

— Pe toţi zeii! Pe toţi zeii care au fost şi vor fi! spuse el bătându-se cu palma peste frunte.

Se întoarse în fugă la maşină. Peste câteva minute oprea în faţa uneia dintre vile. Coborî. Şuieră scurt şi strigă tare:

— Iot!

Cu un salt incredibil, uriaşul dulău sari gardul de fier stârnind admiraţia câtorva trecători care scoaseră exclamaţii de uimire.

Dar Soend n-avea timp.

— Urcă, sergent! spuse el şi dulăul se instală pe pernă de lângă şofer. Maşina demară în trombă.

În timp ce conducea, Soend aruncă pe pernă

bizara monedă. Câinele o mirosi cu grijă şi o privi cu luare aminte.

— Ce prost am fost, Iot, băiete, că nu m-am gândit la tine! Ei bine, trebuie să găsim pe stăpâna monedei. E ceva ciudat, dar asta e!…

… Străbătea de trei zile oraşul şi împrejurimile lui. În dimineaţa aceea se îndreptă din nou nou către mare. Dulăul era istovit. Făcuse ocoluri uriaşe, cutreierase toate străzile, ţinuse un fir văzut numai de el, pierdut uneori, rătăcit adesea. Mersese toată noaptea, se învârtise în loc… Erau în joc toţi anii lui de experienţă şi acum, spre dimineaţă, mergea din nou încordat, Soend îl simţea şi nu încerca să-l stânjenească. Avea mâncarea în plasa care o ducea cu el, dar de câte ori voise să-i dea să mănânce, câinele refuzase cu îndărătnicie şi-şi reluase urmărirea. Parcă era o urmărire a lui şi nicidecum a omului care îi era stăpân.

El se opri deodată în loc şi scheuna uşor. Apoi ţâşni înainte cu capul sus, coborând către mare. Briza se simţea adiind, soarele se înălţase deasupra orizontului şi marea părea de platină. Era răcoare şi încă dimineaţă, abia câteva paturi întinse pe nisip

punctau debutul noii zile: femei dormitând în lumina încă roşie a dimineţii.

Ajuns înaintea lui, la câţiva metri, câinele lătră scurt. Şi deodată el o văzu acolo, mai degrabă îi zări silueta pe ţărm. Era întoarsă cu spatele la ei şi părul îi flutura în bătaia vântului. Privea întinderea nesfârşită a apei. Din când în când, câte un val venea din larg şi îi murea la picioare. Când el îi atinse umărul, tresări şi se întoarse brusc, ca trezită din somn.

— Bună ziua!…

— … ziua! rosti ea, ca şi când ar fi încercat să-i înţeleagă cuvintele.

Privea ochii ei albaştri, cu gene arcuite, subţiri, buzele senzuale, chipul uluitor de frumos. Era cea mai reuşită femeie pe care el o văzuse vreodată. Şi nu părea să aibă mai mult de 19 ani…

— Cum te cheamă? întrebă.

Ea-l privea cu atenţie, făcu un efort să-l înţeleagă, apoi chipul i se destinse brusc:

— Ethya! răspunse ea arătându-se cu degetul.

Respira des acum, buzele ei pline, întredeschise, lăsau să se vadă două şiruri strălucitoare de dinţi albi.

— Eşti frumoasă, Ethya! rosti el, cu inima bătându-i.

— Frumoasă! repetă ea cu însufleţire, privindu-l fericită. Frumoasă!…

Şi el îşi dădu seama că ea nu ştia nici limba şi nici unde se afla.

— Eu sunt Soend, spuse el, însoţindu-şi cuvintele de o gestică şi mimica adecvate. („Ce caraghios, gândi, parcă am fi Tarzan şi Jeanne!”).

— So… end… Soend! ăopti ea şi făcu o reverenţă amplă.

Apoi îşi ridică braţele în sus pentru a-şi strânge părul. Sânii mici şi tari ieşeau în relief cu o naivitate dezarmantă şi el se simţi străbătut de un fior fierbinte, de o fericire uimitoare, extraordinară. Marea îşi murmura mai departe cântecul ei printre stânci şi apa ei era atât de limpede sub cerul albastru, că se puteau vedea meduzele.

— Te-am căutat mult! Mă bucur că te-am găsit!…

— Heoo?… Heeeo?… se întoarse ea întrebând ceva de nedescifrat.

— Nimic! ăopti ei.

— Nimic, repetă ea pe loc. Nimic!

Şi era fericită…

Când apăru la cină, Soend se ridică brusc în

picioare. Se arătă în lumină îmbrăcată, aşa cum el dorise, îmbrăcată după ultima modă. Rochia de mătase strânsă pe corpul superb, cu tăietură laterală, îi lăsa să se vadă piciorul în mers în toată perfecţiunea formei lui. Avea părul prins într-un coc delicat şi cele câteva bijuterii pe care el i le trimisese îi dădeau o prestanţă nobiliară.

Ieşi în întâmpinarea ei, se aplecă şi-i sărută mâna. Ochii ei albaştri şi mari îl urmăreau gânditori ca şi când ar fi cântărit între ea şi el tot răul şi tot binele lumii.

— Eşti foarte frumoasă, şopti el.

— Frumoasă! repetă ea cu tristeţe. Poate…

Pe el nu-l mai mirară cuvintele ei. Începuse, în ultimele zile, să facă progrese simţitoare la engleză.

Ethya trecu de el, privind cu atenţie încăperea.

Se opri în faţa unei statui turnate, aurite, un fel de bibelou (o imitaţie, de fapt) înfăţişând un Icar cu aripile desfăcute, pe care o lua în mână.

— Strămoşii noştri zburau, şopti ea visătoare. Cutreierau cerul şi pământul…

Rămase mult timp aşa tăcută, privind bibeloul. Apoi îl puse la loc pe raft reluând cu tristeţe într-o engleză încă imperfectă:

— Dar zeii ne-au pedepsit, ne-au luat darul zborului şi lumea noastră a fost nimicită. Poporul meu a fost înghiţit de ape.

— Dar tu, Ethya, eşti aici!... Tu eşti aici şi îmi este destul!

Îi prinse chipul în palme şi-şi apropie buzele de buzele ei:

— Mi-ai mai spus-o... Nu vreau niciun gând trist pentru tine...

— Sunt preoteasa a zeiţei Kyalay, protectoarea Atlantidei, se apăra ea, nu se poate...

— Nu ştiu cine eşti!... Despre atlanţi am aflat puţine în şcoală, ni s-a spus că numai Platon vorbeşte despre ei în opera lui... Că erau enigmatici, puternici şi idolatri...

Ea se lăsă sărutată şi se întoarse încet către şemineul în care pâlpâia focul.

— Ce înseamnă pentru tine „enigmatic”?

— Nu ştiu... ceva nedesluşit misterios.

— Şi nu e bine aşa?

— Ba da! şopti el ameţit. Tu întreagă eşti o enigmă.

— De ce?

Era şi mai frumoasă stând aşa în faţa lui, dreaptă

şi tăcută, aşteptând.

— Îmi vei face un mare rău, rosti el parcă trezit brusc, poate cel mai mare care mi se poate întâmpla… Mă zideşti în propria mea locuinţă! Nu ştiu de unde vii şi nici ce vrei! Un singur lucru ştiu: ca eu nu trebuie, În niciun fel nu am voie să mă îndrăgostesc! Şi iată că m-am îndrăgostit!… Nu ştiu ce va fi…

— Vrei să-ţi ghicesc viitorul?

Se apropie de el. Soend se întoarse brusc privind prin geam ultimele raze ale apusului.

— Nu, rosti el, nu vreau!… Omul n-ar mai putea trăi dacă s-ar cunoaşte viitorul!… Şi dacă ar şti ce-l aşteaptă!… Ar fi cumplit!…

Ea îl privea cu atenţie, încercând să înţeleagă cât mai bine cuvintele.

— Te iubesc, Ethya! şopti el.

Soarele apunea în nori şi o rază sângerie exploda în cadrul ferestrei înalte fulgerând pe paharele pline cu vin rubiniu. Ochii ei deveniseră dintr-odată mari şi uimiţi. Clătină apoi din cap cu îndoială:

— Iubirea ta e ca o corabie pe valuri: apare… dispare…

— Te iubesc! Îţi jur…

— N-o fă! răspunse ea.

Soend o sărută din nou. Forţa unui vârtej arzător îi amesteca în suflet sentimente şi amintiri. O ridică pe braţe şi trecu în camera de alături cu ea, aşezând-o pe divanul imens.

Afară ploaia izbea în geamuri cu picuri mari şi perdelele subţiri tremurau la ferestre. Departe, peste oraş, seara călătoare se logodea cu viforul la lumina fulgerelor.

Palmele lui alergau înnebunite peste sânii ei tari, desfăcând nasturii rochiei.

— Nu, te rog!... Nu!... Nu!...

Soend îi strivea cuvintele pe buze într-un sărut ca o flacără:

— Trebuie! Altfel vom fi ca două cenuşi risipite în vânt, care niciodată nu se vor mai aduna la un loc!...

Şoaptele ei fierbinţi deveniră rugătoare, apoi tulburi, apoi din ce în ce mai încete. Buzele lor se căutau cu egală sete.

Şi deodată, cu un ţipăt uşor firul timpului se rupse, mărgelele clipelor se împrăştiară şi el rămase brusc undeva, suspendat în neant, risipit...

Mirosul părului ei îi amintea de ţinuturi de vis şi trupul ei era o plută legănătoare plutind pe valuri...

Împrejurimile erau cuprinse până departe într-o lumină atât de clară cum numai în unele dimineţi de toamnă mai poţi vedea. Soarele se ridicase peste înălţimile munţilor aruncând asupra întinderilor verzi ale pădurilor o limpezime de vis.

El o văzu în mijlocul poienii cu braţele ridicate către cer, încremenită într-un gest contemplativ de o sălbatică pioşenie.

— Ethya!

Deschise ochii mari, stranii. Niciodată nu mai văzuse asemenea privire.

— M-am rugat! şopti.

— Cui, iubito?… Pentru ce? zâmbi el cuprinzându-i umerii.

— M-am rugat pentru tine, Soend, pentru noi… M am rugat soarelui!… I-am spus: „Dumnezeu al Gloriei, Dumnezeu al luminii, ai milă de toţi muritorii, tu, care nu cunoşti moartea! Când te ridici peste faţa pământului, oceanele şi munţii te salută cu bucurie, ca pe un stăpân, noaptea fuge din faţa ta! Tu eşti Viaţa şi Nemurirea ”!…

Rămăsese gânditoare, cu privirile în jos, pierdută.

— Mi-e frig, rosti ea, a intrat în mine o răceală de

piatră!

El surâse aşa cum surâzi unui copil şi îi prinse mâinile. Se aplecă asupra ei, îi cuprinse umerii încet şi braţele lui o înlănţuiră. Şi ea se abandona cu totul acelei strânsori, rămase mult timp aşa, pierdută, ca şi când în acele clipe sufletul ei ar fi uitat de zei.

— Trebuie să ne căsătorim, Ethya!

Ea tresări:

— Nu! şopti. Nu!... Dimpotrivă! Ar fi un mare sacrilegiu!

— Nu sunt prea îngăduitori zeii tăi? spuse Soend.

— Într-adevăr!. Dar te-am iubit?! Ei pot face acuma cu mine ce vor!... Vieţile noastre sunt în mâinile lor. Tot ce se întâmplă se întâmpla cu ştirea zeilor...

Era în glasul ei o abandonare necunoscută şi o tristeţe sfâşietoare. Soend se înfiora.

— Ai adus în viaţa mea o sărbătoare, răspunse el, zilele pe care mi le-ai dăruit nu au egal!

— Adevărat? rosti.

Se întoarse zâmbind cuminte şi privindu-l drept în ochi.

— Ai fost ca o ploaie căzută pe pământul sterp!

Şi dintr-odată ea îşi întoarse faţa şi ochii i se

umplură de lacrimi.

— Mi-e frig! repetă.

Rămăseseră aşa strâns îmbrăţişaţi.

— Mă iubeşti cu adevărat? întrebă ea.

— Mult de tot! Atât de mult încât viaţa mea fără tine ar fi o povară!

Îi sărută mâinile amândouă.

— Iubito, te mai doare mâna?

— Nu, răspunse ea, rana s-a vindecat.

Vrusese, într-una din zilele trecute, să spargă cu briceagul o nucă dar lama pliantă lunecase într-o parte şi-i făcuse o rană destul de serioasă la încheietura mâinii stângi. Ba mai mult, chiar se infectase. Dar de două zile tăietura se închisese şi rana se cicatrizase.

— Să mergem…

Era noapte, târziu când Ethya îl trezi.

— Dormi, iubito! spuse el ameţit de somn.

— Soend, rosti ea Aş vrea să-ţi spun ceva… Te-am iubit… te iubesc… Nicio clipă să nu te îndoieşti de asta! Te voi iubi mereu! Făgăduieşte-mi că dacă am să fac ceva rău mă vei ierta!

El se răsuci prin somn:

— Copilule. Îţi făgăduiesc!… Eşti un copil mare!

…

În noaptea aceea Ethya dispăru şi nimeni n-a mai văzut-o de atunci.

Şi ridicându-se în picioare din patul său, a doua zi dimineaţa, Soend observă lipsa ei şi ştiu că totul s-a sfârşit. A colindat zile întregi cu maşina aproape întreaga ţară, a cunoscut oameni şi locuri. A căutat să uite. A crezut chiar că a reuşit. Zile întregi s-a prefăcut vesel şi lipsit de griji.

Apoi a plecat în străinătate…

Trecuseră mai mult de cinci ani de la această întâmplare.

Undeva, într-un mare oraş din Franţa, Soend vizita un cunoscut muzeu de artă. Era singur şi trecea din încăpere în încăpere privind distrat picturile, sculpturile sau gravurile.

Era un bărbat în toată puterea vârstei lui acuma, era în zenitul frumuseţii lui. Experienţa vieţii însă îşi pusese pecetea asupra vieţii lui. Un surâs puţin flegmatic îi apărea din când în când în colţul gurii şi o prudenţă excesivă intrase în felul lui de a fi. Muzeul era cu desăvârşire pustiu şi tocmai voia să se întoarcă şi să plece când deodată ceva i se trezi în memorie. Se

opri în loc şi ridică privirile către statuia din faţa lui.

— Nu poate fi adevărat! şopti. Visez!…

Era o operă lucrată în marmură, un trup superb de pe care veşmântul sta gata să cadă abia reţinut, în ultima clipă, de stânga fixată pe şold. Sânii ca două cupe întoarse, armonia absolută a trăsăturilor chipului tulburau, păreau vii şi muiate în eternitate. Statuia surâdea unui gând îndepărtat sau unei amintiri care aparţinuse numai ei. Părul de piatră, împletit în două cozi uriaşe, care-i încoronau fruntea şi tâmplele, se adună la spate într-un nod greu, sprijinit de gâtul delicat şi înalt, ca un lujer de floare.

Da. Era acolo, în poziţia ştiută, dreaptă şi subţire pe soclul ei, având la picioare plăcuţă metalică pe care scria:

” Zeiţă necunoscută, sec. VI î.e.n. Autor anonim”.

Văzu în faţa lui câmpii nesfârşite pe care stăteau umăr la umăr popoare de statui de marmoră, metal şi abanos, zei privindu-l cu ochii lor orbi, încremeniţi în orbite de piatră. Timpul se rupse în falii şi se prăbuşi cu zgomot surd în hăurile trecutului.

Se aplecă uşor şi privi cu atenţie încheietura pumnului braţului stâng: era acolo, pe marmură, o zgârietură subţire, prelungă, ca urma unei răni

cicatrizate.

Se ridică brusc şi lumina soarelui pătrunzând prin fereastra deschisă îi arse ochii care începură să lăcrimeze. Un chin cumplit i se răsuci ca o spadă în inimă. Simţi în adânc un hohot de plâns dar lacrimile nu veneau.

— Iartă-mă, articulă el zâmbind, nu ştiam că dragostea… doare atât de cumplit!…

Dreapta zeiţei ferea uşor cupele sânilor într-un gest de pudoare şi ea privea de sus către el, puţin aplecată, surâzând din depărtarea mileniilor.

— Cui zâmbeşti? întrebă el. Pe mine mă cheamă Soend şi sunt negustor de statui!… Eşti foarte frumoasă! şopti el. Vino cu mine!…

Surâse. Şi pentru întâia oară în ochii lui apărură lacrimi.

— Nu vei mai veni, şopti el. Niciodată nu vei mai veni! Mâine soarele va răsări din nou peste lume, oraşul se va trezi din nou în zorii zilei, după noaptea adâncă va fi iar lumină. Dar tu… nu vei mai reveni niciodată!…

Se apropie şi atinse cu fruntea braţul rece al statuii:

— Sehios loniot!… Adio, Ethya! Cine m-ar vedea

acum ar putea crede orice numai adevărul nu-l va şti niciodată! Nu ştiu unde am greşit, poate nici n-am greşit, dar te-am iubit! Ai rămas în lumea zeilor tăi şi poate stai de mult la masa lor şi m-ai uitat! Voi fi bătrân şi singur!... Vei fi tânără mereu! Cine ştie dacă ne vom mai întâlni vreodată la fel de tineri şi de frumoşi!... Cine ştie?!...

În clipa aceea Soend auzi paşi în jurul lui şi se simţi în mod straniu apucat de ambele braţe şi ridicat pe sus de doi lucrători ai muzeului.

— Ce grea e statuia asta, zise unul dintre ei! S-o aşezăm lângă această zeiţă, dacă tot se uita la ea... Să le spunem. *„Cuplu de zei”.*

O ÎNTÂMPLARE BIZARĂ

În fiecare an mergeau la mare. În fiecare vară Tatăl, Mama şi cei mici: Dan, Nicu şi surioara lor Ana poposeau întotdeauna la acelaşi hotel şi îşi alegeau pe plajă acelaşi loc, aducând cu ei acelaşi cort decolorat pe care-l înălţau fixându-l în nisip cu aceiaşi ţăruşi ascuţiţi.

Mâncau întotdeauna la acelaşi restaurant. Şi de

fiecare dată, de câte ori plecau la mare, îl luau cu ei pe NOVAC. NOVAC era un căţeluş ciobănesc, lăţos, cu blana neagră, cu ochii ca două mărgele, jucăuş şi deştept, care fermecase inimile copiilor. Uneori, când făceau plajă în acel loc retras, inexplicabil ocolit de toţi ceilalţi, în care, în mod ciudat, nicio adiere de vânt nu sufla iar marea nu făcea valuri, NOVAC se deda la mii de drăcovenii: se da peste cap, lătra cu şiretenie la urechea celor ce dormeau întinşi pe plajă ori dezgropa din nisip scoici uriaşe în care cânta marea, spre bucuria copiilor. Era răsfăţatul familiei. Fusese cumpărat de la nişte ciobani din munţi, cu totul întâmplător, mai mult pentru ca tata să-i facă pe plac Anei şi se obişnuiseră în asemenea măsura cu el că era nedespărţit de ei în toate vacanţele. Ii legaseră de gât o zgardă (mult prea largă pentru el), strălucitoare, din oţel inoxidabil, subţire, mai mult pentru a fi recunoscut decât pentru a-l ţine legat. Atunci când joaca se încingea pe plajă copiii aruncau departe în apa mării jucării de lemn, colaci de salvare, bărcuţe şi altele, pe care căţelul le aducea înapoi, lătrând vesel de fiecare dată, scuturându-se de apa care-i şiroia pe blana udă şi fixându-i pe copii cu ochii lui veseli ca două biluţe de sticlă umplute cu şiretenie. Într-o zi

copiii jucau fotbal pe plajă cu mingea mare şi moale a Anei. Într-un elan neobişnuit, Dan şută puternic şi mingea zbură departe în apă. Căţelul sări după ea.

Era seara. Discul roşu al soarelui se lăsa către orizont şi abia atunci îşi dădură seama, în mod inexplicabil, că întârziaseră mai mult decât în alte seri. Până hăt departe plaja era pustie, nu se vedea nici ţipenie de om. În mod cu totul neobişnuit începu să sufle vântul iar nisipul deveni rece sub tălpile picioarelor. Căţelul nu mai era acum decât un ghemotoc negru pe suprafaţa apei de un albastru închis, ca a oţelului. Apoi nu-l mai văzură.

L-au aşteptat până la lăsarea nopţii. A doua zi la fel, ba chiar au închiriat o barcă să-l caute. Dar zadarnic!

Vacanţa s-a terminat, ei au plecat înapoi în orăşelul de munte unde locuiau dar continuau să vină în fiecare vară la mare, în acelaşi loc şi de fiecare dată când priveau în largul mării îşi aduceau aminte cu tristeţe de nefericita întâmplare în care îl pierduseră pe NOVAC.

Copiii au crescut mari. Au luat locul părinţilor lor. Au avut la rândul lor copii. Multe s-au schimbat. Pe vechiul loc de pe malul mării nu mai venea acum

să-şi petreacă vacantele decât Dan şi familia lui: soţia, doi băieţi şi o fetiţă. În amintirea vechilor vremi de odinioară Dan cumpărase copiilor un căţeluş isteţ care semăna ca două picături de apă cu fostul NOVAC, a cărui poveste tristă o cunoşteau cu toţii pe de rost. Se numea BOBIŢĂ.

Într-o zi, spre seară, au început să joace volei pe plajă. Unul din băieţi făcu, în toiul jocului, o mişcare greşită, lovi mingea mare şi uşoară cu putere iar aceasta zbură departe în apă. Bobiţă vru să se repeadă după ea, dar, cu un salt, împins de o presimţire tulbure, Dan, care urmărea atent acţiunea, prinse căţelul de zgarda şi îl ţinu pe loc. Mingea, furată de valuri, dispăru în larg.

Era seară. Discul roşu al soarelui se lăsa către orizont şi-şi dădură seama, dintr-odată ca plaja era pustie până hăt departe iar ei întârziaseră mai mult decât în alte seri. În mod cu totul neobişnuit începu să sufle vântul iar nisipul deveni rece sub tălpile picioarelor.

Ca şi când ar fi aşteptat să se întâmple ceva, întreaga familie stătea mai departe acolo pe ţărmul mării. Într-un târziu Dan se ridică pentru a strânge cortul şi chiar se apucă de treabă, când unul din băieţi

şopti: „Priviţi”!

Se întoarse. În larg, departe, un punct alb creştea pe suprafaţa albastră – întunecată a mării, apropiindu-se cu repeziciune. Punctul se transforma curând într-o minge mare, albă, care venea împinsă spre ţărm de botul unui uriaş câine ciobănesc.

Mirat, Dan înainta către apă. Câinele lăsă atunci mingea şi veni către el. „Novac!” şopti Dan, atingându-i creştetul cu palma. Câinele scheună încet, îi aruncă o privire tulbure şi plecă în jos capul, la picioarele lui. Era bătrân, pe alocuri blana îi căzuse iar zgarda subţire, de oţel inox, devenită strâmtă, abia ieşea la iveală din blana tocită de pe gât. Mingea pe care o adusese fu luată înapoi de un curent repede şi fără ca cineva să observe, Bobiţă sari în apă, înotând după ea în larg.

DRUM STELAR

Plec!... De ce mă încearcă acest sentiment amar de nostalgie? Când nava aşteaptă pe cosmodrom, când totul e gata pentru plecare, ce mă îndeamnă să şovăi?

De ce mă încearcă acum acest sentiment pe care

îl credeam coborât în uitare? Ştii tu cumva? Ah, cerul, cu nemărginirea lui, pe care eu şi semenii mei toţi l-am sfidat de atâtea ori, nu mă pândeşte el?

Am fost printre primii care au încercat să dureze o punte peste galaxie, un pod peste stele. Cunoşti acest lucru! Am înfruntat atâtea situaţii de neînfruntat. Şi mi-am luat zborul din atâtea prăbuşiri încât am crezut că sufletul meu a devenit mai tare ca fierul! Şi totuşi… vibrează şi acum la fel ca la întâiul zbor.

Peste puţin timp se va da semnalul de start. Încotro mă îndrept? Când mă voi întoarce? Voi fulgera iar pe cărări, alunecând sau urcând, mereu mai departe, spre alte hotare şi lumi, însingurat sol al unei planete albastre, însorite.

Nu ca un învingător, neapărat, nu cu curaj, ci, dimpotrivă, cu teama st cu prudenţă, căci dincolo de blindaj, nesfârşirea mă pândeşte, mă urmează cu gerul ei cosmic şi cu focul astral şi neliniştea în faţa ei mă cuprinde căci sunt fragil şi trecător şi şovăi şi sunt nehotărât şi n-am putere în faţa întâmplării…

Nu sunt fatalist şi nici melancolic, dar fiecare dintre noi ştie că orice lansare ne aruncă şi mai departe, fiecare descindere ne lasă pe ţărmuri din ce

în ce mai reci. Natura şi universul nu iubesc îndrăzneţii – ele au legile lor eterne, imuabile, nu accepta pătrunderea în ele, aşa uşor şi nepedepsită – va veni o zi în care voi pleca şi nu mă voi mai întoarce, poate aceasta e ziua aceea dar nu contează!

Demult, în nopţile copilăriei mele visam un zbor înalt, care mă ridica ameţitor şi care, invariabil, se termina cu o prăbuşire fulgerătoare în hău. Ştiam. Dar visul acela pentru nimic nu l-aş fi schimbat cu altul. Privesc cerul cu întreaga nemărginirea lui: apa neagră a timpului, fără hotar, cu vâltori pierzătoare de aştri.

Eu peste fluviul acesta de stele lunec, nu văd nici cum arată celălalt, ţărm al lui, nu ştiu când voi pune piciorul pe el, dar poate că asta este menirea vieţii mele: căutarea fără sfârşit şi început. Poate undeva, plutind peste oceanul stelar voi găsi cândva o strâmtoare, o trecere spre lumi nebănuite, asemenea unui nou Magellan. Va fi un triumf ori o dezamăgire? Voi binecuvânta sau voi blestema acea clipă? Voi fi eu acela? Ori cel care vine în urma mea? Ori altul? Înţelegi tu oare ce spun?... Strâng căsca sub braţ. Aşteptam să se termine de intonat Imnul Galactic.

N-am plecat încă. Nava încă nu s-a desprins de sol. Încă n-am lăsat în urma noastră Galaxia, ca un nor

de ceaţă luminoasă. Ai mei sunt aici, înapoia cordonului de mătase albastră care împiedică mulţimea să intre în cosmodrom. Ştiu că nu sunt nemuritor, că am enorm de zburat şi ca aripile mele se pot frânge de astă dată dar să nu uiţi niciodată cât te-am iubit! Poate ca tu vei fi pierzarea mea, dar să ştii că, dimpotrivă, ai fost sensul trăirii mele şi în această presimţire ce mă încearcă, îţi spun că nu mă voi mai întoarce!

Poate eu am fost pentru tine raza care nu fulgeră decât odată, subţire, peste abisuri, dar tu ai fost pentru mine totul, înţelegerea rostului vieţii şi morţii, setea de şti şi pentru tine mă ridic în nemărginire şi acum, urmându-te, caci te-am iertat pentru toate dezamăgirile, de fiecare dată, te-am iubit fără margini, drum stelar, cărarea mea singuratică!…

Lector: Ioan Popa

Tehnoredactor: Maria Trăsnea

Coli de tipar: 4

Tiparul executat sub comandă nr. c 6249/1990 la Şcoala Tipografică Bucureşti

IOAN POPA este născut la 1 august 1955 în localitatea Negreşti/Argeş. Student la Facultatea de litere a Universităţii de Stat din Bucureşti, romanist convins, este apreciat că unul dintre cei mai talentaţi tineri autori de literatură S.F. din ţară. Inclus în antologii. Autor al Volumului de proză fantastică

„Dincolo de timp” (1989). A publicat aproape 100 de povestiri, este laureat a peste 10 premii literare şi al PREMIULUI UNIUNII SCRIITORILOR PENTRU LITERATURA S.F. (1983).